ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLU

KAŽDÝ UMÍ NĚCO NEJLÉPE

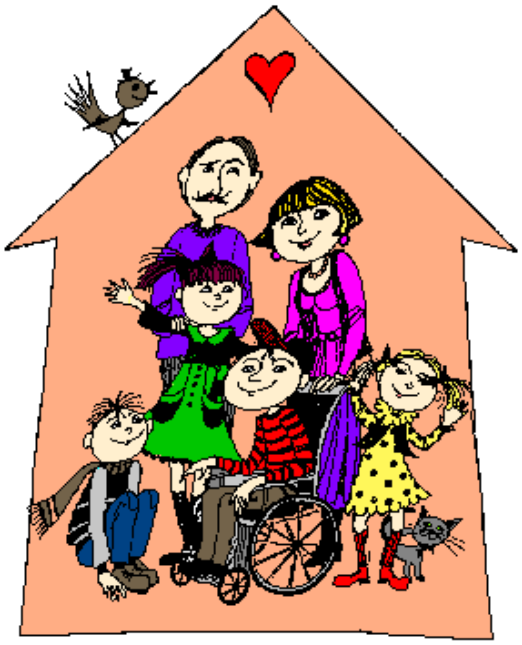

SOUKROMÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ PRO ŽÁKY S VÍCE VADAMI, OSTRAVA, s.r.o.

ŽELEZÁRENSKÁ 880/5

WOLKROVA 817/5

OSTRAVA – MARIÁNSKÉ HORY

PREAMBULE

- Soudobá společnost klade vysoké nároky na vzdělanost. Ve všech dobách a všech společenstvích jsou jedinci, kteří jsou limitováni v dosažení určitého stupně vzdělání.

- Vyspělost a úroveň společnosti se mimo jiné posuzuje i podle toho, jak se k těmto spoluobčanům chová, jak o ně pečuje, jak jim usnadňuje jejich náročnou životní a společenskou situaci.

- Naše škola vzdělává a rozvíjí žáky tak, aby dosáhli co největší možné míry vzdělanosti a samostatnosti při plném respektování jejich možností a schopností. Usilujeme o co největší rozvoj jejich osobnosti a tím jim umožňujeme co největší míru následné integrace.

NEMŮŽEME VŠECHNY DĚTI VŠEMU NAUČIT, ALE MŮŽEME VŠECHNY DĚTI UČINIT ŠŤASTNÉ.“

Zdeněk Matějček

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu: Každý umí něco nejlépe

ŠVP pro základní vzdělávání "Každý umí něco nejlépe" č.j.105/2023
(zpracovaný podle RVP ZV).

Datum projednání v pedagogické radě 7. 6. 2023 a školské radě 31. 8. 2023.

Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola (zpracovaný podle RVP ZŠ)

Platnost dokumentu ŠVP: od 1. září 2023

Adresa školy:	Železárenská 880/5, Ostrava – Mariánské Hory, 709 00 tel.: +420 596 621 283
Elokované pracoviště:	Wolkrova 817/5, Ostrava – Hulváky, 709 00 tel.: +420 596 630 733
Ředitelka školy:	Mgr. Dagmar Mazáková
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Ivan Kulatý
Výchovný poradce:	Mgr. Dalibor Gazda
Kontakty:	telefon: +420 596 621 283, +420 596 630 733 web: www.skola-zelezarenska.cz e-mail: dmazakova@quick.cz
Zřizovatel a jednatel školy:	Mgr. Dagmar Mazáková
Zahájení činnosti školy:	2. září 1992
IČ:	25373790
DIČ:	CZ 25373790

Platnost předchozího dokumentu ŠVP:
od 1. září 2018 (projednáno v pedagogické radě 13.6.2018 a školské radě dne 20. června 2018), ŠVP pro základní školu – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Každý umí něco nejlépe“ č.j. 64/2018 (zpracovaný podle RVP ZŠ).

……..

Mgr. Dagmar Mazáková kulaté razítko školy

HISTORIE ŠKOLY

Soukromá základní škola speciální pro žáky s více vadami byla zařazena do sítě škol MŠMT ČR s účinností od 2. září 1992. Jejím zřizovatelem bylo ostravské SPMP – Sdružení pro pomoc mentálně postiženým, které tehdy vedl pan Ing. Květoslav Kubík. Založení školy pro žáky s více vadami bylo v roce 1992 prvním svého druhu na Moravě a druhé v tehdejším Československu, tudíž jsme založením školy vyplnili určité bílé místo v péči o žáky s kombinovaným postižením.

V průběhu existence školy jsme díky změnám v legislativě několikrát změnili název. Na základě pokynu MŠMT ČR a se změnou legislativy se stala naše škola s účinností od 1.září 1997 společností s ručením omezeným, ale i nadále s nezměněným obsahem a náplní péče o žáky s více vadami.

Při vzpomínce na historii školy nesmíme opomenout Úřad městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky, jmenovitě tehdejší paní starostku Ing. Arch. Lianu Janáčkovou. Vzhledem k jejímu velkému pochopení pro problematiku, kterou ve škole řešíme, sídlí škola v objektech, které patří do majetku tohoto městského úřadu a za něž platíme pouze symbolický pronájem. Jsme nesmírně vděčni za tuto dlouholetou spolupráci a vstřícnost ze strany Úřadu městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky. Bez jejich spolupráce by to šlo velmi těžko.

Od září 1999 bylo zprovozněno alokované pracoviště, které se nachází v blízkosti školy na ulici Wolkrova 817/5, v Ostravě – Hulváky. Zde jsme mohli rozšířit naše aktivity v péči o handicapované žáky. Prostory celé budovy jsou využívány nejen k dopolední výuce, ale v prvním patře byla vybudována i místnost pro relaxaci a individuální rehabilitaci. Tyto úpravy nám z velké části pomohl financovat opět Úřad městského obvodu v Mariánských Horách. Bez této velkorysé pomoci by naše výuka nemohla probíhat na takové úrovni, na jaké je, neboť specifičnost naší péče o handicapované žáky je mnohdy podmíněna i určitými stavebními úpravami.

CHARAKTERISTIKA A ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Škola poskytuje vzdělání a výchovu žákům s kombinovaným handicapem. Zařízení navštěvuje 54 žáků, kteří plní základní školní docházku. Žáci jsou vzděláváni dle osnov základní školy, výukových programů základní školy a základní školy speciální. Péče ve škole je ryze individuální a komplexní, každý žák má vypracován svůj **„Výchovně-vzdělávací a zdravotně-rehabilitační program“.** Školu navštěvují i žáci s poruchou autistického spektra (PAS).

V suterénním prostoru v budově na ulici Železárenská je vybudována rehabilitace. Fyzioterapeut zde provádí individuální cvičení s dětmi (polohování, cvičení a náprava vadného držení těla, relaxace, míčkování apod.). Další suterénní místnost je vytvořená pro individuální masáže a relaxaci. V těchto dvou místnostech se pracuje se žáky pod odborným vedením kvalifikovaného pracovníka.

Zařízení má charakter školy rodinného typu, ve třídách je relativně malý počet žáků, což zajišťuje maximální individuální péči, ale i samotné prostředí školy. Obě školní budovy sídlí ve vilkách se zahradami a působí příjemným domácím dojmem.

Veškerý chod a režim školy, vybavení tříd, výchovně-vzdělávací a zdravotně-rehabilitační péče, odpolední družinové aktivity, rozdělení žáků ve třídách, vybavení speciálními pomůckami, to vše je podřízeno specifickým potřebám našich žáků. Škola je s denní docházkou, s provozní dobou od 7-16 hodin. Zařízení má regionální působnost, pro některé žáky provádíme každodenní svoz a rozvoz do zařízení a zpět domů. Tato služba je prováděna školním sociálním automobilem.

K pravidelným odpoledním aktivitám v rámci družinové činnosti patří kroužky, a to výtvarný, hudební, keramický, přírodovědný, kroužek vaření, kroužek sociálních dovedností a kroužek pohybové výchovy.

Jednou za měsíc žáci mohou využít možnosti tzv. CHOĎÁČKU, či ŠNEČKU, kdy jedou, v sobotu, na výlet dle plánu, který připravují naši pedagogičtí pracovníci. Šneček, je pro žáky, kteří nejsou tak fyzicky zdatní, jako ti z Choďáčku.

Škola se také zapojuje do grantů EU, zrealizovali jsme již úspěšně několik projektů, také se účastníme aktivit s mezinárodním přesahem, jako byla účast na Erasmus + a účast na Worldcampech v zahraničí a Eurocampech v České republice.

Každoročně se žáci školy účastní ozdravných pobytů v České republice i v zahraničí.

REALIZACE PROJEKTŮ Z EVROPSKÝCH FONDŮ

1. V období leden 2007 až červen 2008 byl ve škole úspěšně realizován projekt z dotace EU v rámci operační programu Rozvoj lidských zdrojů s názvem Rozvoj schopností a klíčových dovedností dětí s více vadami prostřednictvím vhodných informačních technologií, číslo projektu: CZ.04/1.03/3.1.15.3/0032, který byl spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

2. V období leden 2009 až srpen 2010 byl realizován projekt školy v rámci operační programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, číslo a název oblasti podpory: 1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, název projektu: Rozvoj výchovně vzdělávací a zdravotně rehabilitační péče o žáky s kombinovanými vadami, registrační číslo: CZ.1.07/1.2.10/11.0036, který byl spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

3. Od září 2011 do února 2014 byl realizován projekt školy v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, prioritní osa Počáteční vzdělávání, název oblasti podpory Zlepšení podmínek vzdělávání na základních školách, název projektu EU peníze do škol registrační číslo: CZ.1.07/1.4.00/21.3044, který byl spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

4. Od června 2013 do prosince 2014 byl realizován projekt školy v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, prioritní osa Počáteční vzdělávání, název oblasti podpory Rovné příležitosti dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, název projektu: Zkvalitnění výchovně vzdělávací a zdravotně rehabilitační péče o žáky s kombinovanými vadami, registrační číslo: CZ.1.07/1.2.25/02.0044. V rámci tohoto projektu se jednotliví zaměstnanci školy účastnili odborných externích seminářů, ze kterých byly následně zpracovány metodiky pro využití ve výchovně vzdělávací a zdravotně rehabilitační činnosti, byly připraveny a realizovány interní semináře pro všechny zaměstnance školy, a tak předány nové informace a poznatky celému personálu našeho zařízení.

5. Od září 2017 do srpna 2019 byl realizován projekt školy v rámci projektů EU pod názvem „Posílení kompetencí pedagogických pracovníků školy a jejich žáků s kombinovaným handicapem“, registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_022/0005562. Žádost o podporu z výzvy OP VVV „Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – šablony pro MŠ a ZŠ I“.

6. V rámci programu ERASMUS+ Klíčová akce 1: Vzdělávací mobilita jednotlivců, se uskutečnil studijní krátkodobý pobyt v Dánsku pro dva zaměstnance školy. Číslo smlouvy: 2017-1-CZ01-KA101-035038.

7. V rámci programu ERASMUS+ Eurocamp 2019 ve Španělsku, který se uskutečnil v termínu 9.-18.8.2019 v městečku Corella, zúčastnili se ho dva žáci naší školy s pedagogickým doprovodem.

8. V rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání v rámci výzvy Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ a ZŠ II, jsme se úspěšně zapojili do navazujícího projektu: „Posílení kompetencí pedagogických pracovníků školy a jejich žáků s kombinovaným handicapem II.“, realizace projektu: 1.9.2019 až 31.8.2021, registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_063/0014296. Vzhledem k epidemiologické situaci ve školním roce 2020/2021 byl termín ukončení projektu prodloužen do 31.1.2022.

9. V rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání v rámci Výzvy č. 02_20_080 Šablony III, jsme se úspěšně zapojili do navazujícího projektu: „Posílení kompetencí pedagogických pracovníků školy a jejich žáků s kombinovaným handicapem III.“, realizace projektu: 1.9.2021 až 30.6.2023, registrační číslo: CZ.02.3.X/0.0/0.0/20_080/0020964.

Posláním naší školy je zapojení žáků co do největší míry integrace, rozvíjení jejich individuálních možností a schopností a v neposlední řadě zpříjemnění jejich dětství. Nezbytnou součástí tohoto cíle je úzká spolupráce s rodiči a vzájemná důvěra. Toto vše vyžaduje nutnost týmové práce, která je nezbytná.

CHCE-LI UČITEL NAUČIT JOHNA LATINĚ, MUSÍ ZNÁT DOBŘE NEJEN LATINU, ALE I JOHNA.“

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

V každé třídě pracuje speciální pedagog s odbornou kvalifikací v týmu s vychovatelem a případně s asistentem pedagoga. Právoplatným členem našeho sboru je i bývalý absolvent školy, který je zaměstnán jako pomocný vychovatel. Součástí pedagogického sboru je výchovný poradce a specialista na ICT. Ředitelka školy absolvovala čtyřletý psychoterapeutický výcvik a nadále pokračuje v následných supervizích, což je vzhledem k náročnosti práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich rodiči nezbytné. Všichni zaměstnanci školy ovládají práci s PC, pravidelně se školí a neustále si zvyšují svou kvalifikaci.

SPOLUPRÁCE S RODIČI

Úzká spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci žáků je pro nás velmi důležitá. Tato spolupráce musí být založena na vzájemné důvěře, která je pro školu rodinného typu nezbytná. Zaměstnanci školy jsou téměř v každodenním styku s rodiči. Rodiče mohou kdykoliv řešit podstatné skutečnosti, které u žáků nastanou a mohly by jakkoliv ovlivnit práci se žáky (např. změna zdravotního stavu aj.).

Rodiče se taktéž podílejí na chodu školy například tím, že přes Radu školy nebo při třídních schůzkách a konzultacích navrhují určitá opatření týkající se například provozu školy, spolupracují při některých školních aktivitách-výlety, turistický oddíl Choďáček, organizují sponzorské aktivity, podílí se na tvorbě Minigrantů aj. Tato spolupráce je pro naši práci dominantní a je založena na důvěře a úzké spolupráci rodiny a školy.

SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ZÁKLADNÍMI ŠKOLAMI A MŠ

Součástí naší činnosti je spolupráce s běžnými základními školami. Velmi úzce a dlouhodobě spolupracujeme se ZŠ na ulici Dvorského v Ostravě. Žáci této školy pravidelně navštěvují naše žáky a v prostorách školy pro ně mají vždy připraveno určité kulturní vystoupení. Po ukončení kulturního programu si se žáky naší školy povídají, vyměňují si drobné dárečky. Dále spolupracujeme se ZŠ Karasova, kde žáci využívají tamní dílenské učebny a případně i tělocvičnu. Dlouhodobě spolupracujeme s MŠ na ulici Matrosovova, Ostrava – Hulváky. Naše škola například organizuje Puzzliády, kterých se účastní i žáci z MŠ, naši žáci navštěvují tuto MŠ při různých příležitostech. Spolupráci mezi běžnými základními školami a naší základní školou speciální pro žáky s více vadami považujeme za velmi důležitou pro obě strany. Žáci z běžných základních škol se přirozenou cestou při různých společných činnostech seznámí se žáky se zdravotním handicapem a mají možnost ocenit, že tito žáci jsou velmi přátelští a tím i jedineční. Tuto dlouholetou a pravidelnou spolupráci se základními školami považujeme za jednu z cest, která v důsledku vede k přirozené integraci handicapovaných jedinců do společnosti. Naši školu také pravidelně navštěvují studenti z VŠ, kteří u nás vykonávají náslechy a praxi.

„MNOHÉMU JSEM SE NAUČIL U SVÝCH UČITELŮ, JEŠTĚ VÍCE U SVÝCH DRUHŮ, ALE NEJVÍCE U SVÝCH ŽÁKŮ.“

kniha Talmud

POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce, speciální pedagog školy ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a dalšími pracovníky školy. Zaměření poradenských služeb na naší škole:

- poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce, ředitele školy a ostatních pracovníků školy
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí
- kariérové poradenství, následná volba školy, následná péče (chráněné dílny, chráněné bydlení…)
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků s odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi (speciálně pedagogická centra)

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů.

Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání.

Prevence sociálně patologických jevů

Výchovný poradce vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky-otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Psychologická péče

Na třídní učitele a výchovného poradce, ale i na ostatní zaměstnance školy se mohou žáci i rodiče kdykoli ve škole obrátit a požádat je o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky (mediace). Podporuje také rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy, školy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě problémů v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Společně s ostatními pedagogy konzultuje veškeré otázky týkající se výchovně-vzdělávací péče o žáky, taktéž usměrňuje vztahy žáků mezi sebou, vztahy žáků k zaměstnancům školy a veřejnosti vůbec.

„VÝCHOVA BY MĚLA BÝT TAKOVÁ, ABY TO, CO JE NABÍZENO, BYLO PŘIJÍMÁNO JAKO CENNÝ DAR, NE JAKO POVINNOST.“

A. Einstein

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU - ŠVP ZŠ

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A POJETÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program (ŠVP) je snahou a zároveň i výzvou, jak začlenit to dobré, co se v podmínkách naší školy vždy realizovalo a cestou k zamyšlení, jak to uskutečňovat i nadále. **ŠVP je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola**. Základní vzdělávání, kterým se dosahuje stupně základní vzdělání, se realizuje v oboru vzdělání základní škola. V souladu se školským zákonem je pro realizaci základního vzdělávání vydán Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Organizaci základního vzdělávání včetně možnosti zřízení přípravných tříd základní školy upravuje § 46 a 47 školského zákona. Průběh základního vzdělávání se řídí § 49 a 50 školského zákona. Podrobnosti o organizaci a průběhu základního vzdělávání stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) ve vyhlášce č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných upravují § 16 a 17 školského zákona a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. **Školní vzdělávací program „Každý umí něco nejlépe“, který je zpracován podle speciálně vzdělávacích potřeb žáků a je navzájem plně prostupný: vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a přiznanými podpůrnými opatřeními.**

Při tvorbě ŠVP jsme vycházeli především z vlastních zkušeností, z dlouhodobého zaměření školy a ze zpětné vazby ze stran všech zainteresovaných (rodiče, žáci, bývalí absolventi, veřejnost,…). Naší prvořadou snahou je proměňovat školu v prostředí, kde se žáci cítí dobře, bezpečně a spokojeně – ***rodinná škola*****.** Pro jejich další životní dráhu je velmi dobré, když mají pěkné vzpomínky na školu, kde strávili několik let a kam se rádi vracejí i po ukončení školní docházky. Mnoho našich absolventů nás pravidelně navštěvuje, a dokonce se účastní některých společných akcí, které škola pořádá. Toto vnímáme velmi pozitivně a je to pro nás zpětná vazba, kterou nám naši absolventi dávají tím, že i po ukončení docházky rádi zajdou do naší školy. Dále je to i vynikající informace od rodičů těchto žáků, neboť kdyby rodiče nebyli spokojeni, tak by nám své děti opět nesvěřili. Vzhledem k menšímu počtu žáků je tato realizace snazší než na jiných školách. Záleží i na osobním přístupu a příkladu každého z nás. Proto panuje ve škole i v jednotlivých třídách „rodinná“ atmosféra. Koncepce školy a celkové pojetí a cíle ŠVP vycházejí ze základních charakteristik, které definují jak směřování školy, tak i specifika výchovy a vzdělávání žáků s postižením. Při naplňování ŠVP jsme vycházeli z nutnosti přizpůsobit výuku současným podmínkám a požadavkům, přičemž jsme respektovali určitá omezení našich žáků. Jsme ***školou speciální*** – což chápeme ve smyslu nutně odlišného přístupu k žákům s více vadami i se sníženými rozumovými schopnostmi. Na prvním místě je především **individuální přístup** k žákům respektující veškeré potřeby našich žáků. Nezbytností je i zajišťování **rehabilitační péče**. V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje a kde o ně **pečujeme komplexně**. Charakter práce pedagogických pracovníků na naší škole má děti vést k získání zdravého sebevědomí, pocitu jistoty a bezpečí i schopnosti hodnocení druhých včetně sebehodnocení.

ŠVP navazuje na pozitivní vnímání jejich možností a schopností, tedy na zdůrazňování jejich kladů. Škola poskytuje dětem základní vzdělání, pojetí ŠVP však zohledňuje individuální limity dané konkrétní mírou postižení či znevýhodnění a její značnou diferenciaci v rámci jednotlivých ročníků. Cílem je tedy dosažení co nejvyšší možné úrovně základního vzdělávání s přihlédnutím k možnostem a schopnostem jednotlivých žáků. Chceme být ***školou*** pro přípravu ***na skutečný život*****.** Jsme si vědomi, že i když naše snaha po výchovné a vzdělávací stránce bude co největší, tak bez zaměření na přípravu do skutečného života by nebyla úplná. Vzdělávací program směřuje především k získání praktických návyků a dovedností důležitých pro zapojení žáků do běžného života. (posilování sebedůvěry a sebevědomí, prosazování vlastních práv, dodržování povinností, jednání na úřadech, práce s PC …) včetně budoucího pracovního uplatnění. Zvýšená pozornost je věnována komunikativním schopnostem včetně vyjadřování pocitů, nálad, přání i prožitků. V pracovních činnostech kromě způsobu seberealizace i získání potřebných pracovních návyků a dovedností.

Cílem školy je být ***školou blízkou přírodě*****.** Poznáváním přírody si k ní utváří děti kladný vztah pro celý život. Naší snahou je přibližovat dětem skutečnou přírodu a názorně jim objasňovat její zákonitosti. Hlavním cílem je vytvářet pozitivní vztah ke všemu kolem nás a naučit se přírodu chránit. Vše je realizováno v rámci výuky v jednotlivých předmětech i formou výuky v blocích, zařazením průřezových témat do předmětů, školních projektů a praktických činností. Na pravidelných vycházkách do okolí školy, na ozdravných pobytech a školních výletech učíme žáky v reálu sledovat a chránit přírodu. Preferujeme názornost s vlastním prožíváním. Na naší škole také v rámci environmentální výchovy třídíme základní druhy odpadů a informujeme žáky i o dalších možnostech třídění odpadů. Jsme ***školou***

otevřenou, a proto vítáme nejen jakoukoliv podnětnou spolupráci, ale i vzájemnou informovanost. Naše škola na svých internetových stránkách informuje o veškerých aktivitách, které jsou velmi pestré a rozsáhlé – individuální a skupinová rehabilitační péče, zájmové kroužky, školní projekty, účast na výstavách a různých soutěžích, návštěvy kulturních představení, zájezdy a mnoho dalších. Výsledky naší práce chceme i nadále prezentovat na „otevřených dnech" (Mikulášská besídka, Vánoční představení v Divadle P. Bezruče, Dětský den, sportovní soutěže a olympiády, odpoledne s rodiči aj.).

Jsme ***školou pohody*** – to je jeden z nejkrásnějších, ale i také jeden z nejnáročnějších cílů, které si škola může dát. Naší snahou je, aby žáci do naší školy chodili rádi, s pocitem klidu a pohody. Proto je velmi důležitý vztah mezi všemi ve škole (učitel – žák, učitel – učitel, žák – žák, atd. …). Školu navštěvují děti s různým oslabením, a proto klademe důraz na vzájemný respekt a toleranci. Ve vzdělávacím procesu nejde pouze o vědomosti, dovednosti a výkony, ale také o postoje, názory a vytvoření hodnotové orientace.

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Zaměření školy: všeobecné

Ve škole se vzdělávají žáci **se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními i s kombinovaným postižením, dále též žáci s poruchou autistického spektra.** Školní vzdělávací program vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z mnohaleté tradice života školy, analýzy vlastních možností a schopností pedagogického sboru a požadavků rodičů vůbec. Klade důraz na jedince, na jeho individualitu. Název školního vzdělávacího programu „Každý umí něco nejlépe" vychází ze skutečnosti, že ne všechny děti mají to štěstí narodit se v plném tělesném a duševním zdraví. Narození zdravotně postiženého dítěte vždy představuje pro rodinu a blízké okolí značné trauma. Je o to větší, že obvykle předznamenává celoživotní závislost dítěte na jeho rodině, a tím i její sociální izolaci. Musíme proto přijmout dítě i rodinu takové, jaké jsou. Společně hledat cestu, jak začlenit zdravotně postiženého jedince i rodinu do společnosti. Čím je postižení hlubší, tím je tento úkol složitější. Hlavním předpokladem úspěšnosti je vytvoření vztahů důvěry mezi pedagogem, žákem a rodičem, aby nikdo nebyl přehlížen, vylučován a diskriminován jen proto, že je jiný než ostatní. Současné obsahové i organizační změny ve školství umožňují prakticky všem dětem získávat vzdělání, odpovídající jejich schopnostem. Výchovně vzdělávací cíle a priority jsou přizpůsobeny zvláštnostem, možnostem a potřebám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Hlavní důraz klademe na **praktické činnosti a dovednosti a činnostní učení**. Samozřejmostí je **individuální přístup** ke všem žákům.

Priority ve výchově a vzdělávání žáků:

Hlavním východiskem práce učitele je důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických a individuálních zvláštností. **Zaměřením jsme základní škola zřízená podle §16 odst. 9 školského zákona.** To znamená, že očekávané výstupy vzdělávacích oborů mohou být upravovány a těmto očekávaným výstupům je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV jsou na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Při vzdělávání žáků je třeba zohledňovat jejich specifika: Žáci by měli získat základní znalosti a vědomosti ze všeobecně vzdělávacích předmětů. Měli by srozumitelně komunikovat ústní i písemnou formou, být zruční, a pokud možno i fyzicky zdatní. Preferujeme výuku pracovního vyučování a pracovních činností, s úmyslem co nejlépe připravit žáky na další stupeň vzdělávání. Cílem je vybavit žáky v potřebné míře klíčovými kompetencemi tak, aby získali dovednosti potřebné k výkonu kvalifikovaného povolání. Důležité je u žáků vypěstovat správné pracovní návyky, dodržování pracovních postupů, údržbu pracovního nářadí a náčiní, obsluhu jednoduchých přístrojů a také péči o zdraví a ochranu při práci. Ve výuce je důležité navozovat praktické situace, se kterými se žáci v běžném životě budou setkávat. Chceme žáky učit takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v praxi. Žáky vedeme k týmové práci, ke vzájemné pomoci a soudržnosti, k respektování názoru a práce ostatních, a to zejména formou efektivních metod výuky, jako je například skupinové vyučování. Vývoj společnosti a vstup naší země do Evropské Unie klade i na naše žáky požadavek výuky cizího jazyka. Zařazení výuky cizího jazyka na obou stupních školy, a to především jazyka anglického, je jednou z priorit ve vzdělávání žáků. Žáky učíme využívat komunikační a informační technologie k rozšíření jejich znalostí v různých předmětech. Snažíme se žákům objasnit, jak jsou tyto technologie užitečné při vyhledávání různých potřebných informací, které se již nemusí encyklopedicky učit. Základy práce s počítačem a internetem jsou součástí našeho učebního plánu. U každého jedince rozvíjíme vlohy a nadání, které u něj objevíme (hudební, výtvarné, pohybové aj.). Dáváme mu možnost vyniknout v třídním kolektivu i na veřejných kulturních představeních – besídky, soutěže, akademie, sportovní hry. Považujeme za nutné ukazovat dětem cestu ke zdravému životnímu stylu a plnohodnotnému způsobu života. Žáky vedeme k pomoci slabším a respektování určitých daných pravidel – školní řád, pravidla bezpečnosti silničního provozu, pravidla vzájemného soužití mezi lidmi apod. Plněním

esteticko-výchovných úkolů ve výtvarné výchově přispíváme k výchově kladných stránek člověka, vytváříme citlivý vztah ke kráse, kultivování estetického vkusu, rozvoji fantazie. Seznamujeme žáky s předními ilustrátory dětských knih. Vedeme žáky (ve shodě s jejich věkem a možnostmi) od spontánního a hravého pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě, soutěžím a sportu (turistika, atletika).

Záměrem našeho školního vzdělávacího programu je proměnit školu v takové prostředí, kde se dětem s velmi různými vzdělávacími potřebami dostává kvalifikované vzdělávací péče, a kde se zároveň cítí bezpečně a spokojeně. Chceme, aby škola byla místem, kde děti získají zdravé sebevědomí a schopnost sebehodnocení. Chceme žákům zprostředkovat důležité kompetence s ohledem na rozdílnost jejich rozumových schopností, schopnosti učení a pracovních výsledků. Ke každému žákovi je třeba přistupovat individuálně, respektovat jeho možnosti a pozitivně hodnotit každý pokrok v rozvoji jeho osobnosti. Hlavním úkolem vzdělávání žáků na prvním stupni je tedy adaptace žáka na nové prostředí, nový styl práce a upevňování základních hygienických návyků a vytváření sociálních návyků. Dále pak získávání vědomostí, dovedností, návyků, na které budou navazovat na druhém stupni. Na druhém stupni základního vzdělávání se zaměřujeme na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, které žáci mohou využít ke zvýšení kvality osobního života včetně **profesního uplatnění.**

CÍLE ŠKOLY

Cíle základního vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením a se speciálními vzdělávacími potřebami reprezentují předpokládaný směr vzdělávání, ve kterém se usiluje o utváření a postupné rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Vzhledem k určitému snížení rozumových schopností a opožděnému psychomotorickému vývoji jsou cíle vzdělávání přizpůsobeny omezeným možnostem žáků

Současné obsahové i organizační změny ve školství umožňují prakticky všem mentálně postiženým dětem získávat vzdělání, odpovídající jejich schopnostem. Hlavním úkolem vzdělávání žáků na *prvním stupni* je tedy adaptace žáka na nové prostředí, nový styl práce a upevňování základních hygienických návyků a vytváření sociálních návyků. Dále pak získávání vědomostí, dovedností, návyků, na které budou navazovat na druhém stupni. Na *druhém stupni* základního vzdělávání se zaměřujeme na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, které žáci mohou využít ke zvýšení kvality osobního života. Důraz klademe na rozvíjení sociálních a komunikačních schopností a na vytváření praktických dovedností. Program je upraven tak, aby žáci v různém pásmu s lehkým mentálním postižením a speciálními vzdělávacími potřebami, za podpory speciálně pedagogických metod, vyváženého působení na jejich rozvoj v oblasti kognitivní, sociální, emocionální i volní, mohli dosáhnout co nejvyšší možné úrovně osobnostních kvalit. K dosažení cílů vzdělávání směřuje systém záměrů, konkrétních úkolů, činností, metod, prostředků a aktivit. Snahou je dosažení optimálního rozvoje osobnosti žáků a kvality jejich života s přihlédnutím k možnostem daným povahou a stupněm postižení. Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci. Pomáhat žákům, aby poznávali své schopnosti a možnosti a využívali je v osobním i pracovním životě. Umožnit žákům osvojení sebeobslužných činností a základních pracovních dovedností a návyků na takové úrovni, aby je byli schopni využít v občanském životě. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je k učení. Vést žáky k ustálenému postupu osvojování dovedností a návyků, dbát na jeho dodržování formou průběžné pozitivní motivace. Podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru a k řešení problémů. Podporou názorného myšlení a úzkého sepětí s realitou vytvářet stereotypy chování pro uplatnění v konkrétních životních situacích. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Vést žáky ke schopnosti reálného pohledu na svou osobu i na osoby ve svém nejbližším okolí, porozumět chování a činnostem druhých, umožnit jim zažít uspokojení z výsledků společné práce. Připravovat žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva a naplňovali své povinnosti. Rozvíjet u žáků schopnost vyjádřit své požadavky, potřeby a přání, podporovat rozvoj jejich samostatnosti. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city, vhodné projevy v chování, jednání, prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k okolnímu prostředí i k přírodě. Zajišťovat žákům dostatek příležitostí k získávání zkušeností v činnostech, které je uspokojují a přinášejí jim radost a seberealizaci, umožnit jim podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách. Učit žáky chránit vlastní zdraví i zdraví jiných. Vytvářet a upevňovat poznatky a dovednosti v péči o zdraví, v oblasti osobního bezpečí a při ochraně před možným sexuálním zneužíváním, vést je k pozitivnímu myšlení, k osvojení režimu podporujícího zdraví. Vést žáky k ohleduplnosti k jiným lidem a učit je žít společně s ostatními lidmi. Poskytovat dostatek příležitostí k získání zkušeností s jinými lidmi a vést je k poznání a toleranci k odlišnostem různých skupin ve společnosti. Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE (VVS)

Každý z nás může ovlivnit nejen výchovu a vzdělávání, ale i celkový rozvoj osobnosti našeho žáka. VVS – jedná se o metody a formy práce pedagogických pracovníků. Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí (KK) žáků, představujících souhrn **vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot** důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince ve společnosti. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: **kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.** Společné postupy všech pedagogů jsou v souladu **s respektováním** specifických potřeb žáků, speciálních metod práce s nimi a vycházející vstříc žákům s rozdílnými rozumovými schopnostmi v rámci školy i jednotlivých tříd. VVS jsou zpracovány jako strategie školy, kterými všichni učitelé budou směřovat k utváření KK žáků na konci základního vzdělávání. Důležité jsou především společné postupy na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně rozvíjí klíčové kompetence žáků. Uvedené výstupy jsou optimální, u každého žáka je potřeba zohlednit jeho specifické **potřeby, možnosti a schopnosti.**

Strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	Výstupní osobnostní kompetence žáka
Kompetence komunikativní • vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření • zadáváme jednoznačné, srozumitelné pokyny a otázky • vedeme žáky k využívání získaných komunikativních dovedností a k vytváření vztahů potřebných k soužití a vzájemné spolupráci s ostatními lidmi • využíváme pro komunikaci přiměřené komunikační a informační prostředky • vedeme žáky k rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů • umožňujeme dětem práci s rozmanitými hudebními nástroji • nabízíme jim také spoustu vjemů z nahrávek • otevíráme prostor diskuzi o taktice skupiny třídy, družstva … • formou modelových situací a dramatizací seznamujeme žáky s životní situací • vytváříme u žáků základní návyky	**Kompetence komunikativní** • snaží se vyjádřit svoje pocity, názory či postoje a zkouší je obhájit • rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností a schopností • vyjadřuje se srozumitelně a jednoznačně v ústním projevu a umí vést dialog • rozumí pokynům a přiměřeně na ně reaguje, pokud nerozumí, nebojí se zeptat • komunikuje a spolupracuje v pracovní skupině, v kolektivu (přiměřeně svým schopnostem) • spolupracuje při řešení složitějších zadání ve dvojici či v menších skupinkách • rozumí textům, záznamům a obrazovým materiálům • vnímá i mimojazykové vyjadřování a využívá tuto komunikaci • komunikuje s druhými lidmi přiměřeně podle svých možností • využívá dostupných informací z různých zdrojů (komunikačních, obrazových, tištěných, atd.) k rozvoji svých vědomostí • při společné práci komunikuje způsobem, který podporuje vzájemnou spolupráci k dosažení společného cíle • vytváří si dostatečný prostor k vlastnímu kulturnímu a uměleckému projevu • umí vyslechnout názory druhých na společné estetické prožitky • chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály • při společné práci komunikuje se spolužáky a učiteli přiměřeně svým schopnostem • vyslechne a přijme pokyny vedoucího skupiny, třídy, družstva
Kompetence sociální a personální • zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty • stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci • vysvětlujeme a budujeme zásady chování ve škole a na kulturních akcích	**Kompetence sociální a personální** • uvědomuje si nezbytnost pomáhat mladším, slabším a méně nadaným žákům • při samostatném řešení úkolů dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

• na základě respektování názorů každého žáka budujeme v dětech sebedůvěru • učíme děti vzájemně si pomáhat • vedeme žáky k upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu • posilujeme sociální chování a sebeovládání • rozvíjíme spolupráci uvnitř kolektivu • rozdělujeme úkoly v rámci skupiny (třídy, družstva, …)	• chápe základních mravní hodnoty ve společnosti, dodržuje pravidla slušného chování, uplatňuje základní návyky společenského chování • respektuje druhé lidi a pravidla práce v třídním kolektivu, udržuje dobré mezilidské vztahy, pomůže druhým a přijme pomoc • uvědomuje si potřebu spolupráce a důležitost úkolů, které v týmu plní, dodržuje pravidla při samostatné i společné práci • svým úsilím ovlivňuje kvalitu společné práce • umí se ovládat; poznává a chápe svoji osobu a vnímá potřeby jiných • podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách • navazuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi, posiluje sociální chování a sebeovládání • rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky, uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby • orientuje se v prostředí, ve kterém žije; má základní představu o vztazích mezi lidmi • samostatně, případně s dopomocí řeší přiměřeně náročné úkoly, dosahuje tak pocitu sebeuspokojení • dodržuje pravidla fair play • přijímá úkoly v rámci skupiny, družstva
Kompetence pracovní • učíme žáky bezpečně používat pomůcky a další potřeby a udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost • manuální činnosti diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení • formujeme u žáků pozitivní vztah k výsledkům vlastní práce a práce jiných • při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění • formou modelových situací a dramatizací seznamujeme žáky s životní situací • vytváříme u žáků základní pracovní návyky, vedeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci, k dokončení výkonu • seznamujeme žáky s pomůckami, náčiním a nářadím, s jejich funkcí a odborným názvoslovím • uvádíme příklady dodržování pravidel • vyhledáváme možná rizika při činnostech a hledáme cesty jejich minimalizace	**Kompetence pracovní** • umí bezpečně používat pomůcky a další potřeby a udržuje je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost • přistupuje reálně k výsledkům, kterých dosáhl; umí hodnotit vlastní práci • zvládá základní pracovní a sebeobslužné dovednosti • dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci • využívá získané znalosti a zkušenosti, má představu o možnostech svého budoucího uplatnění • pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly • soustředí se na pracovní výkon a snaží se vytrvat při jeho plnění • respektuje pravidla práce v týmu • má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností • osvojuje si různé techniky (např. výtvarné) • přijímá posouzení výsledků své práce • dodržuje pravidla ve sportu i v životě • uvědomuje si možná rizika při všech činnostech
Kompetence občanské • na modelových a praktických situacích učíme žáky rozpoznávat a vyhodnocovat pozitivní a negativní projevy chování • vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví svých spolužáků a ke zdravému životnímu stylu • vytváříme u žáků „ekologické myšlení“ – podílení se na ochraně životního prostředí • formujeme u žáků znalost jejich práv i povinností občanů, včetně respektování společenských pravidel • vedeme žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc • formou modelových situací a dramatizací seznamujeme žáky s životní situací • podporujeme aktivní pohyb	**Kompetence občanské** • chrání své zdraví i zdraví svých spolužáků, snaží se pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu • poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a snaží se chovat přiměřeně při mimořádných situací • podílí se na ochraně životního prostředí, chápe základní ekologické souvislosti a problémy; pohlíží na ně pokud možno komplexně • umí požádat o pomoc • zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenská pravidla • umí uplatnit osvojené dovednosti a postupy v praktickém životě • dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití

• objasňujeme a uvádíme příklady potřeby dodržování hygieny při všech aktivitách • seznamujeme se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin • vedeme žáky k propojení mezi člověkem a okolním světem a jejich vzájemného ovlivňování • vytváříme u žáků pozitivní vztah k okolnímu světu	• využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti • při práci s pomůckami chrání své zdraví a zdraví svých spolužáků • rozpozná základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých • uvědomuje si nejen své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
Kompetence k řešení problémů • k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času • vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v zadané práci a odůvodnit správné řešení • vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů • poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle • vedeme žáky k samostatnému řešení běžných životních situací a k překonávání životních překážek • vedeme žáky k chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí • žáka s nižší úrovní rozumových schopností nebo s jiným znevýhodněním motivujeme prací ve skupinách a jeho spoluúčastí při rozhodování o postupech a řešeních • soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme sebevědomí žáků a jejich důvěru k vlastním rozhodnutím • snažíme se vést žáky k pozorování, pojmenovávání, porovnávání poznatků a zkušeností	**Kompetence k řešení problémů** • řeší běžné životní situace a snaží se je zvládnout (na základě nápodoby a vlastních zkušeností), případně umí požádat o pomoc • hledá vlastní postup při řešení problémů (možnost i více správných řešení) • vyhledává (získává) informace, které jsou potřebné k dosažení cíle • vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhájit • vnímá problémové situace a hledá nejvhodnější způsob řešení (i s pomocí naučených stereotypů a zkušeností) • nenechá se při řešení problému odradit nezdarem • uvědomuje si, že různí lidé vnímají stejnou věc různě • vytváří si vlastní postoje, plány a pracovní postupy • přijímá důsledky svých rozhodnutí • vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností • ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů • překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
Kompetence k učení • ovlivňujeme vztah žáků k učení tím, že vytváříme příjemné a pozitivní klima • v hojné míře využíváme her, soutěží a názorných demonstrací • při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění • rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva • vedeme žáky k pozorování, pojmenovávání, porovnávání poznatků a zkušeností • vedeme žáky k chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí • podporujeme aktivní vztah ke sportu	**Kompetence k učení** • dodržuje návykové stereotypy učení • získává informace v rámci možností z více zdrojů a využívá je v praktickém životě • zná obecně užívané termíny, symboly a znaky • využívá dosažených znalostí a naučených postupů v běžném životě • uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním • využívá naučené metody, pomocnou techniku a pomůcky • pozná vlastní pokroky • pracuje s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami (včetně PC) • používá základní pojmy související s vyučovacím předmětem • vyhledává v zadání odpovídající údaje a používá informace v praktickém životě • chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení • uplatňuje dle svých možností získané zkušenosti v praktickém životě • rozvíjí svou tvořivost aktivním osvojováním různých technik (např. výtvarných) • získává pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa • získává informace z více zdrojů - v učebnicích a všech učebních materiálech, z motivačních a výukových her, z výukových programů, z knihoven… • přemýšlí o problému při zvládnutí cviku, sportovního prvku a hledá cesty k jeho odstranění, korekci • hledá nové taktiky v individuálních i kolektivních sportech • překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem

Kompetence digitální • vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace • vedeme žáky k volbě správných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci a usnadňují práci • využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva • vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií, • upozorňujeme žáky také na negativní dopady při používání digitálních technologií (tělesné a duševní zdraví, etika)	• prožívá souvislosti mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou, vnímá prožitky z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci a k aktivnímu vztahu ke sportu • **Kompetence digitální** • na konci základního vzdělávání žák: ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; • samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; • vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků; využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce; • chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání; • předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Nejlepším příkladem je vlastní vzor chování.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ S KOMBINACÍ POSTIŽENÍ

Samotná škola je koncipována pro žáky s postižením více vadami („tzn. za postiženého více vadami se považuje jedinec postižený současně dvěma nebo více na sobě kauzálně nezávislými druhy postižení, z nichž každé by jej vzhledem k hloubce a důsledkům opravňovalo k zařazení do školy pro příslušný typ postižení“). Každý žák má vypracováván vnitřní individuální program (výchovně – vzdělávací a zdravotně rehabilitační), který obsahuje:

- Základní údaje
- Charakteristika žáka z pohledu speciálního (výchovné cíle; vzdělávací cíle; shrnutí zprávy vydané příslušným SPC)
- Charakteristika žáka z pohledu rodičů (dotazník; osobní sdělení rodičů žáka)
- Charakteristika žáka z hlediska komunikačních schopností
- Plán rehabilitace vypracovaný na základě zdravotního posouzení dítěte
- Závěrečné hodnocení výchovně – vzdělávacího programu

U žáků s kombinovaným postižením (mentálním postižením a dalším zdravotním postižením – tělesným, zrakovým, sluchovým, těžkými vadami řeči a poruchou autistického spektra) je třeba uplatňovat při vzdělávání speciálně pedagogické postupy a alternativní metody výuky. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace, sebeobsluhy a dalších dovedností potřebných k úspěšné integraci do společnosti. Vzdělávání těchto žáků vyžaduje odbornou připravenost pedagogických pracovníků, podnětné a vstřícné školní prostředí a využití všech podpůrných opatření. ŠVP je podkladem pro vypracování případných **individuálních vzdělávacích plánů**, které jsou vypracovávány **ve spolupráci se speciálně pedagogickými centry**. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb a posuzování možností jednotlivých žáků poskytují, se souhlasem rodičů nebo zákonných zástupců žáka, pomoc školská poradenská zařízení (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra).

Při plánování a realizaci vzdělávacího procesu je třeba vycházet z konkrétního zjištění a popisu speciálních vzdělávacích potřeb a možností žáků. Pro úspěšné vzdělávání žáků s kombinací postižení je potřebné zabezpečit tyto podmínky:

- uplatňovat zdravotní hlediska a respektovat individualitu a potřeby žáka
- umožnit při vzdělávání využívání všech podpůrných opatření
- uplatňovat princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci
- činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- zabezpečit výuku ve všech předmětech včetně předmětů speciálně pedagogické péče pedagogickým pracovníkem s příslušnou kvalifikací
- zohlednit druh, stupeň a míru postižení při hodnocení výsledků vzdělávání
- odstraňovat architektonické bariéry a provádět potřebné změny, případně úpravy školního prostředí
- spolupracovat se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními
- a s odborníky z jiných resortů při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů
- spolupracovat s ostatními školami, které vzdělávají žáky se stejným druhem postižení
- umožnit ve ŠVP – pokud zdravotní postižení žáka objektivně neumožňuje realizaci vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru RVP ZŠS nebo jeho části – nahradit příslušný vzdělávací obsah nebo jeho část příbuzným, případně jiným vzdělávacím obsahem, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

PŘEHLED TEMATICKÝCH OKRUHŮ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

1. stupeň

Všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů.

Tematické okruhy průřezových témat	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA					
Rozvoj schopností poznávání	Čj, M, Prv,Tv, Hv, Vv, Pč	Čj, M, Prv,Tv, Hv, Vv, Pč	Čj, M, Prv,Tv, Hv, Vv, Pč	PC, Př, Hv, Vv, Tv	Čj, PC, Př, Hv, Vv, Pč
Sebepoznání a sebepojetí	Prv	Prv	Prv		
Seberegulace a sebeorganizace	Prv, Tv, Pč	Prv, Tv, Pč	Prv, Tv, Pč		Čj
Psychohygiena	Prv	Prv	Prv	Pč	Pč
Kreativita	Vv, Pč	Vv, Pč	Vv, Pč	M, PC, Pč	M, PC, Pč
SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
Poznávání lidí	Prv	Prv	Prv	Pč	Pč
Mezilidské vztahy	Prv	Prv	Prv	Hv, Tv, Pč	Čj, Hv, Tv, Pč
Komunikace	Čj, Prv, Hv, Vv, Tv	Čj, Prv, Hv, Vv, Tv	Čj, Prv, Hv, Vv, Tv	Tv	Čj, Tv
Kooperace a kompetice	Vv, Tv	Vv, Tv	Vv, Tv	Pč	Pč
MORÁLNÍ ROZVOJ					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prv, Pč	Prv, Pč	Prv, Pč	Př, Vl, Hv	Př, Vl, Hv
Hodnoty, postoje, praktická etika				Př, Hv	Př, Hv
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA					
Občanská společnost a škola	Prv	Prv	Prv		
Občan, občanská společnost a stát				Vl	Vl
Formy participace občanů v politickém životě				Vl	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl	Vl
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH					
Evropa a svět nás zajímá				Vl	Vl
Objevujeme Evropu a svět				Vl	Vl
Jsme Evropané				Vl	Vl

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA					
Kulturní diference	Prv	Prv	Aj, Prv	Aj, Vl	Aj, Vl
Lidské vztahy	Prv	Prv	Prv	Vl, Hv	Vl, Hv
Etnický původ	Prv	Prv	Aj, Prv	Aj, Vl	Aj, Vl
Multikulturalita			Aj	Aj, Vl	Aj, Vl
Princip sociálního smíru a solidarity				Vl	Vl
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA					
Ekosystémy				PC, Př, Vv	PC, Př, Vv
Vztah člověka k prostředí	Prv	Prv	Prv	PC, Př, Vv	PC, Př, Vv
Základní podmínky života	Prv	Prv	Prv	PC, Př, Vv, Pč	PC, Př, Vv, Pč
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Prv	Prv	Prv	PC, Př, Pč	PC, Př, Pč
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Vv	Čj, Vv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj
Stavba mediálních sdělení					Čj
Vnímání autora mediálních sdělení	Čj	Čj	Čj		Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti					Čj
Tvorba mediálních sdělení				Vv	Vv
Práce v realizačním týmu				Vv	Vv

2. stupeň

Všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů.

Tematické okruhy průřezových témat	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
Rozvoj schopností poznávání	Čj, M, PC, P, Z, F, Hv,Vv,Pč	Čj, M, PC, P, Z, F, Hv,Vv,Pč	Čj, M, PC, Z, F, Ch,Hv,Vv, Pč	Čj, M, PC, Z, F, Ch,Hv,Vv, Pč
Sebepoznání a sebepojetí	Ov, P, Pč	Ov, P, Pč	Vz, Pč	Vz, Pč
Seberegulace a sebeorganizace	Ov, Pč, Tv	Ov, Pč, Tv	Ov, Pč, Vz, Tv	Ov, Pč, Vz, Tv
Psychohygiena	P, Pč	P, Pč	Pč	Pč
Kreativita	M, Pč	M, Pč	M, Pč	M, Pč
SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
Poznávání lidí	PC, Ov, P	PC, Ov, P	PC, Pč	PC, Pč
Mezilidské vztahy	Ov, P	Ov, P	Ov, P, Pč, Vz	Ov, P, Pč, Vz
Komunikace	Čj, Ov, Hv, Vv, Tv	Čj, Ov, Hv, Vv, Tv	Čj, Hv, Vv, Pč, Vz, Tv	Čj, Hv, Vv, Pč, Vz, Tv
Kooperace a kompetice	P, Z	P, Z	Z, F	Z
MORÁLNÍ ROZVOJ				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PC, Ov	PC, Ov	M, PC, P, Z, Pč	M, PC, P, Z, Pč
Hodnoty, postoje, praktická etika	Ov, F	Ov, F	P, Z, Pč, Vz	P, Z, Pč, Vz

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Občanská společnost a škola			Ov	Ov
Občan, občanská společnost a stát	Ov	Ov	Ov	Ov
Formy participace občanů v politickém životě	Ov	Ov		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Ov	Ov		D
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Evropa a svět nás zajímá	Ov	Ov	Ov, Z, Vv	Ov, Z, Vv
Objevujeme Evropu a svět	Ov	Ov	Ov, Z, Vv	Ov, Z, Vv
Jsme Evropané		Hv	Ov, Z, Hv	Ov, Z, Hv
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
Kulturní diference	Aj	Aj, Hv	Ov, Z, Hv	Ov, Z, Hv
Lidské vztahy	Tv	Tv	Ov, Z, Vv, Tv	Čj, Ov, Z, Vv, Tv
Etnický původ	Aj,	Aj, Hv	Ov, Z, Hv	D, Ov, Z, Hv
Multikulturalita	Aj	Aj	Ov, Z	Ov, Z
Princip sociálního smíru a solidarity	Ov	Ov	Ov	Ov
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Ekosystémy	PC, Z, F	PC, Z, F	PC, Z	PC, P, z
Vztah člověka k prostředí	P, Z, Pč	P, Z, Pč	Z, F, Ch, Pč	Z, Ch, Pč
Základní podmínky života	PC, P, Z, F, Pč	PC, P, Z, F, Pč	PC, Z, F, Ch, Pč	PC, Z, Ch, Pč
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z, Pč	P, Z, Pč	PC, Z, Ch, Pč	PC, Z, Ch, Pč
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj, PC	Čj, PC	Čj, PC	Čj, PC
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj	Čj, P, Hv	Čj, P, Z, Hv	Čj, P, Z, Hv
Stavba mediálních sdělení		Čj	Čj	Čj
Vnímání autora mediálních sdělení	Čj	Čj	Čj	Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj	Čj	Čj	Čj
Tvorba mediálních sdělení	Čj	Čj	Čj, Vv	Čj, Vv
Práce v realizačním týmu			Vv	Vv

UČEBNÍ PLÁN

UČEBNÍ PLÁN PRO 1. - 5. ROČNÍK

Soukromá základní škola speciální pro žáky s více vadami, Ostrava, s.r.o.		Hodinová dotace daného vyučovacího předmětu v jednotlivých ročnících					
Vyučovací předmět	**Zkratka předmětu**	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	Celkem + disponibilní časová dotace
Český jazyk a literatura	Čj	7	7	7	6	6	33
Anglický jazyk	Aj			3	3	3	9
Matematika	M	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20+5
Práce s počítačem	PC				1	1	2
Prvouka	Prv	2	2	2			6
Vlastivěda	Vl				1	1+1	2+1
Přírodověda	Př				2	1	3
Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	Vv	2	2	1+1	1+1	1+1	7+3
Tělesná výchova	Tv	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	10+5
Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	1+1	1+1	5+2
Celkem		21	21	24	26	26	**118**

Poznámky k učebnímu plánu:

- **Matematika**
  V 1. – 5. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 5 hodin.

- **Český jazyk a literatura:**
  Součástí je také *řečová výchova*, která je pro naše žáky nezbytná.

- **Práce s počítačem:**
  Vyučovací předmět zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *INFORMATIKA.*

- **Vlastivěda:**
  V 5. ročníku je předmět na 1. stupni s ohledem na pomalé pracovní tempo žáků posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 1 hodinu.

- **Výtvarná výchova:**
  Ve 3. – 5. ročníku je předmět na 1. stupni s ohledem na pomalé pracovní tempo žáků posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 3 hodiny.

- **Tělesná výchova:**
  V 1. – 5. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 5 hodin. V hodinách tělesné výchovy preventivně využíváme prvky zdravotní tělesné výchovy.

- **Pracovní činnosti:**
  Ve 4. a 5. ročníku je předmět na 1. stupni posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 2 hodiny.

Soukromá základní škola speciální pro žáky s více vadami, Ostrava, s.r.o.		Hodinová dotace daného vyučovacího předmětu v jednotlivých ročnících				
Vyučovací předmět	**Zkratka předmětu**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	Celkem + disponibilní časová dotace
Český jazyk a literatura	Čj	4	4	4	3+1	15+1
Anglický jazyk	Aj	3	3	3	3	12
Španělský jazyk	Šj		2	2	2	6
Matematika	M	4+1	4+1	4+1	3+2	15+5
Práce s počítačem	PC	1	1	1	1	4
Dějepis	D	2	2	1	1+1	6+1
Občanská výchova	Ov	1	1	1	1	4
Fyzika	F	1	1	1		3
Chemie	Ch			1	1	2
Přírodopis	P	2	2	2	1+1	7+1
Zeměpis	Z	2	2	2	2	8
Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	Vv	1+1	2	1	1	5+1
Tělesná výchova	Tv	2+1	2+1	2+1	2+1	8+4
Výchova ke zdraví	Vz			1	1	2
Pracovní činnosti	Pč	1+1	1+1	1+1	0+2	3+5
Celkem		25+4	28+3	28+3	23+8	**122**

Poznámky k učebnímu plánu:

- **Český jazyk a literatura:**
  V 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

- **Matematika:**
  V 6. – 8. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace, v 9. ročníku o 2 hodiny. Celkem tedy o 5 hodin.

- **Španělský jazyk:**
  Na základě doporučení SPC je pro žáky s lehkým mentálním postižením vzdělávací obor Další cizí jazyk nahrazen obsahem vzdělávacího oboru Pracovní činnosti z oblasti Člověk a svět práce

- **Práce s počítačem:**
  Vyučovací předmět zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru INFORMATIKA.

- **Dějepis:** V 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

- **Přírodopis:** V 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

- **Pracovní činnosti:**
  V 6. – 8. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace, v 9. ročníku o 2 hodiny. Celkem tedy o 5 hodin.
  V 7.- 9. ročníku je navýšen o další hodiny vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, celkem o 6 hodin.

- **Tělesná výchova:**
  V 6. – 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 4 hodiny. V hodinách tělesné výchovy preventivně využíváme prvky zdravotní tělesné výchovy.

UČEBNÍ OSNOVY

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět ČESKÝ JAZYK A LITERATURA je určen pro všechny ročníky základní školy. Časová dotace pro 1. až 3. ročník je 7 hodin týdně, pro 4. a 5. ročník 6 hodin týdně. Celkem v 1. - 5. ročníku 33 hodin týdně. Časová dotace na 2. stupni je pro 6. - 9. ročník 4 hodiny týdně. Celkem tedy ve všech ročnících 2. stupně 16 hodin týdně. Předmět je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter a je členěn do těchto složek: *komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova*. *Řečová výchova* a *psaní* jsou součástí komunikační a slohové výchovy. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, upřednostňujeme individuální přístup a toleranci pomalého pracovního tempa, dodržujeme zásadu názornosti. Hlavním úkolem je především rozvíjení slovní zásoby žáků, pěstování dovednosti vyjadřování se v jednoduchých mluvených projevech a vytvoření základní dovednosti čtení a psaní. Cílem je naučit žáky srozumitelně se vyjadřovat ústní i písemnou formou spisovného jazyka v různých situacích.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (1. STUPEŇ):

Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
- **seberegulace a sebeorganizace –** cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání

Sociální rozvoj

- **komunikace –** řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba…
- **mezilidské vztahy –** péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respekt, podpora, pomoc

Mediální výchova:
Receptivní činnosti

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení –** pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních (bulvárních) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality –** různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou
- **stavba mediálních sdělení –** příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství; principy sestavování zpravodajství, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **vnímání autora mediálních sdělení –** identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **fungování a vliv médií ve společnosti –** vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (2. STUPEŇ):

Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení

Sociální rozvoj

- **komunikace** - dialog (vedení dialogu, jeho pravidla), komunikace v různých situacích (přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost)

Mediální výchova:

Receptivní činnosti

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení –** pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních (bulvárních) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality –** různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou
- **stavba mediálních sdělení –** příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství; principy sestavování zpravodajství, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **vnímání autora mediálních sdělení –** identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **fungování a vliv médií ve společnosti –** vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti

Produktivní činnosti

- **tvorba mediálních sdělení** - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení

Multikulturní výchova

- **lidské vztahy –** vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti), uplatňování principu slušného chování, význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	Výstupní osobnostní kompetence žáka
Kompetence k učení ● rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva ● předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech ● vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování	**Kompetence k učení** ● pracuje s učebnicemi, učebními materiály
Kompetence k řešení problémů ● vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v zadané práci (textu) a odůvodnit správné řešení	**Kompetence k řešení problémů** ● nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
Kompetence komunikativní ● pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků ● vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění	**Kompetence komunikativní** ● rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje ● zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	**Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla práce v týmu ● navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, dodržuje pravidla slušného chování ● má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
Kompetence občanské ● vedeme žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc	**Kompetence občanské** ● respektuje společenské normy a pravidla soužití
Kompetence pracovní ● rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva	**Kompetence pracovní** ● zvládá základní pracovní dovednosti, využívá komunikační schopnosti při kolektivní práci ● pracuje podle daného pracovního postupu, návodu ● je schopen soustředit se na daný úkol a jeho dokončení

Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci a usnadňují práci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií ● upozorňujeme žáky také na negativní dopady při používání digitálních technologií	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení ● získává informace ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost ● předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení

1. období:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	**ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**		**1. období: 1. - 3. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Komunikační a slohová výchova

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti **ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty**	**analyticko-syntetické činnosti, vyvozování hlásek a písmen, čtení obrázků, orientace na stránce, čtení otevřených slabik a dvojslabičných slov, jednoduchých vět**	1.-3..	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj -komunikace
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti **ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti**	**věcné čtení, věcné naslouchání**	1.-3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj -komunikace
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	koncentrační cvičení, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)	1.-3.	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje nesprávnou nebo nedbalou výslovnost **ČJL-3-1-04p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání**	**základy techniky mluveného projevu (výslovnost, tvoření hlasu, slovní přízvuk, intonace)**	1.-3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj -komunikace
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči **ČJL-3-1-05p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání**	**základy techniky mluveného projevu (dýchání, rytmizace)**	1.-3.	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích **ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání**	**základy techniky mluveného projevu (výslovnost, tvoření hlasu, slovní přízvuk, intonace) střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)**	1.-3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj -komunikace
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	vypravování	1.-3.	
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	**rozvíjení psychomotorických schopností a jemné pohybové koordinace (uvolňovací cviky), základní hygienické návyky při psaní**	1. - 3.	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	**psaní písmen, slabik, slov, vět, číslic podle nápovědy, technika psaní-automatizace psacího pohybu**	1. - 3.	

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen	**psaní písmen, slabik, slov, vět, číslic podle nápovědy, technika psaní-automatizace psacího pohybu**	1. - 3.	
ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky	**psaní - automatizace psacího pohybu**	2. - 3.	
ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby	**opis psacího písma a přepis jednoduchého tištěného textu, plynulé psaní slov, rozvíjení fonetického sluchu**	3.	
ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost	**automatizace psacího pohybu, odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu**	3.	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení **ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty**	**opis psacího písma a přepis jednoduchého tištěného textu, plynulé psaní slov a vět**	3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj -komunikace
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	vypravování, dialog na základě obrazového materiálu	3.	

Jazyková výchova

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	1. – 3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
ČJL-3-2-01p zná všechna písmena malé a velké abecedy	**písmena malé a velké abecedy**	1. – 3	
ČJL-3-2-01p rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky	**samohlásky, souhlásky, dělení souhlásek,**	1. - 3.	
ČJL-3-2-01p tvoří slabiky	**členění slova na hlásky a slabiky,**	1. - 3.	
ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky	**sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek** **slova stejného a opačného významu druhy vět, tvoření vět**	3.	
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma;	1. - 3.	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	slova a pojmy, význam slov – děj, věc, okolnost, vlastnost	1. - 3.	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	slovní druhy, tvary slov	1. - 3.	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	v mluveném projevu dbát na používání správných tvarů podstatných jmen, sloves a přídavných jmen tvrdých a měkkých	1. - 3.	
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice	1. - 3.	

ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	věta-tvoření vět, pořádek slov ve větě, věta oznamovací, tázací, rozkazovací	1. - 3.	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku • věty a v typických případech • vlastních jmen osob, zvířat • a místních pojmenování	psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách i po obojetných ve vyjmenovaných slovech nauka o slově-čtení, psaní a výslovnost slov se skupinami dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě pravidla pro psaní velkých písmen (počátek věty, vlastní jména….)	1. - 3.	
ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	**tvoření vět, druhy vět, pravidla pro psaní velkých písmen** (počátek věty, vlastní jména	1. - 3.	

Litrerární výchova

ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku **ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně**	**základy techniky mluveného projevu, přednes - říkanky a krátké básničky**	1. - 3.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	přednes vhodných literárních textů, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	1. - 3.	**Mediální výchova** – vnímání autora mediálních sdělení
ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	**porozumění textu, hlavní postava a její vlastnost, rozlišení místa, času a děje, prostředí reálné a pohádkové** **poslech předčítaného textu, poslech pohádek z CD**	1. - 3.	
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	základní literární pojmy - říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; porozumění textu, hlavní postava a její vlastnost, rozlišení místa, času a děje, prostředí reálné a pohádkové	1. - 3.	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	1. – 3.	

2. období:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	**ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**		**2. období: 4. - 5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Komunikační a slohová výchova

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	praktické čtení - čtení pozorné, plynulé	4. - 5.	

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	věcné čtení, věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	4. - 5.	
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	orientace v textu pohádky, pověsti, bajky, povídky	4. - 5.	
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	reprodukce obsahu textu přiměřeného věku	4. - 5.	
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	pravidla dialogu (dialog, telefonický rozhovor)	4. - 5.	
ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování	**základní komunikační pravidla, zdvořilé vystupování; střídání role mluvčího a posluchače; oslovení, zahájení a ukončení dialogu**	5.	**Osobnostní a sociální výchova**: sociální rozvoj - mezilidské vztahy
ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích	**využívání jednoduché osnovy, vypravování podle obrázků, rozvíjení slovní zásoby, souvislé jazykové projevy**	5.	**Osobnostní a sociální výchova**: sociální rozvoj - komunikace
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	tolerance, řešení konfliktních situací	4. - 5.	
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	hlasité čtení - člení věty, frázuje, používá správně sílu a barva hlasu	4. - 5.	
ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči	**nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání, edukace a reedukace řeči**	4. - 5.	
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	slova s citovým zabarvením, spisovná a nespisovná	4. - 5.	
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	orientace ve stavbě textu, členění na odstavce	4. - 5.	
ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje	**popis konkrétních předmětů, popis podle jednoduché osnovy, popis činností podle obrázků**	4. - 5	
ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty	**opis a přepis písmen, slov a vět**	4. - 5	
ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení	**opis a přepis písmen, slov a vět, plynulé psaní slov,úprava**	5.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace
ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy	**úprava- nadpis,okraje, vzdálenost mezi písmeny a slovy, sebekontrola**	4. - 5	
ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo	**nácvik psaní hůlkového písma - hůlková písanka**	4. - 5	
tvoří otázky a odpovídá na ně	**tvoření otázek a odpovědí**	4. - 5	
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	vypravuje podle osnovy, zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu	4. - 5.	

Jazyková výchova

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	slovo, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, slova opačného a stejného významu	4. - 5	
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	stavba slova, příklady užití ve větách, správně píše skupiny bě-bje, pě, vě-vje	4. - 5	
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	slovní druhy; podstatná jména - rod, číslo, pád, vzor; slovesa – osoba, číslo, čas; stavba věty – věta jednoduchá, souvětí, podmět a přísudek, shoda přísudku s podmětem	4. - 5	
ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa	**tvarosloví - druhy slov-podstatná jména, slovesa**	5.	
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu	5.	
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	skladba, podmět a přísudek	5.	
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	věta jednoduchá, souvětí	5.	
ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího	**věta-tvoření vět, pořádek slov ve větě, věta oznamovací, tázací, rozkazovací**	4. - 5	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	spojovací výrazy	5.	
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	slova vyjmenovaná a příbuzná	4.	
ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik	**dělení souhlásek; psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách**	4.	
určuje samohlásky a souhlásky	**Hláskosloví - samohlásky a souhlásky**	4.	
seřadí slova podle abecedy	**abeceda-nácvik abecedy pomocí říkanky, kartiček s obrázky apod.**	5.	
správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě	**nauka o slově - čtení, psaní a výslovnost slov se skupinami dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě**	5.	
správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky	**výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova (jednoduché případy)**	5.	
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	shoda přísudku s podmětem	5.	

Literární výchova

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	zážitkové čtení a naslouchání	5.	
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	tvořivé činnosti s literárním textem, volná reprodukce, ilustrace k přečtenému, vystižení děje	5.	
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh	**reprodukce a dramatizace podle dané osnovy, využití známých situací**	4. - 5	

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek	**základní literární pojmy - divadelní představení, herec, hlavní postava, vedlejší postavy, společná návštěva divadelního nebo filmového představení**	5.	**Mediální výchova –** fungování a vliv médií ve společnosti; vnímání autora
ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy	**porozumění textu - hlavní myšlenka; reprodukce textu podle dané osnovy; dramatizace**	5.	**Mediální výchova –** stavba mediálních sdělení
ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti	**porozumění textu-hlavní postava a její vlastnosti**	5.	
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	druhy a žánry dětské literatury, literatura umělecká a věcná, literatura v proměnách času, lidová slovesnost	4. - 5	
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru l iterárních textů používá elementární literární pojmy	literární pojmy: přirovnávání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy, verš, rým	4. - 5	
ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše	**čtení básniček, příběhů a pohádek, poslech předčítaného textu, porovnávání rozdílů, základní literární pojmy - spisovatel, básník**	4.- 5.	
rozlišuje pohádkové prostředí od reálného	**základní literární pojmy - pohádka, povídka, pověst, bajka; porozumění textu - prostředí reálné a pohádkové**	5.	
ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	**tiché čtení, nácvik orientace ve čteném textu**	5.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání **Mediální výchova** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	**ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Komunikační a slohová výchova

ČJL-9-1-01odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	výtah, výklad	6. - 9.	
ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text	**prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním reprodukování textů z četby - beletrie, časopisy, noviny**	6. - 9.	**Mediální výchova –** kritické čtení a vnímní mediálních sdělení
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	líčení událostí, dramatizace, recitace; návštěvy kulturních pořadů; vyjádření čtenářského zážitku vlastní kresbou	6. - 9	
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	proslov, fejeton	9.	

ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	zásady kultivovaného projevu	6. – 9	
ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	**mluvený projev: zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, otázky a odpovědi, formy společenského styku**	6. – 9	**Osobnostní a sociální výchova**: sociální rozvoj -komunikace
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	úvaha	6. – 9	
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	komunikace verbální a neverbální; technika mluveného projevu	6. – 9	
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	zásady komunikace, pravidla dialogu	6. – 9	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	výtah, žádost, životopis	6. – 9	
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	popis výrobku nebo uměleckého díla, charakteristika	6. – 9	
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	stylizační cvičení, vlastní tvořivé psaní	9.	
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	**písemný projev-osobní komunikace, korespondence, úprava dopisu a obálky písemný projev-sestavení žádosti, stručného životopisu podle předlohy popis konkrétních předmětů, jevů, osob, popis podle jednoduché osnovy mluvený projev - zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry, písemný projev – charakteristika**	6. - 9	**Mediální výchova** - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **Mediální výchova** -interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Jazyková výchova

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	slovní zásoba a význam slova, slovo a sousloví, synonyma, homonyma, antonyma, odborné názvy	6. - 9.	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	nauka o tvoření slov	6. - 9.	

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		6. - 9.	
ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	**vyhledávání v Pravidlech českého pravopisu, orientace ve slovnících, encyklopediích**	6. - 9.	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	6. - 9.	
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	**tvarosloví - podstatná jména -skloňování, pořadí pádů a pádové otázky, přídavná jména - druhy, vzory, skloňování, shoda s podstatným jménem**	7. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
	tvarosloví - časování sloves, osobní zájmena	6. - 7.	
	tvarosloví - přehled slovních druhů	9.	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	slovesný vid	6. - 9	
ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	**spisovný a nespisovný jazyk - rozvoj slovní zásoby, četba beletrie, články v novinách, časopisech nácvik komunikace v běžných životních situacích a v různých institucích**	7. - 9	**Mediální výchova** – stavba mediálních sdělení
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	vedlejší větné členy: druhy příslovečného určení, druhy přívlastku, přístavek, doplněk	6. – 9	
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	**skladba - věta jednoduchá, souvětí, určení přísudku ve větě, rozlišování jednotlivých vět v souvětích, nejběžnější spojky (a, i, ale, aby, že)**	9.	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	druhy vět podle postoje mluvčího, věta jednočlenná, dvojčlenná, druhy vedlejších vět, procvičování pravopisu	6. – 9	
ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami	**nauka o slově-tvoření slov, slovní základ, předpony, přípony. pravopis slov s předponami, výrazy s předložkami**	7.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
ČJL-9-2-07p zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis	**tvarosloví - vyjmenovaná slova a slova příbuzná, pravopis po obojetných souhláskách**	6. - 7	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	ukázky spisovného a nespisovného jazyka; spisovná, hovorová a nespisovná mluva	6. - 9	

Literární výchova

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	pohádka, pověst, báje, povídka, charakteristika literárního hrdiny	6.	
ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku	**práce s textem - charakteristika děje a jednajících postav příběhu, výklad přiměřeného textu, hlavní myšlenka**	6. - 9	**Mediální výchova --** fungování a vliv médií ve společnosti; **Mediální výchova** – vnímání autora mediálních sdělení
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	publicistická literatura: fejeton, komiks, cestopis, deníky, memoáry, poezie	9.	

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	publicistická literatura: fejeton, komiks, cestopis, deníky, memoáry, poezie	9.	
ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	**poslech a reprodukce - soustředěný poslech, reprodukce přečteného, recitace, dramatizace, čtenářský zážitek vyjádřený vlastní kresbou**	6. - 9	**Mediální výchova –** tvorba mediálních sdělení
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	psaní literárního textu na volné téma	6. - 9	
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	ústní lidová slovesnost, ohlasy, kramářská píseň, kronika, světová literatura	6. - 9	
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	základní literární druhy a žánry a nejznámější představitelé	6. – 9	
ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry	**literární druhy a žánry - poezie, próza, divadelní hra, literatura pro děti a mládež, významní autoři české a světové literatury**	8.	
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	tvořivé činnosti s literárním textem	6. – 9	
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	vybraná literární díla v různém zpracování a době vzniku – seznámení, hledání rozdílů	6. – 9	
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	vyhledávání informací v katalozích, encyklopediích, na internetu; návštěva knihovny	6. – 9	
ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury	**literární druhy a žánry, abecední řazení, seznámení se slovníky, encyklopediemi aj. odb. publikacemi**	9.	**Multikulturní výchova** – lidské vztahy
má pozitivní vztah k literatuře	**výběr vhodných knih, časopisů, dramatizace přečteného, poslech pohádek, příběhů na CD, videoukázky apod.**	9.	

MATEMATIKA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Matematika a její aplikace
Je zde zahrnutý vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět MATEMATIKA je určen pro 1. i 2. stupeň základní školy. Jeho obsahem je celá vzdělávací oblast Matematika a její aplikace. Časová dotace pro 1. stupeň základní školy je 4 hodiny týdně, celkem tedy 20 hodin týdně. Předmět je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace, celkem tedy o 5 hodin týdně. Časová dotace na 2. stupni je pro 6.- 8. ročník 4 hodiny týdně, pro 9. ročník 3 hodiny týdně. V 6.-8. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace. V 9. ročníku je předmět posílen o 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 5 hodin týdně. Vědomosti a dovednosti získané v tomto předmětu mají žákům poskytnout především matematické znalosti, které využijí v praktickém životě. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, které jim pomohou lépe porozumět světu čísel a jejich významu v praktickém životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u žáků individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které žákům pomohou pochopit prostorové a kvantitativní vztahy reálného světa.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (1. STUPEŇ):

Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
- **kreativita** - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnosti nápadů, schopnosti vidět věci jinak

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (2. STUPEŇ):

Osobnostní a sociální výchova: *Osobnostní rozvoj*

- **rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
- **kreativita** - cvičení pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak

Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - dovednosti pro řešení problémů, zvládání učebních problémů

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu MATEMATIKA u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	Výstupní osobnostní kompetence žáka
Kompetence k učení ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění	**Kompetence k učení** ● využívá vhodné naučené metody a pomocnou techniku ● pracuje s učebními materiály, pomůckami ● pozná vlastní pokroky ● chápe používané termíny, znaky a symboly ● dokáže vyhledat informace a využívat je v praktickém životě
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle	**Kompetence k řešení problémů** ● hledá nejvhodnější způsob řešení problémů ● nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem

Kompetence komunikativní ● zadáváme jednoznačné, srozumitelné pokyny a otázky **Kompetence sociální a personální** ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty **Kompetence občanské** ● vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví svých spolužáků **Kompetence pracovní** ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění **Kompetence digitální** ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií ● upozorňujeme žáky také na negativní dopady	**Kompetence komunikativní** ● rozumí textům, záznamům a obrazovým materiálům **Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla práce v týmu **Kompetence občanské** ● chrání své zdraví i zdraví svých spolužáků při práci s pomůckami (pravítka, kružítka..) **Kompetence pracovní** ● zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy ● dodržuje zásady bezpečnosti při práci s rýsovacími pomůckami ● dodržuje dané pracovní postupy, orientuje se v jednoduché technické dokumentaci ● umí reálně posoudit výsledek své práce **Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení ● získává informace ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, předchází situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

1. stupeň:

1. období:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Matematika a její aplikace	**MATEMATIKA**		**1. období: 1. - 3. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Číslo a početní operace

M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Přirozená čísla, celá čísla	1.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
	Vytváření souborů s daným počtem prvků	2.	
M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	**Počítání předmětů v daném souboru. Vytváření souborů s daným počtem prvků**	1.-2.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Přirozená čísla, celá čísla, zápis čísla a jeho znázornění na číselné ose	1.-2.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání

M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100	**čtení a zápis čísel v oboru do 5**	1.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
	čtení a zápis čísel v oboru do 10	2.	
	čtení a zápis čísel v oboru do 20, počítání prvků, vytváření různých souborů o daném počtu prvků, vztahy větší, menší, rovná se	3.	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model	1. - 3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-3-1-02p zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat	**čtení symbolů**	1.	
	zápis symbolů: symboly + (a, plus), - (bez, minus), = (rovná se), <, >	2. - 3.	
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Vlastnosti početních operací s čísly	1.- 3.	
M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20	**sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku, s přechodem přes desítku, numerace do 100**	3.	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Vlastnosti početních operací s čísly	1.-3.	
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20	**rozklad čísel, dočítání v oboru do 5**	1.	
	rozklad čísel, dočítání v oboru do 10	2.	
	rozklad čísel, dočítání v oboru do 20 jednoduché slovní úlohy s využitím vztahu o n- více, o n- méně	3.	

Závislosti, vztahy a práce s daty

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	závislosti a jejich vlastnosti, převody jednotek	1. - 3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Závislosti a jejich vlastnosti	1.-3.	
M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	**závislosti a jejich vlastnosti, manipulace s předměty, počítání prvků**	1. - 3.	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	1.-3.	
M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	**úlohy na orientaci v prostoru, pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu** **manipulace s předměty, slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací**	3.	

Geometrie v rovině a prostoru

M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Základní útvary v rovině	1.-3.	

M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	**základní geometrické tvary: čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník**	1.-3.	
M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	**bod, přímka, úsečka, označení bodů, přímek a úseček**	1.-3.	
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody	1.-3.	
M-3-3-02p používá pravítko	**kreslení přímých a křivých čar,**	1. - 2.	
	rýsování přímek podle pravítka	3.	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník	3.	

2. období:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Matematika a její aplikace	**MATEMATIKA**		**2. období: 4. - 5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Číslo a početní operace

M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	vlastnosti početních operací s čísly násobilka	4.-5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	písemné algoritmy početních operací	4.-5.	
M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1 000	**čtení, psaní a porovnávání čísel v oboru do 100, práce s číselnou osou** **čtení, psaní a porovnávání čísel v oboru do 1 000, práce s číselnou osou**	4.-5.	
M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla	**slovní úlohy s užitím osvojených početních operací**	4. - 5.	
M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100	**násobení a dělení v oboru malé násobilky**	5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Přirozená čísla, zaokrouhlování čísel	4.-5.	
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách	**zaokrouhlování čísel na desítky a na stovky s využitím ve slovních úlohách zaměřených na praktický život**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	**násobení a dělení v oboru malé násobilky**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	vlastnosti početních operací s čísly	5.	
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy	**vlastnosti početních operací s čísly** **písemné algoritmy početních operací**	5.	

M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor	**provádění početních úkonů na kalkulátoru**	4.-5.	
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky		
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky		
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky		
M-5-1-08 porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky		

Závislosti, vztahy a práce s daty

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	Závislosti a jejich vlastnosti	5.	
M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu	**jednotky délky a hmotnosti , převádění jednotek délky a hmotnosti**	4.	
	jednotky času, převádění jednotek	5.	
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	práce s údaji - vyhledávání, třídění	4. - 5.	
M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	**Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, práce s tabulkou (jízdní řády, ceníky**…)	5.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj - kreativita

Geometrie v rovině a prostoru

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník □	4.	
M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary	**poznávání a popis základních rovinných útvarů, rýsování čtverce a obdélníku, rýsování kružnice, trojúhelníka**	5.	
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Délka úsečky, grafické sčítání úseček, mnohoúhelníky	4.	
M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky	**osová souměrnost pravidelných rovinných geometrických tvarů**	5.	
M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	**obvody rovinných obrazců (trojúhelník, čtverec, obdélník), řešení úloh z praktického života**	5.	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	rýsování rovnoběžek pomocí 2 pravítek, rýsování kolmic pomocí trojúhelníku s ryskou	5.	
M-5-3-03p sestrojí rovnoběžky a kolmice	**rýsování rovnoběžek pomocí 2 pravítek, rýsování kolmic pomocí trojúhelníku s ryskou**	5.	

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	obvod a obsah obrazce	4. - 5.	
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	**Osově souměrné útvary osová souměrnost pravidelných rovinných geometrických tvarů**	4. - 5.	
M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa	**Osově souměrné útvary osová souměrnost pravidelných rovinných geometrických tvarů**		

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost jednoduché slovní úlohy zaměřené na praktický život	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj - kreativita
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost jednoduché slovní úlohy zaměřené na praktický život	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj - kreativita
M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	**jednoduché slovní úlohy zaměřené na praktický život**	4.-5.	

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Matematika a její aplikace	**MATEMATIKA**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Číslo a proměnná

M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina	6.-9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem	**písemné sčítání a odčítání víceciferných čísel, dělení se zbytkem**	6. - 9.	
	písemné násobení a dělení víceciferných čísel	7. - 8.	
	jednoduché lineární rovnice	9.	
M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)	**zlomky, smíšená čísla: základní pojmy, zápis, užití, základní početní operace**	8. - 9.	
M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace	**desetinná čísla: čtení, zápis, užití v jednoduchých matematických operacích**	8. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání

M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Zaokrouhlování, manipulace s kalkulátorem	6.	
M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	**zaokrouhlování čísel na 10 a 100, odhad výsledků v jednoduchých slovních úlohách**	6.-7-	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	**zaokrouhlování čísel na 1000 a 10 000, odhad výsledků ve slovních úlohách**	6.-7.	
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnost	6-9..	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnost	6.-9..	
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	Měřítko, úměra, trojčlenka	7.-9..	
M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu	**Poměr – mapy, plány**	6,-9.	
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování	6.-9.	
M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose	**procenta: základní pojmy, jednoduché slovní úlohy**	8.-9.	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny	6.-9.	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	8.-9.	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Čísla navzájem opačná, slovní úlohy Slovní úlohy, modelové situace, racionální čísla	6.-9.	

Závislosti, vztahy a práce s daty

M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	práce s daty - vyhledávání, třídění, porovnávání, příklady z praktického života	6. - 7.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
M-9-2-01p vyhledává a třídí data	**práce s daty - vyhledávání, třídění**	6. - 7.	
M-9-2-02 porovnává soubory dat	příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr	6.-9.	

M-9-2-02p porovnává data	**práce s daty - vyhledávání, třídění, porovnávání, příklady z praktického života**	8. - 9.	
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Přímá a nepřímá úměrnost	6.-7.	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Závislosti a data – diagramy, grafy, tabulky	8.-9.	
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce	8.-9.-	
M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku, užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu zvládá početní úkony s penězi	**Jednoduché tabulky, aritmetický průměr, jednotky délky, hmotnosti a času, převádění těchto jednotek**	8. - 9.	

Geometrie v rovině a v prostoru

M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta	6. - 9.	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině	6.-9.	
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	úhly: vyznačení a měření, druhy úhlů a jejich konstrukce	6. - 7.	
M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce	**úhly: vyznačení a měření, druhy úhlů a jejich konstrukce**	6.-9.	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Obvod a obsah rovinných obrazců, řešení úloh z praktického života	6. - 7.	
M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	**Obvod a obsah rovinných obrazců, řešení úloh z praktického života**	6.- 9.	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost	6. - 9.	
M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce	**jednoduché konstrukce - osa úsečky, osa úhlu**,	8.	
	osová souměrnost, středová souměrnost	9.	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	Sestrojení rovinných útvarů	6.-9.	
M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**pojmenovat a rýsovat základní rovinné útvary - přímka, polopřímka, úsečka, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník**	6.-9.	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)	6.-9.	

M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	Sestrojení rovinných útvarů, osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost	6.-9.	
M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti	**jednoduché konstrukce - osa úsečky, osa úhlu, osová souměrnost, středová souměrnost**	6.-9.	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol	6.-9.	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Objem a povrch těles	6.-9.	
M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce	**povrchy a objemy prostorových útvarů (kvádr, krychle, válec), řešení úloh z praktického života**	9.	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles	Sestrojení sítí těles	6.-9.	
M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles	**čtvercové sítě základních těles**	9.	
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Sestrojení těles v rovině	6.-9.	
M-9-3-12p načrtne základní tělesa	**čtvercové sítě základních těles**	9.	
M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům	**práce s rýsovacími pomůckami a potřebami odhad délky úsečky s přesností na centimetry, grafický součet a rozdíl úseček, vzdálenost bodu od přímky jednoduché technické výkresy, druhy čar technické písmo**	6.-9.	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu		6.-9.	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Číselné a logické řady	6. - 9.	
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy	**slovní úlohy zaměřené na praktický život, praktické geometrické úlohy**	6.-9.	**Osobnostní a sociální výchova** - kreativita
M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací	**řešení praktických úloh z jiných vzdělávacích oblastí s využitím známých početních operací**	8. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova** - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy	6.-9.	

M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí **- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh**	**řešení praktických úloh z jiných vzdělávacích oblastí s využitím známých početních operací práce s kalkulačkou, tabulkový kalkulátor, práce s PC, i-padem**	6. - 9.	

ANGLICKÝ JAZYK

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Anglický jazyk

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět ANGLICKÝ JAZYK je realizován ve 3.-5. ročníku 1. stupně základní školy a ve všech ročnících 2. stupně základní školy. Časová dotace ve všech ročnících je 3 hodiny týdně. Zařazení výuky cizího jazyka může pomoci překonat žákům jazykovou bariéru při cestách do zahraničí a zlepšit jejich uplatnění na trhu práce. Cílem výuky cizího jazyka je seznámení se se základy komunikace v anglickém jazyce, osvojení jednoduchých sdělení a základů pravidel komunikace v běžných každodenních situacích. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Multikulturní výchova

- **kulturní rozdíly** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako součást etnika, respektování zvláštností různých etnik
- **etnický původ** – rovnocennost a odlišnost etnických skupin a kultur
- **multikulturalita** – multikulturalita současného světa, vzájemné obohacování, specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu ANGLICKÝ JAZYK u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	Výstupní osobnostní kompetence žáka
Kompetence k učení ● rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva ● předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech ● vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování	**Kompetence k učení** ● pracuje s učebnicemi, učebními materiály
Kompetence k řešení problémů ● vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v zadané práci (textu) a odůvodnit správné řešení	**Kompetence k řešení problémů** ● nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
Kompetence komunikativní ● pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků ● vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění	**Kompetence komunikativní** ● rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje ● zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	**Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla práce v týmu ● navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, dodržuje pravidla slušného chování ● má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti

Kompetence občanské ● vedeme žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc **Kompetence pracovní** ● rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva **Kompetence digitální** ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● vedeme žáky k volbě správných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií ● upozorňujeme žáky také na negativní dopady (tělesné a duševní zdraví)	**Kompetence občanské** ● respektuje společenské normy a pravidla soužití **Kompetence pracovní** ● zvládá základní pracovní dovednosti, využívá komunikační schopnosti při kolektivní práci ● pracuje podle daného pracovního postupu, návodu ● je schopen soustředit se na daný úkol a jeho dokončení **Kompetence digitální** ● na konci základního vzdělávání žák: využívá běžně používaná digitální zařízení ● samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít ● získává informace ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost ● předchází situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

1. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	1.stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	**ANGLICKÝ JAZYK**		**3.-5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Řečové dovednosti

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně **CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka**	**poslech CD-písničky, básničky, pohádky, říkadla**	3.-5.	
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Představení se, pozdravy, rozloučení	3.-5.	
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí	3.-5.	
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	3.-5.	

CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	4.-5.	
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		4.-5.	

Poslech s porozuměním

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností **CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností**	**poslech CD - písničky, básničky, pohádky, říkadla, skupinové čtení slov na kartičkách**	3.-5.	**Multikulturní výchova -** multikulturalita, etnický původ, kulturní rozdíly
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování**	**nácvik slov pomocí karet**	3.-5.	
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	3.-5.	

Mluvení

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje	Fráze, jednoduché věty, slovní zásoba pro pozdrav a rozloučení	3.-5.	
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat **CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk**	**Slovní zásoba pro osobní informace**	3.-5.	
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá		3.-5.	
CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)	**základní jednoduché fráze, jednoduchá sdělení, vyjádření souhlasu a nesouhlasu**	3.-5.	

Čtení s porozuměním

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	Práce s textem na dané téma (domov, rodina, škola, atd.)		
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	základní gramatické struktury, slovní zásoba témat.okruhů (domov, rodina, škola, nákupy, oblékání, jídlo a pití, kalendář, počasí, sport)	5.	
CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	**základní gramatické struktury, slovní zásoba témat.okruhů (domov, rodina, škola, nákupy, oblékání, jídlo a pití, kalendář, počasí, sport)**		
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života **CJ-5-4-01 p je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka**	**čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů, slovní zásoba, poslech základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)**	5.	
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	Práce s formuláři	5.	
orientovat se ve slovníku daného jazyka	práce se slovníkem - orientace ve slovníku cizího jazyka	3.-5.	

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	1.stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	**ANGLICKÝ JAZYK**		**6.-9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žáky by měl:

Poslech s porozuměním

CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně		6.-9.	
CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	**poslech CD-písničky, básničky, pohádky, říkadla, nahrávky dialogů**	6.-9	

CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby**	**Nácvik komunikace, dialogu, slovní zásoba pro osobní informace**	6.-7.	**Multikulturní výchova -** multikulturalita, etnický původ, kulturní rozdíly

Mluvení

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích **CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby**	**Nácvik konverzace, nácvik běžných situací**	6.-7	
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	8.-9.	
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	8.-9.	

Čtení

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech **CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)**	**slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem**	6.-9.	
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Vyhledávání slov textu, překlad textu, porozumění textu	6.-9.	

Psaní

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Vyplňování formuláře, formální a neformální slova	8.-9.	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	8.-9.	
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení **CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby**	**Slovní zásoba pro osobní informace**	8.-9.	

Na základě doporučení SPC je pro žáky s lehkým mentálním postižením vzdělávací obor Další cizí jazyk nahrazen obsahem vzdělávacího oboru Pracovní činnosti z oblasti Člověk a svět práce

PRÁCE S POČÍTAČEM

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Informatika
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Informatika

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět PRÁCE S POČÍTAČEM zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika. Je určen pro 1. i 2. stupeň základní školy. Časová dotace je na 1. stupni ve 2. období (4. – 5. ročník) celkem 2 hodiny (ve 4. i 5. ročníku vždy 1 hodině týdně). Na 2. stupni (6. – 9. ročník) je celková časová dotace 4. hodiny (v každém ročníku vždy 1 hodina týdně).

Vyučovací předmět PRÁCE S POČÍTAČEM umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky. Dovednosti získané v předmětu Práce s počítačem umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování. I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí. Cílové zaměření vzdělávací oblasti Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (1. STUPEŇ):

Z průřezového tématu ***Osobnostní a sociální výchova,*** z okruhu **Osobnostní postoj** jsou to části **„Rozvoj schopností a poznávání**“ a **„Kreativita“**. Z průřezového tématu ***Enviromentální výchova*** jsou to části „**Ekosystémy**“, „**Vztah člověka k prostředí**“, „**Základní podmínky života**“ a „**Lidské aktivity a problémy životního prostředí**“.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (2. STUPEŇ):

Z průřezového tématu ***Osobnostní a sociální výchova,*** z okruhu **Osobnostní postoj** je to část **„Rozvoj schopností poznávání**“ a z tematického okruhu **Morální rozvoj** část **„Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“.** Z průřezového tématu ***Enviromentální výchova*** jsou to části „**Ekosystémy**“ a „**Základní podmínky života**“. Z průřezového tématu ***Mediální výchova*** je zařazená část „**Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“.**

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu PRÁCE S POČÍTAČEM u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence k učení ● rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva ● vedeme žáky k samostatnosti, pozorování, pojmenovávání, porovnávání poznatků a zkušeností ● při práci uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň a míru znevýhodnění žáka	**Kompetence k učení** ● vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení ● vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě ● operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy ● samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti ● poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
Kompetence k řešení problémů ● vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v zadané práci (textu) a odůvodnit správné řešení	**Kompetence k řešení problémů** ● vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení,

	nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému ● samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy ● ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení podobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů ● kriticky myslí; činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
Kompetence komunikativní ● pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků ● vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění	**Kompetence komunikativní** ● formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu ● naslouchá promluvám jiných lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje ● rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění ● využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem ● využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	**Kompetence sociální a personální** ● účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ● podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá ● vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
Kompetence občanské ● vedeme žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc	**Kompetence občanské** ● respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí ● chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu ● rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka
Kompetence pracovní ● rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva	**Kompetence pracovní** ● přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých,

Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● vedeme žáky k volbě správných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci a usnadňují práci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií, ● upozorňujeme žáky také na negativní dopady při používání digitálních technologií (tělesné a duševní zdraví, etika)	ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot ● využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření **Kompetence digitální** ● ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; ● samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; ● vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků; využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce; ● chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání; předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

1. stupeň: 2. období:

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Informační a komunikační technologie	**Práce s počítačem**		**2. období, 4. – 5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl

DATA, INFORMACE a MODELOVÁNÍ

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů	4.- 5.	
-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat	**data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; vyvozování závěrů**	4.- 5	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	4.- 5.	
I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho	**využití značek, piktogramů, symbolů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace**		

opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví			
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	4.- 5.	

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci □	4.- 5.	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání
I-5-2-01 p sestavuje symbolické zápisy postupů	**vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu**;		
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu	4.- 5.	**Osobnostní a sociální výchova** – kreativita
I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení	**sestavení funkčního postupu, který řeší konkrétní jednoduchou situaci**		
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy zařízení	kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	4.- 5.	
I-5-2-03 p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů	**rozpoznání opakujícího se vzoru, opakování známých postupů**		
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem		

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi	4.- 5.	
I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky	**příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka**	4.- 5.	**Environmentální výchova** – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	4.- 5.	

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	**seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu**	4.- 5.	

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů	4.- 5	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání
I-5-4 – 01 p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu	**spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů**		
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat	4.- 5	
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi **I-5-4-03 p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi**	**pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla**	4.- 5	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Informační a komunikační technologie	**Práce s počítačem**		**6. – 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat	6.- 9	**Mediální výchova –** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **Environmentální výchova** – ekosystémy, základní podmínky života
I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti	**získávání, vyhledávání a ukládání dat v počítači; interpretace dat ze známých oblastí**		
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti;	6.- 9	
I-9-1-02p zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek	**kódování jednoduchého textu, obrázků**	6.- 9	**Osobnostní a sociální výchova:** morální rozvoj – řešení problémů
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	6.- 9	

I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění	**základní grafové úlohy**	6.- 9	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	základní grafové úlohy	6.- 9	**Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání
I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení	**základní grafové úlohy**	6.- 9	

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešení	dekompozice úlohy, problému;	6.- 9. .	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti	**přečtení jednotlivých kroků algoritmu, uvedení příkladu činnosti**		
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	6.- 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení	**dekompenzace úlohy, problému; podle návodu popsat kroky k řešení**		
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	6.- 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal	**řešení problému pomocí známých algoritmů**		
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	6.- 9.	
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	6.- 9.	

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	6.- 9.	
I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá	**informační systém ve škole**	6.- 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel	6.- 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce	**struktura tabulky, typy dat; úprava požadavků, tabulky či pravidel**		
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel,	6.- 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat	**struktura tabulky, práce se záznamy**		
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislost	6.- 9.	

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití;	6.- 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému	**pojmy hardware a software, operační systémy – funkce, typy, typické využití**		
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka	6.- 9.	
I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu	**ukládání a spravování dat**		
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva	6.- 9.	
I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	**práce s návodem – propojení digitálních zařízení; pozná rizika, která mohou nastat**	6.- 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	6.- 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu	**typické závady a chybové stavy počítačů; pomoc při závadě**		
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	6.- 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
I-9-4-05 p dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	**cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy**; **zabezpečení digitálních zařízení a dat;** **bezpečná práce s hesly;** **zálohování a archivace dat;** **digitální stopa; sledování komunikace; sdílení a trvalost**		

PRVOUKA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a jeho svět
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět PRVOUKA vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Je určen pro 1. až 3. ročník v 1. období na 1. stupni a to vždy 2 hodiny týdně. Časová dotace činí celkem 6 hodin.

Vyučovací předmět PRVOUKA rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vyučovací předmět tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost, Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu PRVOUKA je členěn do *pěti tematických okruhů*: *Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.*

Vyučovací předmět PRVOUKA vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která rovněž zahrnuje vyučovací předměty Přírodověda a Vlastivěda. Tyto předměty se spolu přirozeně prolínají, podobně jako na 2. stupni Přírodopis a Zeměpis.

Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (1. STUPEŇ):

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
- **sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
- **psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

- **poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída

- **komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba apod.)

Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, problémy v seberegulaci

Výchova demokratického občana

- **občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů v každodenním životě školy

Multikulturní výchova

- **kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)
- **lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- **etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost

Environmentální výchova

- **základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině)
- **lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na prostředí, ochrana životního prostředí), odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
- **vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce, a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu PRVOUKA u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence k učení ● rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva ● vedeme žáky k pozorování, pojmenovávání, porovnávání poznatků a zkušeností ● vedeme žáky k chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí	**Kompetence k učení** ● vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení ● vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě ● operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy ● samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti ● poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme žákům informace, které jsou potřebné k dosažení cíle ● vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v zadané práci a odůvodnit správné řešení	**Kompetence k řešení problémů** ● vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému ● samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy ● ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení podobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů ● kriticky myslí; činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
Kompetence komunikativní ● vždy poskytujeme dostatečný prostor časový prostor k vyjádření ● zadáváme jednoznačné a srozumitelné pokyny a otázky ● vedeme žáky k rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů	**Kompetence komunikativní** ● formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu ● naslouchá promluvám jiných lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje ● rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění ● využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem ● využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● zadáváme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci ● vedeme žáky k upevňování hygienických návyků a zásad zdravého životního stylu	**Kompetence sociální a personální** ● účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ● podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá ● vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
Kompetence občanské ● vedeme žáky k zájmu o dění v místě bydliště, poznávání nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu a k zemi, kde žijí ● vedeme žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc ● vedeme žáky k propojení mezi člověkem a přírodou a jejich vzájemného ovlivňování ● vytváříme u žáků pozitivní vztah k živé i neživé přírodě	**Kompetence občanské** ● respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí ● chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu ● rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se odpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka

Kompetence pracovní ● rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva ● vytváříme u žáků základní pracovní návyky ● rozvíjíme modelových situací a dramatizací seznamujeme žáky s různými druhy lidské činnosti a možnými způsoby pracovního uplatnění ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění	**Kompetence pracovní** ● přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot ● využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení ● získává informace ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci,

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

1. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Člověk a jeho svět	**Prvouka**		**1. - 3. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl

Místo, kde žijeme

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště; škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	1. - 3.	**Environmentální výchova:** vztah člověka k prostředí **Výchova demokratického občana:** občanská společnost a škola
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy **ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy**	**domov, škola – orientace v okolí svého bydliště a školy, prostředí domova, prostředí školy, činnosti ve škole cesta do školy, bezpečnost, riziková místa a situace**		
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost města (obce), významné budovy, dopravní síť	3.	

Lidé kolem nás

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny; soužití lidí – mezilidské vztahy, pomoc nemocným a sociálně slabým	1. - 3.	

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy **ČJS-3-2-01p -dodržuje základní pravidla společenského chování** **ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně** **ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům**	**rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy** **chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, předcházení konfliktům** **chování lidí – vlastnosti lidí; rizikové situace; rizikové chování soužití lidí – mezilidské vztahy, pomoc nemocným a sociálně slabým**	1. - 3	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí **Multikulturní výchova:** kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ **Osobnostní a sociální výchova**: sociální rozvoj – poznávání lidí, komunikace **Osobnostní a sociální výchova**: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti **Osobnostní a sociální výchova**: sociální rozvoj – mezilidské vztahy
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	fyzická a duševní práce, zaměstnání, povolání, pracovní činnosti	1. - 3.	
ČJS-3-2-02p **pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti**	**nejběžnější povolání a pracovní činnosti**		

Lidé a čas

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace denní režim, roční období	1. - 3.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase **ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností**	**orientace v čase a časový řád – určování času, roční období orientace v čase a časový řád – denní režim**		
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	regionální památky – péče o památky, významní rodáci, lidé a obory zkoumající minulost; báje, mýty a pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	1. - 3.	
ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	**současnost a minulost v našem životě – kalendář, proměny lidského života, průběh lidského života**		
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života	1. - 3.	
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti	**současnost a minulost v našem životě – lidská činnost, zvyky, tradice, řemesla, povolání**		

Rozmanitost přírody

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	příroda v průběhu ročních období, změny v přírodě, typické znaky ročních období	1. - 3.	
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	**příroda v průběhu ročních období, změny v přírodě, typické znaky ročních období**	1. - 3	

ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	přírodniny, sběr přírodnin, rostliny, houby, živočichové	1. - 3.	
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat	**domácí zvířata, volně žijící zvířata – v lese, na poli, ve vodě**	1. - 3	**Environmentální výchova:** základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami	**ovoce a zelenina – základní druhy; dřeviny a byliny**		
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek	3.	
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu	**látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek**		

Člověk a jeho zdraví

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka; péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních; osobní, intimní a duševní hygiena	1. - 3.	
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění **ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla**	**základní hygienické návyky a sebeobsluha; popis svých zdravotních problémů; ošetření drobných poranění** **lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy**		
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	1. - 3.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných **ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu**	**osobní bezpečí, krizové situace – zásady bezpečného chování (při hře, v krizových situacích), ochrana svého zdraví a zdraví jiných** **základní pravidla silničního provozu, dopravní značky, bezpečnostní prvky**		

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek **ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek**	**osobní bezpečí, krizové situace – šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích; přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku**	1. - 3.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj – psychohygiena
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech **ČJS-3-5-04 preaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech**	**mimořádné události a rizika s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (ochrana a evakuace při požáru)**	1. – 3.	

PŘÍRODOVĚDA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a jeho svět
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

„Poznáváním sebe i světa kolem nás pomáháme sami sobě i světu kolem nás.“

Vyučovací předmět PŘÍRODOVĚDA rozvíjí základní poznatky žáka o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka. Vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáka, ze specifik místa, kde žije. Žák se učí nové nabyté znalosti a dovednosti uplatňovat v běžném životě.

Vyučovací předmět směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Je určena pro 1. stupeň základní školy. Vyučovací předmět je určen 4. a 5. ročníku 1. stupně a to 2 hodiny ve 4. ročníku a 1 hodina v 5. ročníku týdně. Celkem činí časová dotace 3 hodiny.

Vyučovací předmět PŘÍRODOVĚDA je důležitou složkou počátečního vzdělávání a je základem pro výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a příroda, Člověk a společnost a Člověk a zdraví.

Dotýká se v souvislostech i oblastí dalších, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Přibližují se tak reálnému světu za branou školy.

Žáci naší školy potřebují zvýšený individuální přístup vzhledem ke zdravotnímu stavu a především empatický citlivý přístup s důrazem na maximální názornost a reálnost situací.

Vyučovací předmět PŘÍRODOVĚDA seznamuje žáky se změnami v přírodě v průběhu roku. Učí se při praktických činnostech sledovat, jak změny v přírodě ovlivňují činnost lidí a jejich život a jaký vliv má činnost lidí na přírodu. Vytvářejí si vztah k přírodě a poznávají, že pro další život lidí je velmi důležitá ochrana životního prostředí.

Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Tento předmět učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody. Toto bude realizováno konkrétními projekty při běžné činnosti naší školy.

V tomto předmětu se žáci poznáváním sama sebe seznamují se svým tělem, učí se poznávat jeho funkce. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a uvědomovat si jejich důležitost pro ochranu zdraví. Poznávají, co jejich zdraví prospívá a co ho poškozuje, jak se dá předcházet škodlivým vlivům. Učí se za své zdraví odpovídat a pečovat o ně.

Osobně prožitými zkušenostmi se nejlépe prohlubují znalosti žáků a podporují i konkrétní specifické zájmy žáků. Osvojenými dovednostmi se žáci učí předcházet a řešit situace ohrožující životy, zdraví a majetek včetně životního prostředí.

Vyučovací předmět PŘÍRODOVĚDA vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která zahrnuje vzdělávací obory Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda, které spolu přirozeně prolínají. Podobně jako na 2. stupni Přírodopis a Zeměpis. Snahou naší školy je rozvíjet co nejpřirozeněji poznávání světa kolem nás.

Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

Vyučovací předmět je členěn do tematických okruhů:

- Člověk a jeho zdraví
- Rozmanitost přírody

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – problémy v mezilidských vztazích
- **hodnoty, postoje, praktická etika** – vytváření povědomí o chování v sociálních situacích

Sociální rozvoj

- **kooperace a kompetice** – rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci

Environmentální výchova** (vztah mezi člověkem a přírodou**)

- **základní podmínky života** – voda, vzduch-ovzduší, půda, bohatství přírody
- **vztah člověka k prostředí** - ochrana přírody, třídění odpadů, různé podmínky života na Zemi
- **ekosystémy** – les, půda-pole, voda, vzduch (kyslík)
- **lidské aktivity a problémy životního prostředí** – změny v krajině, problematika životního prostředí

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s více vadami je kladen důraz na klíčové kompetence komunikativní a sociální včetně personální. S ohledem k budoucí potřebnosti v praktickém životě zdůrazňujeme v naší škole samozřejmě i pracovní kompetence.

Ve vyučovacím předmětu PŘÍRODOVĚDA utváříme a rozvíjíme vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence komunikativní ● vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření ● zadáváme jednoznačné a srozumitelné pokyny a otázky ● vedeme žáky k rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů	**Kompetence komunikativní** ● vyjadřuje svoje pocity či názory a snaží se je obhájit ● při společné práci komunikuje způsobem, který podporuje vzájemnou spolupráci k dosažení společného cíle ● spolupracuje při řešení složitějších zadání ve dvojici či v menších skupinkách ● využívá dostupných informací z různých zdrojů (komunikačních, obrazových, tištěných atd.) k rozvoji svých vědomostí
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci ● vedeme žáky k upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu	**Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla práce v týmu ● respektuje druhé lidi, pomáhá jim ● je otevřený různým odlišnostem v přírodě i ve světě ● samostatně řeší přiměřeně náročné úkoly, dosahuje tak pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
Kompetence pracovní ● formou modelových situací a dramatizací seznamujeme žáky s životní situací (včetně pracovního uplatnění) v různých částech světa ● vytváříme u žáků základní pracovní návyky	**Kompetence pracovní** ● umí bezpečně používat pomůcky a další potřeby a udržuje je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost ● přistupuje reálně k výsledkům, kterých dosáhl; umí hodnotit vlastní práci ● vytváří si pozitivní vztah k životnímu prostředí a k společným hodnotám celého světa
Kompetence občanské ● vedeme žáky k zájmu o dění v místě bydliště, poznávání nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu a k zemi, kde žijí ● vedeme žáky k propojení mezi člověkem a přírodou a jejich vzájemného ovlivňování ● vytváříme u žáků pozitivní vztah k živé i neživé přírodě	**Kompetence občanské** ● chrání své zdraví, snaží se pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu ● poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a snaží se chovat přiměřeně při mimořádných situacích ● uvědomuje si nejen své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu ● chápe základní ekologické souvislosti a problémy; pohlíží na ně pokud možno komplexně ● zná pravidla slušného chování a jednání
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle	**Kompetence k řešení problémů** ● vnímá a rozpozná různé problémy společné přírodě i celému světu ● řeší běžné životní situace a snaží se je zvládnout, umí požádat o pomoc ● hledá vlastní postup při řešení problémů, (možnost i více správných řešení) ● získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle ● hledá potřebné informace a užívá je v běžném životě

	● vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhajovat
Kompetence k učení ● vedeme žáky k pozorování, pojmenovávání, porovnávání poznatků a zkušeností ● vedeme žáky k chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí	**Kompetence k učení** ● vyhledává v zadání slovních úloh odpovídající údaje ● získává informace z více zdrojů - v učebnicích a všech učebních materiálech, z motivačních a výukových her, z výukových programů, z knihoven… ● zná obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů ● chápe používané termíny, znaky a symboly ● využívá dosažených znalostí a naučených postupů v běžném životě ● vytváří si pokud možno komplexní pohled nejen na přírodní vědy ● v týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky – co nejvíce z praktického života
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení ● získává informace ● vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků ● předchází situacím s negativním dopadem

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

1. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Člověk a jeho svět	**PŘÍRODOVĚDA**		**4. - 5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Rozmanitost přírody

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka **ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody**	**Živá a neživá příroda – vzájemné vztahy v přírodě (člověk a příroda)** **látky a jejich vlastnosti – základní rozdělení látek a jejich vlastnosti, porovnávání látek** **půda – působení přírodních vlivů, význam půdy, péče o půdu, ochrana** **nerost, hornina** **voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a význam, oběh vody v přírodě, ochrana vodních toků; vlastnosti, složení, význam a prodění vzduchu, ochrana ovzduší**	4. - 5.	**Environmentální výchova:** ekosystémy
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země jako součást vesmíru, střídání ročních období	4. - 5.	
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních obdob	**Rok, roční období a jejich střídání**	4. - 5.	

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	Organismus a prostředí, vzájemné vztahy	4. - 5.	
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí	**Organismus a prostředí, vzájemné vztahy**	4. - 5.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	**Rostliny, houby, živočichové** – projevy, průběh a způsob života, životní podmínky, výživa, stavba těla u vybraných druhů, význam v přírodě (péče o rostliny a zvířata) **Domácí zvířata** – stavba těla, užitek, chov zvířat **Ptáci** – volně žijící v přírodě, chovní ptáci (drůbež), stavba těla, ochrana **Hmyz** – užitečný a škodlivý, stavba těla, včela, obtížný hmyz **Rostliny** – dýchání, přijímání potravy, rozmnožování, chráněné rostliny, rostliny na zahrádce, na poli, v lese, u vody apod.	4. - 5.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	**Ochrana přírody** – chování k přírodě, péče o životní prostředí, třídění odpadů a jejich likvidace, živelné pohromy	4. - 5.	**Environmentální výchova:** vztah člověka k prostředí **Osobnostní a sociální výchova:** sociální rozvoj: kooperace a kompetice
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny	**Péče o pokojové rostliny**		
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí	**Ochrana přírody – chování k přírodě, Péče o životní prostředí, třídění odpadů a jejich likvidace, živelné pohromy**	4. - 5.	**Environmentální výchova:** lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají, a které ho poškozují	**Odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, ekologické katastrofy**	4. - 5.	**Environmentální výchova:** vztah člověka k prostředí
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** rozvoj schopností poznávání
ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami	**Třídění látek, změny látek a skupenství, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek**		

Člověk a jeho zdraví

ČJS-5-5-01využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	**Lidské tělo** – části lidského těla, hlavní orgány a orgánové soustavy a jejich funkce, moje psychika	4. - 5.	
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu	**Péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, zdravá strava a pitný režim, význam aktivního pohybu, osobní hygiena, běžné nemoci a prevence, chování v době nemoci, základní péče o nemocného**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** morální rozvoj: hodnoty, postoje, praktická etika

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození **ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života**	**Lidské tělo – hlavní etapy lidského života (změny na těle i v chování), rozdíly mezi mužem a ženou, intimní hygiena, první zásady rodinné výchovy**	4. - 5.	
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Organizace času, práce a odpočinek, povinnosti, koníčky a záliby	4. - 5.	
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Chování v situacích ohrožujících zdraví, mimořádná událost	4. - 5.	
ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	**Chování v situacích ohrožujících zdraví, mimořádná událost**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti	**Základní pravidla silničního provozu**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek **ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky**	**Návykové látky a zdraví – nejčastější druhy návykových látek a jejich odmítání**	4. - 5.	
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Ochrana zdraví, preventivní ochrana	4. - 5.	
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc **ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc**	**Péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům, první pomoc, důležitá telefonní čísla**	4. - 5.	

VLASTIVĚDA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a jeho svět
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět VLASTIVĚDA rozvíjí základní poznatky žáka o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka. Vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáka, ze specifik místa, kde žije. Žák se učí nové nabyté znalosti a dovednosti uplatňovat v běžném životě.

Vyučovací předmět VLASTIVĚDA směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Je určen pro 1. stupeň základní školy. Je určen pro žáky 4. a 5. ročníku 1. stupně a to následovně. Ve 4. ročníku 1 hodinu týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně. Celkem činí časová dotace 3 hodiny.

Vyučovací předmět je důležitou složkou počátečního vzdělávání a je základem pro výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a příroda, Člověk a společnost a Člověk a zdraví.

Dotýká se v souvislostech i oblastí dalších, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Přibližují se tak reálnému světu za branou školy. Tento předmět pomáhá žákům utvářet citový vztah k rodné zemi, k nejbližšímu okolí. Žáci si vytvářejí základy hodnotového systému a zdravého životního stylu. Osvojují si a upevňují vhodné chování a jednání mezi lidmi, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci a tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat. Seznamují se se základními právy dítěte. Učí se chování v krizových situacích, jak jim předcházet, jak na ně reagovat.

Žáci naší školy potřebují zvýšený individuální přístup vzhledem ke zdravotnímu stavu, a především empatický citlivý přístup s důrazem na maximální názornost a reálnost situací. Učivo pro naše žáky je náročnější pro zvládnutí vzhledem s potížemi s abstrakcí představ vzdálených míst a světů.

Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Vyučovací předmět VLASTIVĚDA učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody. Toto bude realizováno konkrétními projekty při běžné činnosti naší školy.

Osobně prožitými zkušenostmi se nejlépe prohlubují znalosti žáků a podporují i konkrétní specifické zájmy žáků. Osvojenými dovednostmi se žáci učí předcházet a řešit situace ohrožující životy, zdraví a majetek, včetně životního prostředí.

Vyučovací předmět VLASTIVĚDA vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která zahrnuje vzdělávací obor Člověk a jeho svět, v podmínkách naší školy vyučovací předměty Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda, které spolu přirozeně prolínají. Podobně jako na 2. stupni Přírodopis a Zeměpis. Snahou naší školy je rozvíjet co nejpřirozeněji poznávání světa kolem nás.

Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

Vyučovací předmět je členěn do tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova:
Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – problémy v mezilidských vztazích

Multikulturní výchova

- **kulturní diference** – jedinečnost každého člověka, respektování různých národností
- **lidské vztahy** – uplatňování principu slušného chování, obohacování různých kultur
- **etnický původ** – různé způsoby života, rovnocennost všech lidí
- **multikulturalita** – různé jazyky odlišných národů, užívání cizího jazyka – cesta k dorozumění, naslouchání druhým
- **princip sociálního smíru a solidarity** – otázky práv každého člověka, respektování se navzájem

Výchova demokratického občana

- **občan, občanská společnost a stát** - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti), přijímat odpovědnost za své postoje a činy; práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami
- **formy participace občanů v politickém životě** - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu;
- **principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – spravedlnost, zákon, morálka, řešení konfliktů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; co Evropu spojuje a co ji rozděluje;

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s více vadami je kladen důraz na klíčové kompetence komunikativní a sociální včetně personální. S ohledem k budoucí potřebnosti v praktickém životě zdůrazňujeme v naší škole samozřejmě i pracovní kompetenci.

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu VLASTIVĚDA u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence komunikativní ● vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření ● zadáváme jednoznačné a srozumitelné pokyny a otázky ● vedeme žáky k rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů	**Kompetence komunikativní** ● vyjadřuje svoje pocity či názory a snaží se je obhájit ● při společné práci komunikuje způsobem, který podporuje vzájemnou spolupráci k dosažení společného cíle ● spolupracuje při řešení složitějších zadání ve dvojici či v menších skupinkách ● využívá dostupných informací z různých zdrojů (komunikačních, obrazových, tištěných atd.) k rozvoji svých vědomostí
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci ● vedeme žáky k upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu	**Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla práce v týmu ● respektuje druhé lidi, pomáhá jim ● je otevřený různým odlišnostem v přírodě i ve světě ● samostatně řeší přiměřeně náročné úkoly, dosahuje tak pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
Kompetence pracovní ● formou modelových situací a dramatizací seznamujeme žáky s životní situací (včetně pracovního uplatnění) v různých částech světa ● vytváříme u žáků základní pracovní návyky	**Kompetence pracovní** ● umí bezpečně používat pomůcky a další potřeby a udržuje je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost ● přistupuje reálně k výsledkům, kterých dosáhl; umí hodnotit vlastní práci

	● vytváří si pozitivní vztah k životnímu prostředí a k společným hodnotám celého světa
Kompetence občanské ● vedeme žáky k zájmu o dění v místě bydliště, poznávání nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu a k zemi, kde žijí ● vedeme žáky k propojení mezi člověkem a přírodou a jejich vzájemného ovlivňování ● vytváříme u žáků pozitivní vztah k živé i neživé přírodě	**Kompetence občanské** ● chrání své zdraví, snaží se pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu ● poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a snaží se chovat přiměřeně při mimořádných situacích ● uvědomuje si nejen své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu ● chápe základní ekologické souvislosti a problémy; pohlíží na ně pokud možno komplexně ● zná pravidla slušného chování a jednání
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle	**Kompetence k řešení problémů** ● vnímá a rozpozná různé problémy společné přírodě i celému světu ● řeší běžné životní situace a snaží se je zvládnout, umí požádat o pomoc ● hledá vlastní postup při řešení problémů, (možnost i více správných řešení) ● získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle ● hledá potřebné informace a užívá je v běžném životě ● vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhajovat
Kompetence k učení ● vedeme žáky k pozorování, pojmenovávání, porovnávání poznatků a zkušeností ● vedeme žáky k chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí	**Kompetence k učení** ● vyhledává v zadání slovních úloh odpovídající údaje ● získává informace z více zdrojů - v učebnicích a všech učebních materiálech, z motivačních a výukových her, z výukových programů, z knihoven… ● zná obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů ● chápe používané termíny, znaky a symboly ● využívá dosažených znalostí a naučených postupů v běžném životě ● vytváří si pokud možno komplexní pohled nejen na přírodní vědy ● v týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky – co nejvíce z praktického života
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií ● vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení ● získává informace ● vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků ● chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost ● chápe, že komunikace prostřednictvím elektronických médií musí být bezpečná a etická

1. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Člověk a jeho svět	**VLASTIVĚDA**		**4. - 5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Místo, kde žijeme

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu		4.-5.	
ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje	**Domov a jeho okolí – kulturní a historické zajímavosti, adresa bydliště, orientace v obci a na mapě (seznámení s plánem obce, mapou) Orientace na mapě, světové strany**		
ČJS-5-1-01p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany	**Orientace na mapě, světové strany**		
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě		4.-5.	
ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany	**Česká republika - orientace na mapě ČR – barvy, značky, hlavní světové strany, hranice státu Mapy – mapa ČR – vlastivědná, čtení mapy, vysvětlivky**		
ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	**Zásady bezpečnosti pobytu a pohybu v přírodě**	4.-5.	
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	Měřítka mapy na mapě pohoří, vrchoviny, nížiny podle barev, vodstvo (moře, řeky) – obecně	4.-5.	**Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě	**Česká republika - orientace na mapě ČR – barvy, značky, hlavní světové strany, hranice státu, povrch a podnebí, hlavní město, města, místní oblast, regiony, obyvatelstvo Mapy – mapa ČR – druhy map, čtení map, vysvětlivky Evropa – sousední státy, mapa Evropy, cestování**		
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Významná místa Ostravy a okolí; firmy a různé podniky	4.-5.	

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	**Památky a zajímavosti regionu** **Domov a jeho okolí – místní pověsti, tradice a zvyky, kulturní a historické zajímavosti, minulost a současnost obce (města), význačná místa** **Okolní krajina (místní oblast, region) – charakteristické znaky krajiny, regionální zvláštnosti, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu, významné orientační body**	4.-5.	
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Orientace na mapě, umí na mapě ukázat státy EU, porovnání způsobu života v zemích EU	4.-5.	**Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	**Poznatky a zážitky z vlastních cest**		
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Orgány státní moci, zástupci, význam	4.-5.	
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky	**Státní symboly – státní symboly, státní svátky a významné dny**		

Lidé kolem nás

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	**Škola – prostředí školy a život ve škole a jejím okolí** **rodina a společnost – role členů rodiny, práva a povinnosti v rodině, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, mezilidské vztahy, základní pravidla společenského chování** **Role rodinných příslušníků, vztahy mezi nimi, příbuzenské vztahy**	4.-5.	**Multikulturní výchova:** kulturní rozdíly, lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita **Výchova demokratického občana:** principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy			
ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování	**Základní pravidla společenského chování ve společnosti**	4.-5.	**Výchova demokratického občana:** občan, občanská společnost a stát
ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně	**Adekvátní chování při setkání s cizími lidmi**	4.-5.	
ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	**Tolerance odlišnostem, přednostem i nedostatkům**	4.-5.	**Multikulturní výchova:** princip sociálního smíru a solidarity
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Význam a potřeba povolání a pracovních činností	4.-5.	
ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	**Nejběžnější povolání a pracovní činnosti**		
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Vlastní zkušenosti se základními vztahy mezi lidmi ve škole mezi chlapci a dívkami	4.-5.	

ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)	**Pravidla pro soužití ve škole, v rodině** **Rodina a společnost – role členů rodiny, práva a povinnosti v rodině, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, mezilidské vztahy, základní pravidla společenského chování** **Obec (město) – chování ve společnosti**	4.-5.	**Výchova demokratického občana:** principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **Morální rozvoj:** řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	Jednání a chování, které se nedá tolerovat	4.-5.	
ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy	**Právo a spravedlnost – základní práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání** **Péče o životní prostředí**	4.-5.	**Morální rozvoj:** řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	**Právo a spravedlnost – základní práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání** **Péče o životní prostředí**	4.-5.	**Morální rozvoj:** řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze,na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Základní formy vlastnictví, použití peněz v běžných situacích, cena nákupu, vrácení peněz, spoření, půjčka, dluh	4.-5.	
ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze	**Použití peněz v běžných situacích, jednoduchý nákup, kontrola peněz**	4.-5.	
ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz	**Přání, potřeby a finanční možnosti, rizika půjčování peněz**	4.-5.	
ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů výdajů	**Osobní/rodinný rozpočet, příklady příjmů a výdajů**	4.-5.	

Lidé a čas

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Časové údaje, vztahy, souvislosti	4.-5.	
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro ochopení minulosti;	péče o přírodní a kulturní památky; chráněné krajinné oblasti; památky UNESCO	4.-5.	
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, minulost kraje, regionální pověsti, tradiční lidové svátky Orientace v čase – určování času a měření času, roční období, den, části dne, týden, měsíce, rok, kalendář Naše země v dávných dobách – regionální pohádky a pověsti, památné objekty v obci a okolí, způsob života v pravěku, lidská obydlí dříve a dnes, příchod Čechů, počátky českého	4.-5.	

	státu (Velkomoravská říše, Cyril a Metoděj), život ve středověku – Karel IV. (památky v Praze)		
ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	**Naše země v dávných dobách - způsob života v pravěku, lidská obydlí dříve a dnes, příchod Čechů, počátky českého státu (Velkomoravská říše, Cyril a Metoděj), život ve středověku – Karel IV. (památky v Praze)**	4.-5.	**Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech:** jsme Evropané **Výchova demokratického občana:** občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě
ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji	**Současnost a minulost v našem životě – regionální pohádky a pověsti, památné objekty v obci a okolí , minulost kraje, tradiční lidové svátky**		
ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	**Nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí bydliště**	4.-5.	

DĚJEPIS

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a společnost
Je zde zahrnutý vzdělávací obor: Dějepis

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět DĚJEPIS je určen pro všechny ročníky 2. stupně základní školy. Vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, která je v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání určena pro 2. stupeň. V 6., 7. a 9. ročníku druhého stupně bude mít v učebním plánu vyhrazeny 2 hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodinu. Výuka probíhá většinou ve třídě.

Předmět DĚJEPIS navazuje na vyučovací předmět VLASTIVĚDA, který realizujeme ve 4. a 5. ročníku 1. stupně a který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Seznamuje žáky s historií našeho národa a s významnými událostmi světových dějin. Vede žáky k poznání, že historie obohacuje náš život a dává nám příklady i pro jednání v současnosti.

Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Výchova demokratického občana:

- **principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** - principy demokracie, demokracie jako protiváha diktatury

Multikulturní výchova:

- **etnický původ** - základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a evropské společnosti, projevy rasové nesnášenlivosti

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu DĚJEPIS u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence k učení ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění	**Kompetence k učení** ● pracuje s učebnicí, učebními materiály a učebními pomůckami ● používá základní pojmy související s vyučovacím předmětem ● vyhledává a používá informace v praktickém životě
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle	**Kompetence k řešení problémů** ● hledá nejvhodnější způsob řešení problémů ● nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
Kompetence komunikativní ● zadáváme jednoznačné, srozumitelné pokyny a otázky	**Kompetence komunikativní** ● rozumí textům, záznamům a obrazovým materiálům ● vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	**Kompetence sociální a personální** ● posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby ● má povědomí o základních mravních hodnotách ve společnosti

	● rozpozná nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky ● respektuje druhé lidi
Kompetence občanské ● na modelových a praktických situacích učíme žáky rozpoznávat a vyhodnocovat pozitivní a negativní projevy chování	**Kompetence občanské** ● zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenská pravidla
Kompetence pracovní ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění	**Kompetence pracovní** ● má konkrétní představu o pracovních činnostech řemeslníků a zemědělců
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií ● vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií	**Kompetence digitální** ● ovládá běžně používaná digitální zařízení, využívá je při učení ● získává, vyhledává informace ● vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci ● chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost a seznamuje se s novými technologiemi ● chápe, že komunikace prostřednictvím digitálních technologií musí být bezpečná a etická

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník ročník	2. stupeň
Člověk a společnost	**DĚJEPIS**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Člověk v dějinách

D-9-1-01 uvede konkrétní příklady Důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	proč se učíme dějepis; rozdělení historických pramenů; úkol historické vědy, archeologie	6.-7.	
D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	**historické prameny**	6.-7.	
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	návštěva muzea, galerie aj.; práce s prameny a historickými mapami	6.-7.	
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	historický čas a prostor (práce s časovou přímkou a s mapou)	6.-7.	

Počátky lidské společnosti

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, Jejich materiální a duchovní kulturu	výklad vzniku světa a člověka (náboženský a vědecký); starší doba kamenná	6.-7.	
D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	**doba kamenná, bronzová a železná**	6.	
D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	**člověk a lidská společnost v pravěku**	6.	
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	mladší doba kamenná; doba bronzová; doba železná; nástroje, způsob obživy, organizace společnosti, způsob života, umění, náboženství; příběhy o životě pravěkých lidí	6.	

Nejstarší civilizace. Kořeny lidské kultury

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	nejstarší civilizace a jejich kulturní odkaz Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína	6.	
D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států	**zemědělství a řemesla**	6.	
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	antické Řecko a Řím – Athény, Sparta, království, republika, císařství	6.	
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	přínos antické kultury; olympiáda; střední Evropa a její styky s antickým Středozemím	6.	
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	postavení společenských skupin v jednotlivých státech; podstata antické demokracie, postavení otroků	6.	
D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací	**Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz**	6.	

Křesťanství a středověká Evropa

D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	křesťanství a středověká Evropa; stěhování národů; vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů	7.	
D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	první státní útvary na našem území (Sámova říše, Velká Morava) a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	7.	
D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území	**Slované, stěhování národů, Sámova říše, Velkomoravská říše**	7.	

D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu	**počátky českého státu, románská kultura**	7.	
D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	feudalismus; vývoj středověké společnosti	7.	
D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti	**základy křesťanství a jeho šíření, život lidí na hradech, na vesnicích a ve městech**	7.	
D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	**husitské hnutí, Jan Hus, Jan Želivský, Jan Žižka, Prokop Holý, Jiří z Poděbrad**	7.	
D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	kultura středověké společnosti, hierarchie společnosti	7.	
D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské	**Přemysl Otakar II., Karel IV., rozvoj kultury a vzdělání, gotická a renesanční kultura**	7.	
D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	**knížata a králové z rodu Přemyslovců a Lucemburků;**	7.	

Objevy a dobývání. Počátky nové doby.

D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	renesance, humanismus	8.	
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	husitství, reformace a jejich šíření Evropou	8.	
D-9-5-03 popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	zámořské objevy a počátky dobývání světa	8.	
D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu	**objevné cesty a jejich důsledky, Kryštof Kolumbus, humanismus, objevy a vynálezy**	8.	
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	český stát v 15. – 17. století (Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové na českém trůně); vývoj evropských velmocí (Francie, Anglie, Rusko,…)	8.	
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	třicetiletá válka a její důsledky pro Evropu	8.	
D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období	**Ferdinand I. Habsburský, Rudolf II, bitva na Bílé hoře, reformy Marie Terezie a Josefa II., selské rebelie, hospodářský a kulturní rozvoj, revoluční rok 1848, česká politika a kultura na konci 19. století**	8.	
D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	**Ferdinand I. Habsburský, Rudolf II., Marie Terezie, Josef II., Jan Amos Komenský, František Palacký, Bedřich Smetana, Alois Jirásek, Mikoláš Aleš, František Křižík, Jan Kašpar**	8.	

D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	barokní kultura a osvícenství	8.	

Modernizace společnosti

D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	industrializace a její důsledky pro společnost; sociální problémy 18. a 19. století	8.	
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu	8.	
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	utváření novodobého čs. národa – osobnosti národního obrození	8.	
D-9-6-03p uvede základní historické události v naši zemi v 19. století	**hospodářský a kulturní rozvoj, revoluční rok 1848, česká politika a kultura na konci 19. století**	8.	
D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století	**Josef Dobrovský, Josef Jungmann, František Palacký, Bedřich Smetana, Alois Jirásek, Mikoláš Aleš, František Křižík**	8.	
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	kolonialismus; konflikty mezi velmocemi (situace před 1. sv. válkou); vznik USA, sjednocení Itálie a Německa, vývoj ve Francii; kulturní vývoj společnosti	8.	

Moderní doba

D-9-7-01na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	první světová válka, příčiny, průběh a důsledky (sociální, kulturní a politické); vznik Československa	9.	
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech ve světě a u nás	9.	
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus) – důsledky pro Československo a svět	9.	
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	2. světová válka a Češi (Protektorát Čechy a Morava, domácí a zahraniční odboj); holocaust	9.	
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní	2. světová válka, její příčiny, průběh a důsledky v evropských souvislostech	9.	

sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí			
D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války	**světové kolonie, Trojspolek, Trojkoalice, použití nových zbraní, strádání obyvatel, demonstrace**	9.	
D-9-7-01p, D-9-7-05p má základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky (uvede základní informace)	**vznik československého státu, T. G. Masaryk, období 1. republiky, hospodářská krize, fašismus v Evropě, A. Hitler, E. Beneš, Mnichovská zrada**	9.	**Výchova demokratického občana:** principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Rozdělený a integrující se svět

D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	studená válka, vojenské bloky, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření; srovnání západního a východního bloku	9.	
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 a vznik České republiky; sametová revoluce	9.	
D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě	**Protektorát Čechy a Morava, Slovenský stát, průběh a důsledky války, domácí a zahraniční odboj, holocaust, Klement Gottwald, únor 1948, totalitní režim a odpor proti němu, rok 1968, období normalizace**	9.	**Multikulturní výchova:** etnický původ
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	rozpad koloniálního systému	9.	
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	základní znalosti o Evropské unii; členství v NATO	9.	
D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti	**nové společenské poměry v Evropě, události v roce 1989, vznik České republiky, Česká republika v EU od 1. 5. 2004**	9.	

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a společnost
Je zde zahrnutý vzdělávací obor: Výchova k občanství

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět OBČANSKÁ VÝCHOVA je určen pro všechny ročníky 2. stupně základní školy praktické. Jeho obsahem je vzdělávací oblast Člověk a společnost, která je v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání určena pro 2. stupeň. Ve všech ročnících druhého stupně bude mít v učebním plánu vyhrazenu 1 hodinu týdně, výuka probíhá většinou ve třídě.

Předmět Občanská výchova navazuje na vyučovací předmět VLASTIVĚDA, který realizujeme ve 4. a 5. ročníku 1. stupně. Seznamuje žáky s principy demokracie a poskytuje žákům základní vědomosti o fungování společnosti a právech a povinnostech občanů.

Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

ZAČAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

- **seberegulace a sebeorganizace** - organizace vlastního času
- **sebepoznání a sebepojetí** - moje tělo, moje psychika – temperament, postoje, hodnoty, moje vztahy k druhým lidem

Sociální rozvoj

- **poznávání lidí** - vzájemné poznávaní se, chyby při poznávání lidí
- **mezilidské vztahy** - péče o dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc
- **komunikace** - řeč lidských skutků, komunikace v různých situacích

Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - problémy v mezilidských vztazích
- **hodnoty, postoje, praktická etika** - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování…

Výchova demokratického občana:

- **občanská společnost a škola** - demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
- **občan, občanská společnost a stát** - práva a povinnosti občana, právo, spravedlnost, principy soužití s minoritami
- **formy participace občanů v politickém životě** - volební systémy a demokratické volby
- **principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** - principy demokracie, význam Ústavy

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- **jsme Evropané** - Evropská unie, co Evropu spojuje, mezinárodní organizace
- **objevujeme Evropu a svět** - státní a evropské symboly
- **Evropa a svět nás zajímá** - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, lidová slovesnosti, zvyky a tradice národů Evropy, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích

Multikulturní výchova:

- **kulturní diference** - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování zvláštností různých etnik
- **lidské vztahy** - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, základní morální normy, význam kvality mezilidských vztahů, tolerance, empatie
- **etnický původ** - základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a evropské společnosti, projevy rasové nesnášenlivosti
- **multikulturalita** - naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem
- **princip sociálního smíru a solidarity** – spolupodílet se na odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, zohlednění potřeb minoritních skupin, otázka lidských práv; základní dokumenty

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu OBČANSKÁ VÝCHOVA u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence k učení ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění	**Kompetence k učení** ● pracuje s učebnicí, učebními materiály a učebními pomůckami ● používá základní pojmy související s vyučovacím předmětem ● vyhledává a používá informace v praktickém životě ● uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle	**Kompetence k řešení problémů** ● vnímá problémové situace a hledá nejvhodnější způsob řešení ● nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem ● dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
Kompetence komunikativní ● zadáváme jednoznačné, srozumitelné pokyny a otázky ● vedeme žáky k využívání získaných komunikativních dovedností a k vytváření vztahů potřebných k soužití a vzájemné spolupráci s ostatními lidmi	**Kompetence komunikativní** ● rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje ● vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog ● využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	**Kompetence sociální a personální** ● posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby ● má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti ● rozpozná nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky ● navazuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi ● vnímá potřeby starých, nemocných a postižených lidí
Kompetence občanské ● na modelových a praktických situacích učíme žáky rozpoznávat a vyhodnocovat pozitivní a negativní projevy chování	**Kompetence občanské** ● zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenská pravidla ● zvládá běžnou komunikaci s úřady ● chrání své zdraví
Kompetence pracovní ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění	**Kompetence pracovní** ● má konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí ● utvoří si představu o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● vedeme žáky k volbě správných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií ● vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií	**Kompetence digitální** ● ovládá běžně používaná digitální zařízení, využívá je při učení; ● získává, vyhledává informace ● vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah ● vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků; využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci ● chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost a seznamuje se s novými technologiemi ● chápe, že komunikace prostřednictvím digitálních technologií musí být bezpečná a etická

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Člověk a společnost	**OBČANSKÁ VÝCHOVA**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Člověk ve společnosti

VO-9-1-01objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	země a národy ČR; kořeny národa; národní a státní symboly a jejich používání	6. - 7.	
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	pojem domov, prostředí domova, bydliště a jeho okolí	6. - 7.	
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	masová kultura, masmédia - prostředky, vliv na veřejné mínění a chování lidí	6. - 7.	
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	vztahy v rodině, rodinné problémy; úplná a neúplná rodina; náhradní rodinná péče	6. - 7.	
VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití	**školní řád, vztahy ve škole**	6. - 9.	**Multikulturní výchova:** princip sociálního smíru a solidarity
VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	**společenské chování, mezilidská komunikace, úcta k člověku, člověk a řád společnosti**	6. - 7.	**Osobnostní a sociální výchova:** sebepoznání a sebepojetí; mezilidské vztahy; komunikace; hodnoty, postoje, praktická etika
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	problémy lidské nesnášenlivosti; druhy náboženství	6. - 7.	
VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	**mravní hodnoty jedince, přátelství, úcta k člověku**	6. - 7.	**Osobnostní a sociální výchova:** poznávání lidí; komunikace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	**člověk a svoboda, otázky víry a náboženství, nebezpečí náboženských sekt**	8. - 9.	**Multikulturní výchova:** kulturní rozdíly; lidské vztahy; princip sociálního smíru a solidarity

VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	základní lidská práva, individualismus, kolektivismus, rasismus, antisemitismus, xenofobie, anarchie, terorismus, totalitní režim	8. - 9.	
VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	**problémy lidské nesnášenlivosti, rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin**	8. - 9.	**Multikulturní výchova:** kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita

Člověk jako jedinec

VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	člověk jako osobnost, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, projevy chování	8. - 9.	
VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním	**školský systém v ČR, právo na vzdělání, význam vzdělání;**	8. – 9.	**Výchova demokratického občana:** občanská společnost a škola
	kvalifikace, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání, odměna za práci, daně, rozpočet rodiny	8. – 9.	
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	vlastnosti osobnosti, charakter a schopnosti člověka, temperament, vůle, volní jednání	8. - 9.	
VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	charakter, charakterové vlastnosti, sebehodnocení, sebekritika, systém osobních hodnot, city a emoce	8. - 9.	
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	sociální pozice, sociální role; rozdíl mezi minoritou, majoritou a elitou, životní cíle, plánování života	8. - 9.	
VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány	**volný čas, zajímavosti a významné osobnosti regionu, národní zvyky a obyčeje**	6. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** seberegulace a sebeorganizace **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá

Člověk, stát a hospodářství

VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	majetek a vlastnictví; vlastnictví hmotné a duševní; ochrana majetku	6. - 9.	

VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	peníze, funkce a podoby peněz, formy placení, hospodaření rodiny - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing	6. - 9.	
VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	**funkce a struktura rodiny, zákon o rodině, odpovědnost rodičů za výchovu dětí, peníze a jejich funkce**	6. - 7.	**Osobnostní a sociální výchova:** mezilidské vztahy **Výchova demokratického občana:** občan, občanská společnost a stát
VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti,	**hospodaření a rozpočet rodiny; peníze a jejich funkce**	6. - 9.	
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty,vysvětlí jejich omezení	debetní karta; kreditní karta	8. - 9.	
VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	**platební metody - hotovostní styk (cash), bezhotovostní styk (platební karta), bankovní účet (bankovní transakce)**	8. - 9.	
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění	8. - 9.	
VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí	**názvy současných bank; základní bankovní služby - založení účtu, výběr a vklad na účet, hypotéka, úvěr, půjčka, leasing, platební karta, debetní karta**	9.	
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	produkty finančního trhu pro investování a pro získávání finančních prostředků	9.	

VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	principy tržního hospodářství (nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny); inflace; podstata fungování trhu; nejčastější formy právního podnikání	9.	
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	rozpočet státu; DPH; dávky a příspěvky od státu	9.	
VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	**sociální zabezpečení, finanční podpora v nezaměstnanosti**	8. - 9.	**Výchova demokratického občana:** občan, občanská společnost a stát

Člověk, stát a právo

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	znaky státu; typy a formy států	6. – 9.	
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	složky státní moci, jejich orgány a instituce	6. – 9.	
VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti	**demokratický stát, Ústava a zákony ČR**	6. - 7.	**Výchova demokratického občana:** principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy	**prezident republiky, ministři a poslanci, politické strany, parlament a obecní zastupitelstva, volby**	6. - 7.	**Výchova demokratického občana:** formy participace občanů v politickém životě
VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	**státní symboly**	6. - 7.	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** objevujeme Evropu a svět
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	demokracie; demokratické řízení státu	8. – 9.	
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	volby a volební systém (znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, význam politického pluralismu); význam a formy voleb do zastupitelstev ČR	8. – 9,	

VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	**principy demokracie, základní lidská práva, právní řád, právní dokumenty občana, práva dítěte a jejich ochrana, týrané dítě, zneužívané dítě, rodinné právo, šikana, diskriminace, národnostní problematika**	8. - 9.	**Výchova demokratického občana:** občan, občanská společnost a stát
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	lidská práva (základní lidská práva, práva dítěte, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, diskriminace) ochrana práv spotřebitele	8. – 9.	
VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu	**reklamace; postup při reklamaci výrobku; příklady z vlastní zkušenosti**	8. - 9.	
VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	**osobní vlastnictví; práva spotřebitele; reklamační řád**	8. - 9.	
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	vlastnictví předmětu, pracovní poměr, manželství; pojmy - občanské právo, pracovní právo, rodinné právo, trestní právo	8. – 9.	
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	reklamace výrobku; pojem občanský zákoník; smlouvy upravující občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava nebo pronájem věci	8. – 9.	
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	právní řád ČR; význam funkce právního řádu	8. – 9.	
VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání	**právní vztahy a z nich vyplývající závazky, pracovní právo, osobní vlastnictví, druhy a postihy protiprávního jednání, trestná činnost mládeže**	8. - 9.	**Výchova demokratického občana:** občan, občanská společnost a stát
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	orgány právní ochrany občanů	8. – 9.	
VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	**funkce a struktura rodiny, zákon o rodině, úplná a neúplná rodina, náhradní rodinná péče, odpovědnost rodičů za výchovu dětí**	8. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** mezilidské vztahy **Výchova demokratického občana:** občan, občanská společnost a stát
VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu	**pošta, vlakové nádraží, městský úřad, policie, knihovna, zdravotní středisko, kostel;**	6. – 7.	
	orgány a instituce zdravotní a sociální péče, zdravotní a sociální pojištění, pracovní úřady	6. – 9.	
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	zdravý způsob života; látka poškozující zdraví; kultura, tvořivost, sport, koníčky, záliby, zájmové organizace	6. – 9.	
VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	**kultura, sport, zájmové organizace, nebezpečí drog, kriminalita mládeže**	6. – 9.	

VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací	**krizové situace, pomáhající organizace (krizová centra)**	8. – 9.	
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	korupce, druhy korupce, protikorupční opatření, vliv médií při šetření korupční kauzy	9.	

Mezinárodní vztahy, globální svět

VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	integrační proces v Evropě (EU a ČR, význam evropské integrace)	8. – 9.	
VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	**Evropská unie, členské státy EU, postavení ČR v rámci EU, práva občanů ČR v rámci EU**	8. – 9.	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** jsme Evropané; Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	globální problémy (příklady globálních problémů, jejich příčin a možných důsledků pro život lidstva)	9.	
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	řešení globálních problémů na místní úrovni – v obci, regionu	9.	

PŘÍRODOPIS

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a příroda
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Přírodopis

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

„Poznáváním světa kolem nás poznáváme sami sebe (včetně svých možností a schopností).“

Vyučovací předmět PŘÍRODOPIS směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Je určen pro 2. stupeň základní školy praktické. Vyučovací předmět navazuje na vyučovací předměty Prvouka a Přírodověda, které přibližují přírodovědné učivo na 1. stupni. Je určen všem ročníkům 2. stupně a to vždy 2 hodiny týdně v každém ročníku. Dotýká se v souvislostech i oblastí dalších, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Přibližují se tak reálnému světu za branou školy. Žáci naší školy potřebují zvýšený individuální přístup vzhledem ke zdravotnímu stavu a především empatický citlivý přístup s důrazem na maximální názornost a reálnost situací. Učivo pro naše žáky je náročnější pro zvládnutí vzhledem s potížemi s abstrakcí představ. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody. Toto bude realizováno konkrétními projekty při běžné činnosti naší školy. Osobně prožitými zkušenostmi se nejlépe prohlubují znalosti žáků a podporují i konkrétní specifické zájmy žáků. Osvojenými dovednostmi se žáci učí předcházet a řešit situace ohrožující životy, zdraví a majetek, včetně životního prostředí. Vzdělávací obor PŘÍRODOPIS dává žákům příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Učí též žáky využívat přírodovědné znalosti i svým chováním ve prospěch ochrany přírody.

Vyučovací předmět PŘÍRODOPIS přirozeně vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, která zahrnuje i vzdělávací obory Přírodopis a Zeměpis, které se přirozeně prolínají, podobně jako na 1. stupni Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda. Snahou naší školy je rozvíjet co nejpřirozeněji poznávání světa kolem nás. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova:
Osobnostní rozvoj

- **psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, sociální dovednosti, hledání pomoci při potížích
- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- **sebepoznání a sebepojetí** - co o sobě vím a co ne, můj vztah k ostatním lidem, jak lidé kolem nás vnímají mě samotného

Sociální rozvoj

- **poznávání lidí** – vzájemné poznávání se nejen ve třídě
- **mezilidské vztahy** – chování podporující dobré vztahy
- **kooperace a kompetice** – rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci

Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – problémy v mezilidských vztazích
- **hodnoty, postoje, praktická etika** – vytváření povědomí o chování v sociálních situacích

Environmentální výchova *(vztah mezi člověkem a přírodou)*

- **základní podmínky života** – voda, vzduch-ovzduší, půda, přírodní bohatství (zdroje)
- **vztah člověka k prostředí** - ochrana přírody, třídění odpadů, různé podmínky života na Zemi
- **ekosystémy** – les, půda-pole, voda, vzduch (kyslík)
- **lidské aktivity a problémy životního prostředí** – změny v krajině, problematika životního prostředí

Mediální výchova ●

interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – informace ze světa (jak se kde žije a jejich objektivita) a o přírodě kolem nás

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s více vadami je kladen důraz na klíčové kompetence komunikativní a sociální včetně personální. Vzhledem k budoucí potřebnosti v praktickém životě zdůrazňujeme v naší škole samozřejmě i pracovní kompetence. Ve vyučovacím předmětu PŘÍRODOPIS utváříme a rozvíjíme vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	Výstupní osobnostní kompetence žáka
Kompetence komunikativní ● vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření ● zadáváme jednoznačné a srozumitelné pokyny a otázky ● vedeme žáky k rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů	**Kompetence komunikativní** ● vyjadřuje svoje pocity či názory a snaží se je obhájit ● při společné práci komunikuje způsobem, který podporuje vzájemnou spolupráci k dosažení společného cíle ● spolupracuje při řešení složitějších zadání ve dvojici či v menších skupinkách ● využívá dostupných informací z různých zdrojů (komunikačních, obrazových, tištěných atd.) k rozvoji svých vědomostí
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci ● vedeme žáky k upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu ● posilujeme sociální chování a sebeovládání	**Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla práce v týmu ● respektuje druhé lidi, pomáhá jim ● je otevřený různým odlišnostem v přírodě i ve světě ● samostatně řeší přiměřeně náročné úkoly, dosahuje tak pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● rozpozná nevhodné a rizikové situace
Kompetence pracovní ● formou modelových situací a dramatizací seznamujeme žáky s životní situací (včetně pracovního uplatnění) v různých částech světa ● vytváříme u žáků základní pracovní návyky	**Kompetence pracovní** ● umí bezpečně používat pomůcky a další potřeby a udržuje je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost ● přistupuje reálně k výsledkům, kterých dosáhl; umí hodnotit vlastní práci ● vytváří si pozitivní vztah k životnímu prostředí a k společným hodnotám celého světa
Kompetence občanské ● vedeme žáky k propojení mezi člověkem a přírodou a jejich vzájemného ovlivňování ● vytváříme u žáků pozitivní vztah k živé i neživé přírodě	**Kompetence občanské** ● chrání své zdraví, snaží se pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu ● poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a snaží se chovat přiměřeně při mimořádných situacích ● uvědomuje si nejen své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu ● chápe základní ekologické souvislosti a problémy; pohlíží na ně pokud možno komplexně
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle	**Kompetence k řešení problémů** ● vnímá a rozpozná různé problémy společné přírodě i celému světu ● řeší běžné životní situace a snaží se je zvládnout, umí požádat o pomoc ● hledá vlastní postup při řešení problémů, (možnost i více správných řešení) ● získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle ● vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhajovat
Kompetence k učení ● vedeme žáky k pozorování, pojmenovávání, porovnávání poznatků a zkušeností ● vedeme žáky k chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí	**Kompetence k učení** ● vyhledává v zadání slovních úloh odpovídající údaje ● získává informace z více zdrojů - v učebnicích a všech učebních materiálech, z motivačních a výukových her, z výukových programů, z knihoven…

	● zná obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů ● chápe používané termíny, znaky a symboly ● využívá dosažených znalostí a naučených postupů v běžném životě ● vytváří si pokud možno komplexní pohled nejen na přírodní vědy ● v týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky – co nejvíce z praktického života
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení; získává informace ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci ● chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

2. stupeň

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Člověk a příroda	**PŘÍRODOPIS**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Obecná biologie a genetika

P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů **P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života**	Teorie o vzniku života na Zemi; planeta Země a vznik života; Země – vznik a stavba Země. Projevy života – fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin **Základní projevy a podmínky života** Buňka rostlinná a živočišná - popis	6.-7.	**Osobnostní rozvoj:** psychohygiena; rozvoj schopnosti poznávání; sebepoznání a sebepojetí
P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	podstata pohlavního a nepohlavního rozmnožování, jeho význam z hlediska dědičnosti	7.-9.	
P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení, genetika	7.-9.	
P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka **P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka, má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích, pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka**	**Výskyt, význam a praktické využití.**	6.-7.	

Biologie hub

P-9-2-01rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy	6.-7.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života
P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků	**Jedlé a jedovaté houby – základní charakteristika, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami**	6.-7.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života

Biologie rostlin

P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Anatomie a morfologie rostlin–stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	6. -7.	
P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných),	6. -7.	
P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití	**Vývoj a využití hospodářsky významných zástupců**		
P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování	**Hospodářské rostliny, význam**	6. -7	
P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Význam rostlin a jejich ochrana,Systém rostlin – poznávání běžných druhů rostlin,	6. -7	
P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce	**Obecný přírodopis-mechorosty, kapradiny, přesličky, plavuně; jedovaté a léčivé rostliny, péče o květiny**		

Biologie živočichů

P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Prvoci a nižší živočichové: žahavci, ploštěnci, hlísti, stavba těla žížaly, tasemnice a škrkavky dětské, parazité, měkkýši, členovci, ostnokožci	7.	**Environmentální výchova** – vztah člověka k prostředí
P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	**Stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování**		
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Určování vybraných druhů živočichůa zařazování do hlavních taxonomických skupin (prvoci, ploštěnci, hlísti, žahavci, kroužkovci, měkkýši, členovci, ostnokožci)	7.	
P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce	**Vývoj, vývin a systém živočichů – zoologie – předmět studia, význam; významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (ploštěnci a hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, hmyz**	7.	

P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí		7.-9.	
P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	**Vývojové znaky ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a jejich přizpůsobení prostředí; význam ryb potravním řetězci; způsob života ryb, obojživelníků, plazů, ptáků; přizpůsobení obojživelníků a plazů k životu na souši; zmije a užovka, ptáci-stavba těla, druhy, potravní vztahy, vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - savců**	7.-8.	
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováhy ekosystému	7.-9.	**Mediální výchova:** interpretace vztahu mediálních sdělení a reality **Enviromentální výchova:** lidské aktivity a problémy životního prostředí
P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy ….	**Význam a ochrana živočichů - zásady bezpečného chování**		

Biologie člověka

P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost	8.-9.	**Morální rozvoj:** řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty postoje, praktická etika
P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce	**Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla – orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, reprodukční a řídící)**		
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Člověk v systému živočišné říše; biologické znaky lidského a živočišného organismu; lidské rasy a jejich charakteristické znaky, fylogeneze člověka	8.-9.	
P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka	**Vývoj člověka – hlavní období lidského života, zásady rodinné výchovy**		
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	Vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří – etapy lidského života	8.-9.	
P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince	**Názory na vznik člověka a jeho vývoj – vývin jedince**		
P-9-5-04rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie, životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka.	8.-9.	
P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	**Nemoci, úrazy a prevence – prevence, příznaky, léčba (beseda s lékařem, zásady zdravého života)**	8.-9.	**Sociální rozvoj:** poznávací schopnosti, mezilidské vztahy

Neživá příroda

P-9-6-01 rozpozná podle charakt. vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny - mineralogie, petrologie; přehled nerostů a hornin; nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalita třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; princip krystalografie,	9.	
P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny	**Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, praktický význam a využití vybraných zástupců**		
P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Vnější a vnitřní geologické děje; pohyb kontinentů; sopečná činnost a zemětřesení; zvětrávání, eroze	9.	
P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů	**Vnější a vnitřní geologické děje – příčiny a důsledky (Země – naše planeta)**		
P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	**Význam vlivu počasí a podnebí včetně jejich změn**	9.	
P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi			

Základy ekologie

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Vztahy mezi populacemi (parazitismus a symbióza)	6.-7.	**Environmentální výchova:** vztah člověka k prostředí
P-9-7-01p uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	**Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím**		
P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	Základních ekologické pojmy (ekosystém, populace, společenstvo, biom); živé a neživé složky životního prostředí; význam abiotických podmínek pro život, ochranu a využití přírodních zdrojů	9.	**Environmentální výchova:** ekosystémy
P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému	**Organismy a prostředí – populace, společenstva, ekosystémy – rovnováha v ekosystému (ochrana životního prostředí)**		
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Příklady potravního řetězce; důsledky oslabení jednoho článku řetězce; narušení biologické rovnováhy	9.	**Environmentální výchova:** ekosystémy
P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech	**Organismy a prostředí** – potravní řetězce		
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	**Příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů; sledování aktuálního stavu životního prostředí; principy trvale udržitelného rozvoje; obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie; globální problémy biosféry**	6.-9.	
P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky			

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	**Ochrana životního prostředí; péče o vodu a vzduch; kladný a záporný vliv člověka na přírodu; chráněná území**	6.-9.	

Praktické poznání přírody

P-9-8-01aplikuje praktické metody poznávání přírody	Ochrana životního prostředí; péče o vodu a vzduch; kladný a záporný vliv člověka na přírodu; chráněná území	6.-9.	**Sociální rozvoj:** poznávání lidí; mezilidské vztahy **Sociální rozvoj:** kooperace a kompetice
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	**Praktické metody poznávání přírody, exkurze, vycházky**		

ZEMĚPIS

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a příroda
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Zeměpis

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

„Poznáváním světa kolem nás poznáváme sami sebe (včetně svých možností a schopností).“

Vyučovací předmět směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Je určen pro 2. stupeň základní školy praktické. Vyučovací předmět ZEMĚPIS navazuje na vyučovací předměty Prvouka a Vlastivěda, které přibližují vlastivědné učivo na 1. stupni. Je určen všem ročníkům 2. stupně a to vždy 2 hodiny týdně v každém ročníku. Dotýká se v souvislostech i oblastí dalších, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Přibližují se tak reálnému světu za branou školy. Vyučovací předmět ZEMĚPIS umožňuje žákům poznávat přírodní a socioekonomické podmínky nejen v nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě a ve světě. Vychází z osobních zkušeností a znalostí žáků a rozvíjí jejich specifické zájmy. Žáci naší školy potřebují zvýšený individuální přístup vzhledem ke zdravotnímu stavu a především empatický citlivý přístup s důrazem na maximální názornost a reálnost situací. Učivo je pro naše žáky obtížněji zvladatelné vzhledem k problémům s abstrakcí. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě. Oblast učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody. Toto bude realizováno konkrétními projekty při běžné činnosti naší školy. Osobně prožitými zkušenostmi se nejlépe prohlubují znalosti žáků a podporují i konkrétní specifické zájmy žáků. Osvojenými dovednostmi se žáci učí předcházet a řešit situace ohrožující životy, zdraví a majetek včetně životního prostředí. Vyučovací předmět ZEMĚPIS vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, která zahrnuje i vzdělávací obory Přírodopis a Zeměpis, které se přirozeně prolínají, podobně jako na 1. stupni Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda. Snahou naší školy je rozvíjet co nejpřirozeněji poznávání světa kolem nás. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; sebepoznání a sebepojetí - co o sobě vím a co ne, můj vztah k ostatním lidem, jak lidé kolem nás vnímají mě samotného

Sociální rozvoj

- **kooperace a kompetice** – rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci

Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – problémy v mezilidských vztazích
- **hodnoty, postoje, praktická etika** – vytváření povědomí o chování v sociálních situacích

Multikulturní výchova

- **kulturní rozdíly** – jedinečnost každého člověka, respektování různých národností
- **lidské vztahy** – uplatňování principu slušného chování, obohacování různých kultur
- **etnický původ** – různé způsoby života, rovnocennost všech lidí
- **multikulturalita** – různé jazyky odlišných národů, užívání cizího jazyka – cesta k dorozumění, naslouchání druhým

Environmentální výchova (*vztah mezi člověkem a přírodou*)

- **základní podmínky života** – voda, vzduch-ovzduší, půda, přírodní bohatství (zdroje)
- **vztah člověka k prostředí** - ochrana přírody, třídění odpadů, různé podmínky života na Zemi
- **ekosystémy** – les, půda-pole, voda, vzduch (kyslík)
- **lidské aktivity a problémy životního prostředí** – změny v krajině, problematika životního prostředí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** – život nejen dětí v jiných zemích, tradice a zvyky národů
- **objevujeme Evropu a svět** – jak se žije jinde (životní styl)
- **jsme Evropané** – co nás spojuje a v čem jsme odlišní

Mediální výchova

- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – co nás spojuje a v čem jsme odlišní: informace ze světa (jak se kde žije) a o přírodě kolem nás

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k získávání základních informací o přírodních a socioekonomických poměrech ve vybraných státech a také k porovnávání a zobecňování nových poznatků a vlastních zkušeností a jejich využití v praktickém životě.

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s více vadami je kladen důraz na klíčové kompetence komunikativní a sociální včetně personální. Vzhledem k budoucí potřebnosti v praktickém životě zdůrazňujeme v naší škole samozřejmě i pracovní kompetenci.

Ve vyučovacím předmětu ZEMĚPIS utváříme a rozvíjíme vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	Výstupní osobnostní kompetence žáka
Kompetence komunikativní ● vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření ● zadáváme jednoznačné a srozumitelné pokyny a otázky ● vedeme žáky k rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů	**Kompetence komunikativní** ● vyjadřuje svoje pocity či názory a snaží se je obhájit ● při společné práci komunikuje způsobem, který podporuje vzájemnou spolupráci k dosažení společného cíle ● spolupracuje při řešení složitějších zadání ve dvojici či v menších skupinkách ● využívá dostupných informací z různých zdrojů (komunikačních, obrazových, tištěných, atd.) k rozvoji svých vědomostí
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci ● vedeme žáky k upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu ● posilujeme sociální chování a sebeovládání	**Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla práce v týmu ● respektuje druhé lidi, pomáhá jim ● je otevřený různým odlišnostem v přírodě i ve světě ● samostatně řeší přiměřeně náročné úkoly, dosahuje tak pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● rozpozná nevhodné a rizikové situace
Kompetence pracovní ● formou modelových situací a dramatizací seznamujeme žáky s životní situací (včetně pracovního uplatnění) v různých částech světa ● vytváříme u žáků základní pracovní návyky	**Kompetence pracovní** ● umí bezpečně používat pomůcky a další potřeby a udržuje je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost ● přistupuje reálně k výsledkům, kterých dosáhl; umí hodnotit vlastní práci ● vytváří si pozitivní vztah k životnímu prostředí a k společným hodnotám celého světa
Kompetence občanské ● vedeme žáky k propojení mezi člověkem a přírodou a jejich vzájemného ovlivňování ● vytváříme u žáků pozitivní vztah k živé i neživé přírodě	**Kompetence občanské** ● chrání své zdraví, snaží se pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu ● poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a snaží se chovat přiměřeně při mimořádných situacích ● uvědomuje si nejen své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu ● chápe základní ekologické souvislosti a problémy; pohlíží na ě pokud možno komplexně
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle	**Kompetence k řešení problémů** ● vnímá a rozpozná různé problémy společné přírodě i celému světu ● řeší běžné životní situace a snaží se je zvládnout, umí požádat o pomoc ● hledá vlastní postup při řešení problémů, (možnost i více správných řešení)

	● získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle ● vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhajovat
Kompetence k učení ● vedeme žáky k pozorování, pojmenovávání, porovnávání poznatků a zkušeností ● vedeme žáky k chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí	**Kompetence k učení** ● vyhledává v zadání slovních úloh odpovídající údaje ● získává informace z více zdrojů - v učebnicích a všech učebních materiálech, z motivačních a výukových her, z výukových programů, z knihoven… ● zná obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů ● chápe používané termíny, znaky a symboly ● využívá dosažených znalostí a naučených postupů v běžném životě ● vytváří si pokud možno komplexní pohled nejen na přírodní vědy ● v týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky – co nejvíce z praktického života
Kompetence digitální ● upozorňujeme žáky také na negativní dopady při používání digitálních technologií (tělesné a duševní zdraví, etika) ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií	**Kompetence digitální** ● eznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání ● využívá běžně používaná digitální zařízení; získává informace ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci i během komunikace ● zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

VZDELÁVACÍ OBSAH:

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Člověk a příroda	**ZEMĚPIS**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	**Komunikační geografický a kartografický jazyk** – pojmy, jazyk mapy, symboly, smluvené značky, vysvětlivky, praktická cvičení **Geografická kartografie a topografie** – druhy map, glóbus, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, měřítko, orientace map ke světovým stranám, praktická cvičení	6. - 7.	
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Komunikační geografický a kartografický jazyk – pojmy, jazyk mapy, symboly, smluvené značky, vysvětlivky, praktická cvičení	6. - 7.	
Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	**Geografická kartografie a topografie – druhy map, glóbus, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, měřítko, orientace map ke světovým stranám, praktická cvičení**	6. - 7.	**Osobnostní rozvo**j: rozvoj schopností poznávání **Sociální rozvoj:** kooperace a kompetice

Přírodní obraz Země

Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Časová pásma, datová hranice. Pohyb Země a jeho důsledky, roční období.	9.	
Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země	**Země jako vesmírné těleso – tvar a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, časová pásma, důsledky pohybů Země**		
Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	Krajinná sféra a prvky přírodní sféry, jednotlivé složky přírody, tvary zemského povrchu, typy kulturní krajiny, přírodní krajina	6. - 7.	
Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Přírodní oblasti a podnebná pásma	6. - 7.	
Z-9-2-02p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost	**Krajinná sféra – přírodní sféra a její základní složky a prvky**		
Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu	**Systém přírodní sféry – zvětrávání hornin, deštné pralesy – globální oteplování; zemětřesení, tsunami, sopečná činnost, tornáda**	6. - 7.	

Regiony světa

Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	**Světadíly, oceány – jazykové a kulturní odlišnosti, nerostné bohatství**	8. - 9.	**Multikulturní výchova:** kulturní rozdíly
Z-9-3-02p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány			
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Vyhledávání v mapách, v tabulkách s číselnými údaji podle zadání Makroregiony světa – státy v Evropě iI v celém světě) – určující a srovnávací kritéria včetně polohy a rozlohy; přírodní, podnebné, vegetační, sídelní, jazykové, náboženské, kulturní, životní prostředí ve světě	8 - 9.	
Z-9-3-03p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů	**Makroregiony světa – státy v Evropě i v celém světě – určující a srovnávací kritéria včetně polohy a rozlohy; přírodní, podnebné, vegetační, sídelní, jazykové, náboženské, kulturní, životní prostředí ve světě**	8. - 9.	**Multikulturní výchova:** lidské vztahy; etnický původ. **Morální rozvoj:** řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	**Regionální společenské a politické útvary – národní a mnohonárodnostní státy, části států, hospodářské oblasti, kraje, města Regiony – vybrané přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení ve vybraných regionech**	8. - 9.	**Mediální výchova:** interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Sleduje aktuální údaje o státech	8.- 9.	

Společenské a hospodářské prostředí

Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace…..	Obyvatelstvo světa-rozmístění a věkové složení, problémy jednotlivých světadílů, migrace a urbanizace rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice a jejich respektování podobnost a odlišnost lidí, rozdílnost myšlení a jednání rasy, náboženství, jazyk	8. - 9.	
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Lidská sídla-funkce sídel; světadíly –významná sídla	8. - 9.	
Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel-vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	**Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, pomoc lidem v nouzi, mezilidská komunikace urbanizace, aglomerace obyvatelstvo světa – struktura a rozložení světové populace, její růst, pohyb národů, jazykových skupin a náboženství; globalizační společenské, politické a hospodářské procesy -aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa; světové hospodářství – odvětvová struktura, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně; hlavní světové surovinové a energetické zdroje**		**Environmentální výchova:** základní podmínky života; vztah člověka k prostředí; ekosystémy; lidské aktivity a problematika životního prostředí. **Multikulturní výchova:** multikulturalita **Morální rozvoj:** hodnoty, postoje, praktická etika **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět;, jsme Evropané
Z-9-4-03zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Hospodářská odvětví, MMF; ukazatele hospodářského růstu; hlavní oblasti těžby surovin	8. - 9.	
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Hospodářství a životní prostředí, světová doprava, cestovní ruch, zahraniční obchod	8. - 9	
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	Integrace států-hospodářská, politická; politické a hospodářské uskupení států - G8, EU, SNS	8. - 9	
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	Změny na politické mapě Evropy, hlavní světová konfliktní ohniska	8. - 9	

Životní prostředí

Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny…..	Krajina kulturní a přírodní, typy kulturní krajiny, přírodní krajiny Země	6. – 9.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života; vztah člověka k prostředí; ekosystémy; lidské aktivity a problematika životního prostředí
Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	**Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin**		
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	UNESCO – biosférické rezervace, ekosystémy v regionu	8. - 9.	
Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek	**Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin**		
Z-9-5- 03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Ekosystém – potravní řetězce Globální problémy lidstva – světový oceán, hlad – přelidnění;, odpady, životní prostředí; OSN – „Trvale udržitelný rozvoj“	8. - 9.	
Z-9-5 03p uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	**Vztah příroda a společnost – principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody**	8. - 9	

Česká republika

Z-9-6-01vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	**Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu**	6 - 7.	**Osobnostní rozvoj:** rozvoj schopností poznávání
Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy			
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	Poloha regionu, přírodní poměry v regionu, chráněné krajinné oblasti kulturní tradice regionu, přírodní a kulturní zvláštnosti regionu.	6 - 7.	
Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	**Místní region – rozloha a ohraničení vzhledem k okolním regionům - přírodní, hospodářské a kulturní odlišnosti**		

Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském světovém kontextu **Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy**	**Vodstvo v Evropě a v ČR, orientace na mapě ČR, poloha ČR, sousední státy, hospodářství ČR, orientace v hospodářství regionu, sociálně ekonomické a přírodní oblasti ČR, nerostné suroviny, tržní hospodářství, nabídka, poptávka, fungování trhu, výroba, obchod, služby a jejich funkce**	6. - 7.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života; vztah člověka k prostředí; ekosystémy; lidské aktivity a problematika životního prostředí
Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost	**Přírodní podmínky ČR, povrch, členitost, vodstvo**	6 – 7.	
Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva	**Obyvatelstvo ČR – rozmístění, různé národy a národnosti, kulturní a jazykové odlišnosti**	6 - 7.	
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Administrativní členění ČR-vymezení regionu, přírodní poměry, hospodářský význam, obyvatelstvo a sídla, hospodářské a společenské vlivy na krajinu, ochrana přírody, kulturní zvláštnosti; Euroregionu.	7.	**Sociální rozvoj:** kooperace a kompetice
Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti	**Regiony České republiky – krajské členění, kraj místního regionu – hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti, spolupráce se sousedními státy**		
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Členství ČR ve světových organizacích, památky UNESCO; nejznámější biosférické rezervace v Evropě	8. - 9.	

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Z-9-7-01ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	**Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, geografické exkurze – orientační body, pomůcky a přístroje, pohyb podle mapy**	8. - 9.	**Osobnostní rozvoj:** rozvoj schopností poznávání **Sociální rozvoj:** kooperace a kompetice
Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu			
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Odhad vzdáleností a výšek v terénu, situační plány	8. - 9	
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	**Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom**	8. - 9.	**Morální rozvoj:** řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírod			

FYZIKA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a příroda
Je zde zahrnutý vzdělávací obor: Fyzika

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět FYZIKA je určen pro 6.- 8.ročník ročník 2. stupně základní školy. V každém z těchto ročníků je tomuto předmětu vyhrazena 1 vyučovací hodina týdně. Předmět FYZIKA navazuje na předmět PŘÍRODOVĚDA, který realizujeme ve 4. a 5. ročníku 1. stupně základní školy. Předmět FYZIKA svým charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi. Daný předmět vychází z osobních zkušeností a znalostí žáků a rozvíjí jejich specifické zájmy. Jelikož naši školu navštěvují žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme individuální pracovní tempo, využíváme vhodné učebnice, učební a kompenzační pomůcky, které žákům zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova:
Osobnostní rozvoj
- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Sociální rozvoj
- **kooperace a kompetice** – rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci

Morální rozvoj
- **hodnoty postoje, praktická etika** – odpovědnost, spravedlivost, respektování; pomáhající a prosociální chování

Environmentální výchova:
- **ekosystémy** – les, půda, voda, vzduch
- **základní podmínky života** – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí); energie a život, využívání energie, možnosti a způsoby šetření
- **vztah člověka k prostředí** – náš životní styl (spotřeba energie), rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví a zajišťování ochrany životního prostředí; aktuální ekologický problém; ochrana přírody a kulturních památek, vliv lidských aktivit; prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví), možnosti a způsoby ochrany zdraví

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu FYZIKA u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence k učení ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění ● ovlivňujeme vztah žáka k učení vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu ● používáme pouze základní pojmy související s předmětem ● v hojné míře využíváme her, soutěží a názorných demonstrací ● zadáváme žákovi úlohy vycházející v co největší míře z praktického života	**Kompetence k učení** ● pracuje v rámci možností s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami ● používá základní pojmy související s vyučovacím předmětem ● vyhledává a používá informace v praktickém životě ● uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● vytváříme žákovi prostor ke sdělování vlastních problémů	**Kompetence k řešení problémů** ● nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem ● dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní ● poskytujeme vždy dostatečný časový prostor k vyjádření **Kompetence sociální a personální** ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● stanovujeme si pravidla práce ve dvojicích, v týmu	**Kompetence komunikativní** ● rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje ● vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog **Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla práce ve skupině a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce ● rozpozná nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky ● uvědomuje si nezbytnost pomáhat mladším, slabším a méně nadaným žákům
Kompetence občanské ● na modelových a praktických situacích učíme žáky rozpoznávat a vyhodnocovat pozitivní a negativní projevy chování	**Kompetence občanské** ● chrání své zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, podílí se na ochraně životního prostředí ● dokáže se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle srozumitelných pokynů kompetentních osob
Kompetence pracovní ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění	**Kompetence pracovní** ● umí bezpečně zacházet s potřebami a pomůckami ● zvládá reálné sebehodnocení ● má konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí
Kompetence digitální ● upozorňujeme žáky také na negativní dopady při používání digitálních technologií ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení ● získává informace ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci i ve vzájemné komunikaci ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků v rámci získávání upevňování učiva ● chápe význam digitálních technologií i pro lidskou společnost

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

2. stupeň

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Člověk a příroda	**FYZIKA**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Látky a tělesa

F-9-1-01 změří hodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	6.-8.	
F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas	**měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas**	6.-7.	**Osobnostní a sociální výchova:** rozvoj schopností poznávání

F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze	6.-7.	
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze	6.-7.	
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze hustota, objem	6.-7.	

Pohyb těles, síly

F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý	6.-7.	
F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu	**pohyb a klid těles**	6.-7.	**Osobnostní a sociální výchova:** rozvoj schopností poznávání
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	6.-8.	
F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	**závislost gravitační síly na hmotnosti tělesa**	6.-7.	**Osobnostní a sociální výchova:** rozvoj schopností poznávání
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	6.-7.	
F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi	6.-7.	
F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	**tlaková síla, tlak a jeho jednotka** **třecí síla, ovlivňování třecí síly v praxi**	6.-7.	

Mechanické vlastnost tekutin

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Pascalův zákon – hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	7.-8.	
F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	**souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře** **Archimédův zákon, vztlaková síla, potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách**	7.-8.	**Osobnostní a sociální výchova:** rozvoj schopností poznávání

Energie

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Práce a výkon, elektrická energie a výkon	6.-8.	

F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)	**Práce a výkon**	6.-7.	
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	**Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**	6.-7.	**Environmentální výchova:** ekosystémy; základní podmínky života
F-9-4-02 p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí			

Zvukové děje

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	vznik a zdroje zvuku, látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, hudební nástroje	6.-7.	
F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz	**vznik a zdroje zvuku, látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, odraz zvuku na překážce, ozvěna, hudební nástroje**	6.-7.	**Osobnostní a sociální výchova:** hodnoty, postoje, praktická etika
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Výška zvukového tónu, ozvěna, pohlcování zvuku	6.-7.	
F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	**Škodlivost nadměrného hluku**	6.-7.	**Osobnostní a sociální výchova:** hodnoty, postoje, praktická etika

Elektromagnetické a světelné děje

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač	8.	
F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod	**elektrický obvod, jeho sestavení podle schématu**	8.	**Osobnostní a sociální výchova:** kooperace a kompetice
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	stejnosměrný a střídavý proud elektrické napětí	8.	
F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu	**zdroje elektrického proudu**	8.	
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	vodiče a izolanty	8.	
F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	**vodiče a izolanty, Magnet, druhy magnetů a jejich využití; dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji a zařízeními zdroje světla**	8.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života; vztah člověka k prostředí
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	Magnet, magnetická síla, magnetické pole, elektromotor	8.	

F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	7.-8.	
F-9-6-05 p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	**rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích** **čočky a jejich využití** **optické přístroje**	7.-8.	
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	7.-8.	

Vesmír

F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	hlavní složky sluneční soustavy, měsíční fáze	8.	
F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země	**Měsíční fáze, pohyb Země kolem Slunce**	8.	
F-9-7-01 p - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru	**rozdíly mezi planetou a hvězdou, sluneční soustava**	8.	

CHEMIE

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a příroda
Je zde zahrnutý vzdělávací obor: Chemie

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět CHEMIE je vyučován 1 hodinu týdně v 8 a 9. ročníku základní školy. Svým charakterem výuky umožňuje žákům seznámit se se základy anorganické a organické chemie. Daný předmět vychází z osobních zkušeností a znalostí žáků. U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními zohledňujeme při výuce i hodnocení druh a míru postižení. Vycházíme ze speciálních vzdělávacích potřeb a možností žáků. Je uplatňován individuální přístup k žákům a voleno přiměřené tempo. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova:
Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Environmentální výchova:

- **základní podmínky života** – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí); energie a život, využívání energie, možnosti a způsoby šetření
- **vztah člověka k prostředí** – náš životní styl (spotřeba energie), rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví a zajišťování ochrany životního prostředí; aktuální ekologický problém; ochrana přírody a kulturních památek, vliv lidských aktivit; prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví), možnosti a způsoby ochrany zdraví
- **lidské aktivity a problémy životního prostředí** – ekologické zemědělství, průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí)

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu CHEMIE u žáků tyto klíčové kompetence

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence k učení ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění ● ovlivňujeme vztah žáka k učení vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu ● používáme pouze základní pojmy související s předmětem ● v hojné míře využíváme her, soutěží a názorných demonstrací ● zadáváme žákovi úlohy vycházející v co největší míře z praktického života	**Kompetence k učení** ● pracuje v rámci možností s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami ● používá základní pojmy související s vyučovacím předmětem ● vyhledává a používá informace v praktickém životě ● uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● vytváříme žákovi prostor ke sdělování vlastních problémů	**Kompetence k řešení problémů** ● nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem ● dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní ● poskytujeme vždy dostatečný časový prostor k vyjádření	**Kompetence komunikativní** ● rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje ● vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● stanovujeme pravidla práce ve dvojicích, v týmu	**Kompetence sociální a personální** ● rozpozná nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky ● uvědomuje si nezbytnost pomáhat mladším, slabším a méně nadaným žákům
Kompetence občanské ● na modelových a praktických situacích učíme žáky rozpoznávat a vyhodnocovat pozitivní a negativní projevy chování	**Kompetence občanské** ● chrání své zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, podílí se na ochraně životního prostředí ● dokáže se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle srozumitelných pokynů kompetentních osob
Kompetence pracovní ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění	**Kompetence pracovní** ● umí bezpečně zacházet s potřebami a pomůckami ● zvládá reálné sebehodnocení
Kompetence digitální ● upozorňujeme žáky také na negativní dopady při používání digitálních technologií ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií	**Kompetence digitální** ● kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání; ● využívá běžně používaná digitální zařízení; získává informace ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, ● chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Člověk a příroda	**CHEMIE**		**8 - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Pozorování, pokus a bezpečnost práce

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek **CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek**	**vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek**	8.-9.	**Osobnostní a sociální výchova:** rozvoj schopností poznávání

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí **CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami**	**zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě**	8.-9.	**Environmentální výchova:** lidské aktivity a problémy životního prostředí

Směsi

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky **CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky**	**chemické látky, směsi**	8.-9.	**Osobnostní a sociální výchova:** rozvoj schopností poznávání
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení **CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě**	**různorodé a stejnorodé roztoky, koncentrovanější, zředěnější; nasycený a nenasycený roztok, oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace)**	8.-9.	
CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	8.-9.	
CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí	destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody	8.-9.	

Částicové složení látek a chemické prvky

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	8.-9.	
CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky	**prvky - názvy, značky, nejjednodušší chemické sloučeniny**	8.-9.	
CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	**kovy a nekovy, jejich vlastnosti**	8.-9.	

CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti			

Chemické reakce

CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání **CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí**	**nejjednodušší chemické reakce nejobvyklejších prvků**	8.-9.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou	8.-9.	

Anorganické sloučeniny

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí **CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí**	**názvosloví nejobvyklejších oxidů, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů** **vlastnosti, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů** **soli - vlastnosti a použití**	8.-9.	**Environmentální výchova:** vztah člověka k prostředí
CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi **CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem**	**kyselost a zásaditost roztoků**	8.-9.	**Environmentální výchova:** vztah člověka k prostředí
- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	8.-9.	

Organické sloučeniny

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	8.-9.	
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyrobená paliva , příklady a využití	8.-9.	

CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie	**ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyrobená paliva , příklady a využití**		**Environmentální výchova:** základní podmínky života
CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy	**produkty průmyslového zpracování ropy**	8.-9.	
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	8.-9.	
CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	8.- 9.	
CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě	**zdroje a vlastnosti přírodních látek bílkoviny, tuky, sacharidy**	8.-9.	

Chemie a společnost

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	výrobky chemického průmyslu v ČR	8.-9.	
CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin	**výrobky chemického průmyslu v ČR**	8.-9.	**Environmentální výchova** :vztah člověka k prostředí
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	zásady bezpečnosti při práci s chemickými látkami hořlaviny - první pomoc při popálení a poleptání	8.-9.	
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	**průmyslová hnojiva - užití a hledisko ochrany životního prostředí stavební pojiva plasty a syntetická vlákna, vlastnosti, použití, likvidace léčiva a návykové látky**	8.-9.	**Environmentální výchova:** vztah člověka k prostředí
CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka			

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Umění a kultura
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Hudební výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět HUDEBNÍ VÝCHOVA je určen pro všechny ročníky základní školy. Časová dotace na 1. stupni pro 1. - 5. ročník je 1 hodina týdně, celkem ve všech ročnících 1. stupně je časová dotace 5 hodin týdně. Časová dotace na 2. stupni v 6. - 9. ročníku je 1 hodina týdně, ve všech ročnících 2. stupně je časová dotace celkem 5 hodin týdně. Vyučovací předmět HUDEBNÍ VÝCHOVA vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít a poskytuje pohled do hudební kultury. HUDEBNÍ VÝCHOVA vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, percepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých, pohybových a poslechových. Všechny hudební činnosti budou realizovány na základě respektování individuálních možností a dovedností jednotlivých žáků. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, upřednostňujeme individuální přístup a toleranci pomalého pracovního tempa, dodržujeme zásadu názornosti.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Sociální rozvoj

- **mezilidské vztahy –** chování podporující dobré vztahy
- **komunikace –** cvičení naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální

Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – problémy v mezilidských vztazích
- **hodnoty, postoje, praktická etika** – vytváření povědomí o chování v sociálních situacích

Multikulturní výchova

- **kulturní rozdíly** – respektování různých národností, jedinečnost každého člověka
- **lidské vztahy** – uplatňování principu slušného chování, obohacování různých kultur
- **etnický původ** – různé způsoby života, rovnocennost všech lidí

Mediální výchova

- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – reflexe ostatních uměleckých hudebních stylů a podnětů z okolí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **jsme Evropané –** co nás spojuje a v čem jsme odlišní, obohacování se, svébytnost kultur, evropské kulturní kořeny, kulturní dědictví

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Ve vyučovacím předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA utváříme a rozvíjíme vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence komunikativní ● otevíráme žákům možnosti přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání ● poskytujeme žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu uměleckému a kulturnímu projevu	**Kompetence komunikativní** ● formou her a cvičení zvládá způsoby komunikace

Kompetence sociální a personální ● vysvětlujeme a budujeme u žáků zásady chování na kulturních akcích ● během hudební výuky vedeme žáky k pomoci dětem s těžším mentálním postižením, vhodnou integrací těchto dětí posilujeme jejich sociální chování a sebeovládání ● respektujeme názory každého žáka, budujeme v dětech sebedůvěru	**Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla společenského chování ● respektuje druhé lidi, pomáhá jim
Kompetence pracovní ● manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu ● vedeme žáky k pohybovým aktivitám	**Kompetence pracovní** ● umí bezpečně používat pomůcky a další potřeby a udržuje je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost ● umí hodnotit vlastní práci ● chápe význam pohybových aktivit
Kompetence občanské ● seznamujeme žáky s významnými hudebními díly a jejich autory ● vedeme žáky k návštěvám hudebních koncertů ● budujeme v žácích pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost ● vedeme žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění	**Kompetence občanské** ● zná pravidla slušného chování ● chápe význam kulturního života
Kompetence k řešení problémů ● předkládáme žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytujeme dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě ● žáky s nižší úrovní rozumových schopností nebo s jiným znevýhodněním motivujeme a podporujeme prací ve skupinách a jeho spoluúčastí při rozhodování o postupech a řešeních ● postupným zvyšováním náročnosti předkládaných úkolů vedeme žáky k hledání nových řešení a k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů ● předkládáme alternativní řešení úkolů a vedeme tím žáky k samostatnému rozhodování ● soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme sebevědomí žáků a důvěru k vlastním rozhodnutím	**Kompetence k řešení problémů** ● hledá vlastní postup při řešení problémů, (možnost i více správných řešení) ● získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle ● vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhajovat
Kompetence k učení ● vedeme žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům v hudební oblasti ● ukazujeme žákům, že přehled v oblasti umění a kultury jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat ● rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním různých hudebních technik	**Kompetence k učení** ● zná obecně užívané termíny, symboly a znaky ● chápe používané termíny, znaky a symboly ● vytváří si přehled v oblasti umění a kultury
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení; získává informace ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, pomáhá ve vzájemné komunikaci ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci ● chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

1. stupeň: 1. období

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Umění a kultura	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**		**1. období: 1. - 3. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase **HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty**	**zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu**	1.-3..	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj - komunikace
HV-3-3-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty **HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu**	**pěvecký a mluvní projev-pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost) ,hra na tělo, rozpoznávání tempa a rytmu, říkadla a s dětskými popěvky ,hudební hry (ozvěna, otázky- odpovědi)**	1.-3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj -komunikace
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	doprovodná hra na hudební nástroje dle individuálních schopností a dovedností, Orfeův instrumentář	1.-3.	
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie **HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny**	**hra na tělo, rozpoznávání tempa a rytmu pohybové hry, říkadla a s dětskými popěvky záznam vokální hudby pomocí grafického vyjádření**	1.-3.	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby **HV-3-1-05** **rozliší sílu zvuku, pozorně vnímá jednoduché skladby**	**rozpoznávání tempa a rytmu** **poslech skladeb různých stylů a hudebních žánrů**	1.-3.	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	poslech – hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj rozpoznávání zvuku základních hudebních nástrojů	1.-3.	

1. stupeň: 2. období

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Umění a kultura	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**		**2. období: 4. - 5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti **HV-5-1-01p zvládá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem**	**zpěv lidových a umělých písní v přiměřeném rozsahu**	4.-5.	**Osobnostní a sociální výchova:** Sociální rozvoj - mezilidské vztahy **Multikulturní výchova:** lidské vztahy
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not **HV-5-1-02p propojí vlastní pohyb s hudbou**	**pohybové vyjádření hudby** **hudebně - pohybový doprovod, pochod podle hudebního doprovodu, rozpoznávání tempa a rytmu**	4.-5.	**Morální rozvoj:** řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje, praktická etika
HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni **HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje**	hra na hudební nástroje – Orfeovy nástroje, flétna, keyboard	4.-5.	
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	poslech - rozpoznání jednoduchých písní a skladeb, relaxační techniky, muzikoterapie	4.-5.	
HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	hra na hudební nástroje – akcentace těžké doby v doprovodu, předehra, mezihra	4.-5.	
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků **HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy; pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb; správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování**	**poslech - rozlišování hudebních výrazových prostředků (rytmus, melodie)** **správné dýchání**	4.-5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání

2. stupeň

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Umění a kultura	**HUDEBNÍ VÝCHOVA**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

HV-9-1-01využívásvé individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách **HV–9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata**	**pěvecký a mluvní projev a jeho využití při zpěvu a společných vokálně instrumentálních aktivitách** **hra na hudební nástroje**	6.- 9.	
HV -9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase **HV–9-1-02p interpretuje vybrané lidové a umělé písně**	**zpěv jednohlasu v přiměřeném rozsahu** **intonační a rytmická cvičení,** **zpěv lidových i umělých písní,** **reflexe vokálního projevu**	6. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj - komunikace
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	intonace a vokální improvizace dle individuálních hudebních schopností a dovedností, jednoduchý hudební doprovod	7.- 9.	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** jsme Evropané **Multikulturní výchova:** kulturní rozdíly; etnický původ **Mediální výchova:** interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
HV – 9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu; rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru; uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	**intonace a vokální improvizace** **dle individuálních hudebních schopností** **a dovedností, jednoduchý hudební doprovod** **nejvýznamnější hudební skladatelé a jejich díla** **rozpoznávání zvuku základních hudebních nástrojů**		
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	nejvýznamnější hudební skladatelé a jejich díla rozpoznávání zvuku základních hudebních nástrojů	8.– 9.	
HV- 9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	rozpoznávání některých tanců různých stylových období, jednoduché pohybové ztvárnění naslouchané hudby	8.– 9	
HV- 9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	poslech hudby různých stylů a žánrů, orientace v proudu znějící hudby	9.	
HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	nejvýznamnější hudební skladatelé a jejich díla, souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění – arteterapie	9.	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Umění a kultura
Je zde zahrnutý vzdělávací obor: Výtvarná výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět VÝTVARNÁ VÝCHOVA je určen pro všechny ročníky základní školy. Časová dotace pro 1. a 2. ročník jsou 2 hodiny týdně, pro 3. až 5. ročník je 1 hodina týdně posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Časová dotace výtvarné výchovy v 1. - 5. ročníku je tedy celkem 10 hodin týdně. Časová dotace na 2. stupni v 6. a 7. ročníku jsou 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku je to 1 hodina týdně. Ve všech ročnících 2. stupně je časová dotace výtvarné výchovy celkem 6 hodin týdně. Předmět VÝTVARNÁ VÝCHOVA provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Předmět je postaven na tvůrčích činnostech – Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáka tím, že dává prostor pro uplatnění jeho tvořivých schopností a zprostředkovává mu umělecké zážitky prostřednictvím vlastní tvorby. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se pomocí malby, kresby atd. Umělecký projev je jako řeč, kde přesně zvolená slova a tón hlasu sděluje ostatním své pocity a nálady. Umělecké dílo vyjadřuje určitou formu sdělení, kde žák vyjadřuje své pocity, představy a emoce, podobně jako řeč. Ve výuce je možné přiblížit žákům výtvarné umění a působit tak na jejich estetické vnímání. Získané dovednosti mohou obohatit život v podobě náplně zájmových činností.

Výtvarná výchova má významný rehabilitační a relaxační charakter. Žáci se učí samostatnosti, správnému používání pomůcek a osvojování výtvarných technik. Na žáky působí harmonizující prostředí, ve kterém se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost, nesoustředěnost a v mnohých případech i agresivita. Žáci si osvojují výtvarné dovednosti, v nichž mohou dosáhnout výborných výsledků. Veřejné výstavy mohou podporovat jejich sebevědomí a odbourávají trému a stres. Ve vyučovacím předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka a k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Prostřednictvím tvůrčích činností zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretací se rozvíjí smyslové vnímání, schopnost vyjadřovat a prezentovat emoce, představy a pocity, zkušenosti a myšlenky. Dále pomáhá uplatňovat verbální i neverbální komunikaci. Zlepšuje jemnou motoriku a všestranné dovednosti. U každého žáka musíme brát zřetel na jeho mentální postižení a zdravotní stav. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, upřednostňujeme individuální přístup a toleranci pomalého pracovního tempa, dodržujeme zásadu názornosti.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova:
Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby a zvláštnosti. Jejím smyslem je pomáhat žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Týká se především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična, jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa.
Osobnostní rozvoj

- **kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích)
- **rozvoj schopností poznávání** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému.

Morální rozvoj

- **komunikace** – cvičení empatie, naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální komunikaci
- **spolupráce a soutěživost** – rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:
Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Utváří ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- **objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa, evropské krajiny

Multikulturní výchova:
Seznamuje žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svou vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

- **lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci. Udržovat tolerantní vztahy bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost.

Environmentální výchova:
Vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí.

- **ekosystémy** – les (změny okolní krajiny vlivem člověka), půda, voda, vzduch (kyslík)
- **základní podmínky života** – význam vody ve světě i u nás a její ochrana
- **vztah člověka k prostředí** – způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství (spotřeba věcí, energie, odpady a vliv na prostředí)

Mediální výchova: Nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii.

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a reality** – rozlišování mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Získávání klíčových kompetencí tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a pracovního procesu. Smyslem a cílem vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je jejich vybavení souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Ve vyučovacím předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA utváříme a rozvíjíme vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence pracovní ● manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu	**Kompetence pracovní** ● osvojuje si výtvarné techniky ● zvládá základní pracovní dovednosti a postupy ● využívá získané znalosti a zkušenosti k vytváření si představ o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění
Kompetence komunikativní ● poskytujeme žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu a uměleckému projevu	**Kompetence komunikativní** ● vnímá i mimojazykové vyjadřování a využívá tuto komunikaci ● umí vyslechnout názor druhých na společné estetické prožitky
Kompetence k řešení problémů ● předkládáme žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytujeme dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě	**Kompetence k řešení problémů** ● uvědomuje si, že různí lidé vnímají stejnou věc různě
Kompetence sociální a personální ● budujeme zásady chování ve škole a na kulturních akcích	**Kompetence sociální a personální** ● uvědomuje si potřebu spolupráce a důležitost úkolů, které v týmu plní
Kompetence k učení ● zprostředkujeme pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa ● rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik	**Kompetence k učení** ● aktivně si osvojuje různé výtvarné techniky
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení; získává informace ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků; vše žákovi pomáhá ve vzájemné komunikaci ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci,

1. stupeň: 1. období:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Umění a kultura	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**		**1. období: 1. - 3. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ **VV-3-1-01p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu** **VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s pomocí učitele)**	**výtvarné osvojování skutečnosti, rozvíjení smyslového vnímání, představivost a výtvarné dovednosti, poznatky v kresbě** **dekorativní a prostorové práce, porovnávání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, základní dovednosti jako je malba, ilustrace, plastika, komiks**	1.-3.	
VV-3-1-02v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace **VV-3-1-02p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu** **VV-3-1-02p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům**	**výtvarná dovednost dle individuálních schopností a možností žáka, prezentace vlastních výsledků, pracovní prezentace školy v rámci výstav a dalších akcí**	1.-3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj – komunikace; kooperace a kompetice
VV-3-1-03 vnímání události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje **VV-3-1-03p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu**	**vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly**	1.-3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; kreativita
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností **VV-3-1-04p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu** **VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům**	**osobní postoj v komunikaci – jeho utváření, zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací**	1.-3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj - komunikace

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	1. -3.	
VV-3-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	**proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění**	1. -3	

1. stupeň, 2. období

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Umění a kultura	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**		**2. období: 4. - 5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) **VV-5-1-01p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr** **VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty- velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)**	**výtvarné umění a životní prostředí, seznamování se základními druhy výtvarného umění, včetně fotografie**	4.- 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností **VV-5-1-02p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr** **VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušenosti a fantazie**	**rozvíjení prostorového vidění, zpřesňování spontánního dětského projevu, rozvíjení estetického vztahu k životnímu prostředí** **techniky - kresba, malba, kombinované techniky, asambláž, aplikované grafické techniky, modelování různých materiálů**	4.- 5.	**Environmentální výchova:** ekosystémy; základní podmínky života; vztah člověka k životnímu prostředí
VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama	4.-5.	

VV-5-1-03 p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	**ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama**	4.-5.	**Mediální výchova:** tvorba mediálních sdělení; práce v realizačním týmu
VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušenosti a fantazie	**typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama**	4.-5.	
VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky **VV-5-1-04p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr** **VV5-1-04p při tvorbě vychází ze zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušenosti a fantazie**	**výtvarné osvojování skutečnosti, výtvarné vyjádření tvaru věci, poznávání materiálu a funkce předmětu** **nalézání prostředků pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby**	4.- 5.	
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace **VV-5-1-05p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr**	**výtvarné činnosti založené na subjektivním vnímání reality žákem, vyjádření pocitů žáka prostředky a postupy současného výtvarného umění dle jeho volby**	4.-5.	
VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil **VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr** **VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla**	**vytváření vztahu mezi funkcí, materiálem, tvarem a estetickou potřebou, prezentace vlastních i společných výsledků, prostředky a postupy k vyjádření emocí, nálad, pocitů a představ**	4.-5.	**Mediální výchova:** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a reality

2. stupeň

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Umění a kultura	**VÝTVARNÁ VÝCHOVA**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	prvky vizuálně obrazného vyjádření –linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kontrasty, textury; vztahy a uspořádání prvků na ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu, ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření seznamování s lidskou tvorbou v tematických pracích, vyjadřování dějových a prostorových vztahů, základní proporce a pohyb lidské postavy	6. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj - komunikace
VV – 9-1-01p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru **VV- 9 -1- 01p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci**	**prvky vizuálně obrazného vyjádření –linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kontrasty, textury; vztahy a uspořádání prvků na ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu, ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření** **seznamování s lidskou tvorbou v tematických pracích, vyjadřování dějových a prostorových vztahů, základní proporce a pohyb lidské postavy**	6. - 9	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; sociální rozvoj - komunikace
VV -9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie **VV – 9-1-02p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru** **VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních**	**smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě** **reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech**	6. - 9.	

VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace **VV–9-1-03p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru** **VV- 9 -1- 03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci**	**užívání prostředků pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívání metod současného výtvarného umění a digitálních médií** **vyjadřování svých emocí, chápání poslání uměleckého díla, uvědomování si spojitosti mezi výtvarným uměním a vývojem lidské společnosti, vysvětlení vlastního tvůrčího záměru, vnímání, porovnávání a hodnocení výsledku vlastního i ostatních**	8.- 9.	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření **VV–9-1-04p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru**	**osobitá tvorba a vyjádření kombinací a vytvářením prostředků, porovnávání ahodnocení účinků vlastní tvorby s účinky běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malby, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, reklama**	8. – 9.	**Mediální výchova:** tvorba mediálních sdělení; práce v realizačním týmu
VV- 9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	poznávání současné bytové kultury, estetické a funkční požadavky odívání a zevnějšku, design a estetická úroveň předmětů denní potřeby	8. – 9.	
VV – 9-1-05p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	**poznávání současné bytové kultury, estetické a funkční požadavky odívání a zevnějšku, design a estetická úroveň předmětů denní potřeby**	8. – 9	
VV- 9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků **VV – 9-1-06p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru** **VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity**	**komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace**	9.	**Multikulturní výchova:** lidské vztahy
VV-9-1-07ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření **VV – 9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru**	**osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria ,dekorativní a prostorové práce spojené s experimentováním jejich porovnávání, jejich zdůvodňování**	9.	**Osobnostní a sociální výchova:** **osobnostní rozvoj** - rozvoj schopností poznávání; **sociální rozvoj** - komunikace

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a svět práce
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Pracovní činnosti

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět PRACOVNÍ ČINNOSTI je určen pro všechny ročníky základní školy. Časová dotace pro 1. – 3. ročník je 1 hodina týdně, pro 4. a 5. ročník 2 hodiny týdně. Celkem v 1. – 5. ročníku 7 hodin týdně. Ve 4. a 5. ročníku je předmět na 1. stupni posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 2 hodiny. Časová dotace na 2. stupni je 2 hodiny týdně. Celkem tedy ve všech ročnících 2. stupně 8 hodin týdně. V 6. – 8. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace, v 9. ročníku o 2 hodiny. Celkem tedy o 5 hodin. Vyučovací předmět PRACOVNÍ ČINNOSTI postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vyučovacího předmětu Pracovní činnosti vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vyučovací předmět se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů, Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný a z ostatních naše škola vybírá (musí minimálně jeden) podle svých podmínek a pedagogických záměrů ještě dva další okruhy, Práce s technickými materiály a Pěstitelské práce a chovatelství. Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je zařazen do nejvyšších ročníků (8. a 9. ročníku) 2. stupně. Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, vytváříme jim podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb a používáme vhodné metody a prostředky, kterými u nich formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme u dětí individuální pracovní tempo a umožňujeme jim používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky. Využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky, které dětem zjednoduší příjem potřebných informací týkajících se vyučovacího předmětu. Pro lepší porozumění volíme jednoduché prostředky a formy komunikace, protože vyjadřovací a komunikační schopnosti našich žáků jsou většinou velice omezené.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (1. STUPEŇ):

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání –** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
- **seberegulace a sebeorganizace –** cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **psychohygiena –** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace atd.); hledání pomoci při potížích
- **kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality) tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **poznávání lidí –** vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **mezilidské vztahy –** péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí; problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

Environmentální výchova

- **základní podmínky života –** voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině
- **lidské aktivity a problémy životního prostředí –** zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na prostředí, ochrana životního prostředí), odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (2. STUPEŇ):

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání –** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
- **sebepoznání a sebepojetí –** já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **seberegulace a sebeorganizace –** cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **kreativita –** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality) tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **poznávání lidí –** vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **mezilidské vztahy –** péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti –** dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí; problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci
- **hodnoty, postoje, praktická etika –** analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření podvědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Environmentální výchova

- **základní podmínky života –** voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině)
- **lidské aktivity a problémy životního prostředí –** zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na prostředí, ochrana životního prostředí), odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
- **vztah člověka k prostředí –** naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	Výstupní osobnostní kompetence žáka
Kompetence k učení ● vedeme žáky k pojmenovávání poznatků a zkušeností, k pozorování ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění	**Kompetence k učení** ● vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení ● vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě ● operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy ● samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti ● poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle ● vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění	**Kompetence k řešení problémů** ● vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému ● samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy ● ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení podobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů ● kriticky myslí; činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
Kompetence komunikativní ● vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření ● pomáháme žákům vytvářet plnohodnotné pracovní vztahy	**Kompetence komunikativní** ● formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu ● naslouchá promluvám jiných lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje ● rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění ● využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem ● využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci ● vedeme žáky k upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu	**Kompetence sociální a personální** ● účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ● podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá ● vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
Kompetence občanské ● vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví svých spolužáků a ke zdravému životnímu stylu ● vytváříme u žáků „ekologické myšlení“ – podílení se na ochraně životního prostředí ● formujeme u žáků znalost práv i povinností občanů, včetně respektování společenských pravidel	**Kompetence občanské** ● respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí ● rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka
Kompetence pracovní ● seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami, a nářadím pro běžné použití i pro odborné řemeslné práce, s jejich funkcí i odborným názvoslovím ● vytváříme u žáků základní pracovní návyky ● seznamujeme žáky se základními druhy přírodních i technických materiálů, s jejich vlastnostmi a využitím v běžném životě ● formujeme pozitivní vztah k výsledkům vlastní práce a práce jiných ● vedeme žáky ke koncentraci, k pracovní výdrži, k dokončení výkonu	**Kompetence pracovní** ● používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky ● přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot ● využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření ● orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení; získává informace ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, vše žákovi pomáhá ve vzájemné komunikaci a rozvoji osobnosti ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

1. stupeň: 1. období:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Člověk a svět práce	**Pracovní činnosti**		**1. období: 1. - 3. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Zák by měl:

Práce s drobným materiálem

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů **ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů**	**vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití, bezpečnost práce**	1.- 3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy **ČSP-3-1-02p pracuje podle slovního návodu a předlohy**	**jednoduché pracovní operace a postupy**	1.- 3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – kreativita

Konstrukční činnost

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi **ČSP-3-2-01p zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi**	**stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů**	1. - 3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace

Pěstitelské práce

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování **ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky**	**kalendář přírody (příroda v různých ročních obdobích)**	1. - 3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny **ČSP-3-3-02p pečuje o nenáročné rostliny**	**péče o nenáročné rostliny – pěstování pokojových rostlin**	1. – 3.	

Příprava pokrmů

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolu	1. - 3.	
ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování	**výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolu**	1. - 3.	

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování **ČSP-3-4-02p chová se vhodně při stolování**	pravidla správného stolování	1. – 3.	**Osobnostní a sociální výchova**: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

2. období

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Člověk a svět práce	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**		**2. období: 4. - 5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

Práce s drobným materiálem

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu **ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu**	**vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, drát, fólie aj.) jednoduché pracovní operace a postupy**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic **ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii**	**lidové zvyky, tradice, řemesla**	4. - 5.	
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu **ČSP-5-1-03p volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu**	**pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití**	4. - 5.	
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu **ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění**	**organizace práce, zásady hygieny a bezpečnosti práce, první pomoc při drobném poranění**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – psychohygiena

Konstrukční činnosti

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž **ČSP-5-2-01p provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž**	**stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – kreativita

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – kreativita
ČSP-5-2-02p pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	**práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem**	4. - 5	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – kreativita
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu **ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky**	**pořádek na pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce, první pomoc při drobném úrazu**	4. - 5.	

Pěstitelské práce

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování **ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin**	**základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo**	4. - 5.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny **ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování**	**pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.), pěstování pokojových rostlin**	4. - 5.	**Environmentální výchova:** lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní **ČSP-5-3-03p volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní**	pomůcky, nástroje a náčiní pro pěstování rostlin podle druhu pěstitelských činností	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu **ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě**	**rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie, zásady hygieny a bezpečnosti práce, první pomoc při úrazu na zahradě**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** sociální rozvoj – poznávání lidí; mezilidské vztahy

Příprava pokrmů

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně **ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně**	**základní vybavení kuchyně, technika v kuchyni – historie a význam**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm **ČSP-5-4-02p připraví samostatně jednoduchý pokrm**	**výběr, nákup a skladování potravin, příprava jednoduchého pokrmu**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování a společenského chování u stolu	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – kreativita
ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	**jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování a společenského chování u stolu**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – kreativita
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	**pořádek a čistota pracovních ploch, zásady hygieny a bezpečnosti práce, první pomoc při úrazu v kuchyni, zásady správné výživy**	4. - 5.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
ČSP-5-4-04 p udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy			

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	**ročník**	2. stupeň
Člověk a svět práce	**PRACOVNÍ ČINNOSTI**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žáky by měl:

Práce s technickými materiály

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	**vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty), pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování, jednoduché pracovní operace a postupy**	6. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň			
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	**jednoduché pracovní operace a postupy při práci s různými materiály, výběr nástrojů a nářadí**	6. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – kreativita
ČSP-9-1-02p řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí			
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	**organizace práce**	6. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost			
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	technické náčrty a výkresy, technické informace, návody, technika a volný čas, tradice, řemesla	6. - 9.	

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech	**technické náčrty a výkresy, technické informace, návody, technika a volný čas, tradice, řemesla**	6. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	zásady bezpečnosti a hygieny při práci, zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, první pomoc při drobném úrazu	6. - 9.	
ČSP-9-1-05p dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu	**zásady bezpečnosti a hygieny při práci, zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, první pomoc při drobném úrazu**	6. - 9	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí

Pěstitelské práce, chovatelství

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin **ČSP-9-3-01p volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin**	**základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy; zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny; ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování**	6. - 9.	**Environmentální výchova:** základní podmínky života
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu **ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě**	**okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, květina v exteriéru a interiéru, řez, jednoduchá vazba, řez květin**	6. - 9.	**Environmentální výchova:** vztah člověka k prostředí
ČSP-9-3-03používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu **ČSP-9-3-03p používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu**	**pracovní pomůcky pro ošetřování rostlin, údržba, bezpečnost při práci s pomůckami**	6. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty **ČSP-9-3-04p prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty**	**chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými i neznámými zvířaty**	6. - 9.	**Environmentální výchova:** vztah člověka k prostředí

ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty **ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami**	**dodržování technologické kázně, zásady hygieny a bezpečnosti práce, léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny, léčivé účinky rostlin, jedovaté rostliny, rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie; první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami**	6. - 9.	**Environmentální výchova:** lidské aktivity a problémy životního prostředí

Svět práce

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí **ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách**	**trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce; možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby**	8. – 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** sociální rozvoj – poznávání lidí; mezilidské vztahy
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy **ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života**	**volba profesní orientace, základní principy; sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti sebehodnocení**	8. – 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	8. – 9.	
ČSP-9-8-03 p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání	**vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb**	8. – 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** sociální rozvoj – komunikace
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce **ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání**	**zaměstnání – pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů; podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání**	8. – 9.	**Osobnostní a sociální výchova:** morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty postoje, praktická etika

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a zdraví
Jsou zde zahrnuty tyto vzdělávací obory: Výchova ke zdraví

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět VÝCHOVA KE ZDRAVÍ učí žáky pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné a duševní pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Vede je k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s možným poškozením zdraví a uvědomění si povinnosti péče o své zdraví v přiměřené míře věku a schopnostem, umožňuje jim poznání vlastních omezení i sociální adaptaci.

Vyučovací předmět je zařazen do učebního plánu 8. a 9. ročníku. Časová dotace je 1 hodina týdně v každém z těchto ročníků. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ poskytuje žákům informace o preventivní ochraně zdraví, vede je ke zdravému způsobu života, k upevnění hygienických, stravovacích, pracovních a jiných zdravotně preventivních návyků, rozvíjí sociální dovednosti a komunikaci, dovednosti předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu. Respektujeme individuální pracovní tempo a využíváme potřebné a dostupné kompenzační pomůcky.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Z průřezového tématu ***Osobnostní a sociální výchova,*** z okruhu **Osobnostní postoj** jsou to části **„Seberegulace a sebeorganizace**“, **„Sebepoznání a sebepojetí“**. Z tématického okruhu **Sociální rozvoj** jsou to části **„Mezilidské vztahy“** a **„Komunikace“** a z tématického okruhu **Morální rozvoj** části **„Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“** a **„Hodnoty, postoje a praktická etika“**

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu VÝCHOVA KE ZDRAVÍ u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	Výstupní osobnostní kompetence žáka
Kompetence komunikativní ● vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření svých pocitů či názorů	**Kompetence komunikativní** ● rozumí sdělení a přiměřeně na ně reaguje ● zvládá způsoby komunikace (verbální i neverbální)
Kompetence sociální a personální ● zadáváme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby mohli dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty ● stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci ● vedeme žáky k upevňování hygienických návyků, zásad zdravého životního stylu ● rozvíjíme spolupráci uvnitř kolektivu	**Kompetence sociální a personální** ● respektuje druhé, udržuje dobré mezilidské vztahy, pomůže druhým a přijme pomoc ● respektuje pravidla týmové práce ● rozpozná nevhodné a rizikové situace, posiluje sociální chování a sebeovládání ● svým úsilím ovlivňuje kvalitu společné práce
Kompetence občanské ● vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví svých spolužáků a ke zdravému životnímu stylu ● podporujeme zdravý životní styl ● objasňujeme a uvádíme příklady potřeby dodržování hygieny ● emočně i věcně seznamujeme se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin	**Kompetence občanské** ● chrání své zdraví, snaží se pochopit výhody zdravého životního stylu ● poskytuje dle svých možností první pomoc při úrazech lehčího charakteru, chová se přiměřeně v mimořádných situacích ● rozpozná základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých
Kompetence k řešení problémů ● k řešení problémů poskytujeme žákům dostatek času ● poskytujeme informace, které jsou potřebné k dosažení cíle	**Kompetence k řešení problémů** ● přemýšlí o problému a hledá cesty k jeho odstranění ● je schopen vyhledat informace, zpracovat je a využít je v praxi

Kompetence k učení ● při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění ● podporujeme kladný vztah ke zdraví **Kompetence digitální** ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva ● vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií	**Kompetence k učení** ● chová se odpovědně ke svému zdraví **Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení ● získává informace ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Člověk a zdraví	**VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**		**8. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství; vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	8.-9..	**Osobnostní a sociální výchova:** sociální vývoj – mezilidské vztahy
VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	**vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy;** **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, zájmová skupina**	8.-9.	**Osobnostní a sociální výchova:** sociální vývoj – mezilidské vztahy
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	výživa a zdraví; aktivní a pasivní odpočinek; spánek a jeho vliv na zdraví; tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví; režim dne	8. - 9.	
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	8.-9.	
VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím	**výživa a zdraví;** **aktivní a pasivní odpočinek;** **spánek a jeho vliv na zdraví;** **tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví;** **režim dne**	8. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova**: **osobnostní rozvoj** – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace **sociální rozvoj** – mezilidské vztahy a komunikace **morální rozvoj** – hodnoty, postoje a praktická etika

VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu	8..-9.	
VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví	**podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví**	8.-9.	
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	8.-9.	
VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy	**mezilidské vztahy – respektování sebe sama i druhých;** **podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví**	8.-9.	**Osobnostní a sociální výchova**: **osobnostní rozvoj** - **sociální rozvoj** – mezilidské vztahy a komunikace **morální rozvoj** – hodnoty, postoje a praktická etika
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	8. - 9.	
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy	8. - 9.	
VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování	**výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, složení výživy;** **vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, specifické poruchy výživy, poruchy příjmu potravy**	8. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova**: **osobnostní rozvoj** - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	8.-9.	
VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem	**komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti**	8.-9.	**Osobnostní a sociální výchova**: **osobnostní rozvoj** - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace **sociální rozvoj** – mezilidské vztahy a komunikace **morální rozvoj** – hodnoty, postoje a praktická etika

VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	8.-9.	
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti	8. - 9.	
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny; sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	8.-9.	
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	8.-9.	
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu	8.-9.	
VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her	**autodestruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologické hráčství, náboženské aspekty**	8. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova**: **osobnostní rozvoj -** sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace **sociální rozvoj** – mezilidské vztahy a komunikace **morální rozvoj** – hodnoty, postoje a praktická etika
VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy	**autodestruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologické hráčství, náboženské aspekty**	8. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova**: **morální rozvoj** – hodnoty, postoje a praktická etika
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt; mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	8. - 9.	

VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	**skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti**	8.-9.	**Osobnostní a sociální výchova**: **osobnostní rozvoj** - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace **sociální rozvoj** – mezilidské vztahy a komunikace **morální rozvoj** – hodnoty, postoje a praktická etika
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti	8. - 9.	
VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla	**skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti; bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, konfliktní krizové situace; centra odborné pomoci**	8. - 9.	**Osobnostní a sociální výchova**: **osobnostní rozvoj** - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace **sociální rozvoj** – mezilidské vztahy a komunikace **morální rozvoj** – hodnoty, postoje a praktická etika
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	8.-9.	
VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel	**ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus**	8.-9.	**Osobnostní a sociální výchova**: **osobnostní rozvoj** - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace **sociální rozvoj** – mezilidské vztahy a komunikace **morální rozvoj** – hodnoty, postoje a praktická etika

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět zahrnuje oblast: Člověk a zdraví
Je zde zahrnut vzdělávací obor: Tělesná výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU:

Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA umožňuje žákům aktivně užívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA je určen pro všechny ročníky základní školy. Předmět je posílen o 1 hodinu v každém ročníku 1. i 2. stupně z disponibilní časové dotace. Časová dotace pro 1. až 5. ročník je 3 hodiny týdně. Celkem v 1. - 5. ročníku 15 hodin týdně. V 1. – 5. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 5 hodin. V hodinách tělesné výchovy preventivně využíváme prvky zdravotní tělesné výchovy. Časová dotace na 2. stupni je pro 6. - 9. ročník také 3 hodiny týdně. Celkem tedy ve všech ročnících 2. stupně 12 hodin týdně. V 6. – 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Celkem tedy o 4 hodiny. V hodinách tělesné výchovy preventivně využíváme prvky zdravotní tělesné výchovy.

Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA obsahuje vyučovací obor *Tělesná výchova*, do níž je zahrnuta *Zdravotní tělesná výchova.* Vzhledem k typu školy je významná pro zohlednění diagnóza dítěte, celkový zdravotní stav, proto preferujeme rehabilitační postupy a uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění. V hodinách tělesné výchovy, případně zdravotní tělesné výchovy, jsou zahrnuta také korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která mohou být zařazována preventivně u všech žáků. Také jsou užívána pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotní stavem, u nichž se využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy zdravotního oslabení žáků. Zařazení do zdravotní tělesné výchovy (individuální, skupinové) se děje na základě doporučení lékaře a orientačního rehabilitačního vyšetření. V rámci rehabilitace je v nabídce školy rehabilitační plavání a hipoterapie.

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** umožňuje žákům aktivně využívat o ovlivňovat vlastní pohybové možnosti. Vede je od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Je důležité nejen rozvíjet pohybové nadání, ale zároveň dbát na korekci zdravotních oslabení. Jedním z cílů tělesné výchovy je vybudování aktivního vztahu ke sportu a poznání, že sport pomáhá navazovat sociální kontakty. Vyučovací předmět Tělesná výchova je nástrojem rozvoje pohybových dovedností žáků, osvojování zdravého životního stylu a některých etických norem, které se projevují i v oblasti sportu; např. smysl fair play. Do hodin jsou zařazovány prvky zdravotní tělesné výchovy. Jedná se zejména o korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Vzhledem k tomu, že vyučujeme žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, upřednostňujeme individuální přístup a toleranci pomalého pracovního tempa i tělesné výchově, dodržujeme zásadu názornosti. Hlavním úkolem je především rozvíjení pohybové složky žáků, a přitom spojený rozvoj slovní zásoby žáků, pěstování dovedností, vyjadřování se v jednoduchých mluvených projevech a vytvoření základní dovedností. Cílem je naučit žáky srozumitelně se vyjadřovat verbální i nonverbální formou v různých situacích.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (1. STUPEŇ):

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
- s**eberegulace a sebeorganizace –** cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání

Sociální rozvoj

- **komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba…,
- **kooperace a kompetice** – rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se), mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respekt, podpora, pomoc.

ZAŘAZENÁ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (2. STUPEŇ):

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- **komunikace** – dialog (vedení dialogu, jeho pravidla), komunikace v různých situacích (přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost)
- **seberegulace a sebeorganizace –** cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání

Multikulturní výchova

- lidské vztahy – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti), uplatňování principu slušného chování, význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Vhodnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme v předmětu **TĚLESNÁ VÝCHOVA** u žáků tyto klíčové kompetence:

Výchovně vzdělávací strategie (učitelé)	**Výstupní osobnostní kompetence žáka**
Kompetence k učení: ● používat základní pojmy z oblasti tělesné výchovy ● mít zájem rozvíjet své schopnosti ● poznávat vlastní pokrok a uvědomovat si i nedostatky	**Kompetence k učení** ● pracuje se základními pojmy z oblasti TV ● má zájem rozvíjet své schopnosti ● poznává vlastní možnosti
Kompetence k řešení problémů: ● rozpoznat problém a snažit se hledat vhodný způsob řešení ● překonávat životní překážky ● dokázat popsat problém a svěřit se s ním	**Kompetence k řešení problémů** ● nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
Kompetence komunikativní: ● vhodně komunikovat se spolužáky i učiteli ● snažit se o vytváření dobrých vztahů v kolektivu	**Kompetence komunikativní** ● rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje ● zvládá jednoduchou formu komunikace
Kompetence sociální a personální: ● pomáhat svým spolužákům, respektovat jejich individuální zvláštnosti ● povzbuzovat spolužáka při nezdaru ● respektovat dohodnutá pravidla chování ● pěstovat přiměřené sebevědomí	**Kompetence sociální a personální** ● respektuje pravidla práce v týmu ● navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, dodržuje pravidla slušného chování ● má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
Kompetence občanské ● vedeme žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc ● podle svých možností cítit odpovědnost za své jednání a chování ● chránit své zdraví a uvědomovat si význam zdravého životního stylu	**Kompetence občanské** ● respektuje společenské normy a pravidla soužití
Kompetence pracovní ● rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva z oblasti TV ● dodržovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny ● odhadnout hranice vlastních možností a schopností	**Kompetence pracovní** ● zvládá základní pracovní dovednosti, využívá komunikační schopnosti při kolektivní práci ● pracuje podle daného pracovního postupu, návodu ● je schopen soustředit se na daný úkol a jeho dokončení
Kompetence digitální ● vedeme žáky k používání digitálních zařízení – umožňují získávat informace ● ukazujeme žákům, že digitální prostředky nám pomáhají při komunikaci ● využíváme vhodné výukové programy k výkladu a procvičování učiva	**Kompetence digitální** ● využívá běžně používaná digitální zařízení; získává informace ● vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ● využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci

1. období:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Člověk a zdraví	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**		**1. období: 1. - 3. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti **TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost**	**pohybové hry s říkadly, dětskými popěvky, písničkami;** **spojení tělesných cvičení s hudebním doprovodem;** **pohybové vyjádření pojmů – vysoko, nízko, pomalu, rychle;** **motivovaná a rytmizovaná chůze, klus, běh, kolektivní hry s využitím chůze, běhu, „honičky“;** **psychomotorické hry pro zlepšení vnímání tělesného schématu;** **psychomotorické hry pro zlepšení rovnováhy;** **psychomotorické hry pro zlepšení prostorové orientace;** **psychomotorické hry jako podpora optického vnímání;** **psychomotorické hry jako podpora akustického vnímání;** **motivační a nápodobivé hry;** **pohybové činnosti s využitím hudby, rytmizace pohybu, výtvarná motivace pohybu;** **pohybové hry s využitím různého tradičního i netradičního nářadí a náčiní;** **jednoduché tanečky;** **význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry;** **míčové hry – jednoduchá manipulace s míčem** **sezónní činnosti – hry na sněhu, klouzání, sáňkování, turistika, hry v přírodě, plavání, hry ve vodě**	1.-3..	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání; seberegulace a sebeorganizace; sociální rozvoj – komunikace; spolupráce a soutěživost
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	psychomotorické hry se zaměřením na základní způsoby lokomoce, prostorovou orientaci motivovaná a rytmizovaná chůze, klus, běh	1.-3.	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	motivační hry pro získání kladného postoje k pohybovým aktivitám, cvičení jednoduchá komunikace v TV	1.-3.	

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – hygiena, vhodné oblečení a obutí; zásady bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí, vhodné cvičební oblečení a obuv; první pomoc při úrazech v podmínkách TV	1. -3.	
TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	**hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – hygiena, vhodné oblečení a obutí; zásady bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí, vhodné cvičební oblečení a obuv; první pomoc při úrazech v podmínkách TV**	1. -3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání sociální rozvoj - komunikace
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci **TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti** **- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám** **- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů**	**psychomotorické hry pro zlepšení bodyschéma, prostorové orientace, pro lepšení vnímání polohocitu, pohybocitu; nácvik základních výchozích posturálních poloh pro cvičení – uvědomění si správného provedení, případná autokontrola, korekce na pokyn; pohybové vyjádření pojmů nízko, vysoko, pomalu, rychle apod.; základní cvičební polohy; základní technika cvičení; speciální vyrovnávací, relaxační, kompenzační, dechová cvičení dle individuálních předpokladů, zdravotního stavu a věku dítěte; jednoduchá jógová cvičení (pozice zvířat)**	1.-3.	**Osobnostní a sociální výchova:** osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání sociální rozvoj - komunikace

2. období:

Oblast:	Předmět:	ročník	1. stupeň
Člověk a zdraví	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**		**2. období: 4. - 5. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žák by měl:

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti **TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu**	**základní informace o pohybových činnostech, informace o fyziologických dějích v těle při sportování; význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, pohybové aktivity, rekreační sport; druhy sportů, sportovní hry a kroužky**	4. - 5.	
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením **TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením**	**cvičení pro správné držení těla – vyrovnávací cvičení, kompenzační cvičení, korekce jednostranného zatížení; dechová gymnastika; relaxačně-koordinační pohybová výchova jógová cvičení**	4. - 5.	

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her **TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností**	**pohybové hry, sportovní činnosti a hry pro jednotlivce, dvojice, skupiny** **pohybové hry s využitím tradičního i netradičního náčiní a nářadí;** **motivační, tvořivé, nápodobivé hry;** **cvičení s náčiním;** **cvičení na nářadí;** **koordinační cvičení;** **rytmická a kondiční cvičení – vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky;** **základy gymnastiky – průpravná cvičení, jednoduchá akrobatická cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí;** **základy atletiky – průpravné atletické činnosti, běh, skok do dálky;** **úpolová cvičení – přetahy, přetlaky, odpory** **základy sportovních her – průpravné hry, základní manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, základní herní činnosti jednotlivce, hry se zjednodušenými pravidly;** **sezónní činnosti – turistika a pobyt v přírodě, plavání, hry na sněhu, sáňkování** **netradiční sporty**	4. - 5.	
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka **TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti**	**hygiena při TV - osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení, obutí;** **bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí, první pomoc při úrazech v podmínkách TV**	4. - 5.	
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví **TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy**	**sportovní činnosti a hry – pochopení pravidel, jednání v duchu fair play při soutěžích, hrách a pohybových činnostech;** **zásady jednání a chování**	4. – 5.	**Osobnostní a sociální výchova**: sociální rozvoj - mezilidské vztahy
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	nácvik základních cvičebních poloh a správnost jejich provedení; jednoduché pojmy v tělesné výchově; jednoduchá tělocvičná terminologie; osvojovaných činností,	4. – 5.	
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	organizace nenáročných pohybových činností a soutěží na úrovni třídy	4. - 5.	

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	měření základních pohybových výkonů a porovnání s předchozími výsledky; nácvik orientace v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště	4. - 5.	
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	měření základních pohybových výkonů a porovnání s předchozími výsledky; nácvik orientace v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště	4. - 5.	

2. stupeň:

Oblast:	Předmět:	ročník	2. stupeň
Člověk a zdraví	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**		**6. - 9. ročník**
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO		PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Žáky by měl:

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností dle individuálních předpokladů a s ohledem na zdrav. stav dítěte; zdravotně orientovaná zdatnost – kondiční programy, manipulace se zatížením	6. – 9.	
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program **TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí**	**pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry, sportovní hry; rekreační sport; turistika a pobyt v přírodě; pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy, rozšíření škály pohybových aktivit, cvičení s různým náčiním a na nářadí; rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností**	6. – 9.	
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly **TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy**	**zahřívací cvičení; základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy, celková a lokání relaxace dechová cvičení**	6. – 9.	
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší **TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem** **TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity**	**zdraví, prevence poškození zdraví; drogy, návykové látky, škodliviny a jejich vliv na organizmus; vhodné a nevhodné cvičení a činnosti i v nepříznivém ovzduší**	6. – 9.	

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	zdraví a prevence, poškození zdraví – informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobení pohybových aktivit; základní zásady poskytování první pomoci, telefonní čísla pomocných linek; praktické provedení první pomoci, improvizované ošetření a odsun raněného	6. – 9.	
TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného **zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti**	**zdraví a prevence, poškození zdraví – informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobení pohybových aktivit;** **základní zásady poskytování první pomoci, telefonní čísla pomocných linek;** **praktické provedení první pomoci, improvizované ošetření a odsun raněného**	6. – 9.	
TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými	**zdraví a prevence, poškození zdraví – informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobení pohybových aktivit;** **základní zásady poskytování první pomoci, telefonní čísla pomocných linek;** **praktické provedení první pomoci, improvizované ošetření a odsun raněného**	6. – 9.	
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech **TV-9-2-01p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech**	**pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry, sportovní hry rekreační sport;** **turistika a pobyt v přírodě;** **pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy, rozšíření škály pohybových aktivit, cvičení s různým náčiním a na nářadí;** **rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností**	6. – 9.	**Osobnostní a sociální výchova**: osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny **TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků**	**nevhodné činnosti, cvičení, které jsou kontraindikací oslabení**	6. – 9.	
TV-9-3-01užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu **TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka**	**komunikace v TV – odborná tělocvičná terminologie osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace při osvojovaných činnostech**	6. – 9.	
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu **TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu**	**pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží;** **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech;** **jednání v duchu fair – play**	6. – 9.	
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	pravidla fair – play; hry a soutěže (spolurozhodování); organizace prostoru a pohybových činností taktika	6. – 9	

TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	**pravidla fair – play; hry a soutěže (spolurozhodování); organizace prostoru a pohybových činností taktika**	6. – 9	
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora **TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka**	**práva a povinnosti hráče, rozhodčího, diváka**	6. - 9.	**Multikulturní výchova:** lidské vztahy
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí je **TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí**	**měření výkonů, posuzování pohybových dovedností zásady při provádění jednotlivých činností, cvičení, sportech, nedostatky, nesprávné provedení, příčiny nedostatků, korekce**	6. - 9.	
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže **TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže**	**organizace a pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží, turnajů, zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech, jednání v duchu fair – play, spolurozhodování osvojovaných her a soutěží**	6. – 9.	**Osobnostní a sociální výchova**: sociální rozvoj -komunikace
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	zpracování naměřených dat a informací o pohybových aktivitách a podílení se na jejich prezentaci	6. – 9.	
ZTV-3-1-01uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy **ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy**	**základní druhy oslabení a jejich možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, případná korekce, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)**	1.-3.	
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením **ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením**	**soubor speciálních cvičení, relaxační cvičení – celková a lokální, dechová cvičení – správný dechový stereotyp**	1.-3.	**Osobnostní a sociální výchova**: sociální rozvoj -komunikace
ZTV-5-1-01zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování **ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování**	**cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, protažení svalů s tendencí zkrácení, zlepšení fyziologického rozsahu kloubů horních a dolních končetin a páteře ve všech směrech, spinální cvičení, posílení oslabených svalů**	4. – 5.	

ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele **ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele**	**soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, případná korekce, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení), cvičení zaměřená na rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání**	4. – 5.	
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	denní režim z pohledu zdravotního oslabení, prevence a korekce oslaben	4. - 5.	
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	**denní režim z pohledu zdravotního oslabení, prevence a korekce oslaben**	6.-9.	
ZTV-9-1-01uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	posilování vytrvalosti a cílevědomosti při korekci zdravotních oslabení, soubor speciálních cvičení, relaxační cvičení – celková a lokální, dechová cvičení – správný dechový stereotyp	6. – 9.	
ZTV-9-1-01uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	**posilování vytrvalosti a cílevědomosti při korekci zdravotních oslabení, soubor speciálních cvičení, relaxační cvičení – celková a lokální, dechová cvičení – správný dechový stereotyp**	6. – 9.	
ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení **ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení**	**cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, protažení svalů s tendencí zkrácení, zlepšení fyziologického rozsahu kloubů horních a dolních končetin a páteře ve všech směrech, spinální cvičení, posílení oslabených svalů**	6. – 9.	
ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení **ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení**	**vyhýbání se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti; bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, konfliktní krizové situace**	6. – 9	

HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu probíhajícího ve škole jsou i činnosti spojené s hodnocením žáků. Hodnocení žáků patří k běžným činnostem, kterou učitel (pedagogický pracovník školy) vykonává a to průběžně, jak ve výuce, tak i mimo ní, po celý školní rok.

Právní vymezení: zákon č. 561/2004 Sb., (školský zákon), vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků § 51 školského zákona

1. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
2. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
3. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žáků upravuje Vyhláška č. 48/2005 Sb. Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak postupovat dále. Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné). Hodnocení vychází z posouzení míry získaných očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Vyučující při hodnocení přihlédne k individuálním zvláštnostem žáka, k jeho schopnostem, přístupu ke školní práci, vezme v potaz sebehodnocení žáka. Proces hodnocení představuje součást výchovy a vzdělávání a poskytuje zpětnou a obousměrnou vazbu mezi pedagogem a žákem. Vyjádření pedagoga nesmí způsobit nedůvěru žáka. Hodnocení musí být objektivní a týkat se podstatných věcí. Nutné je omezit srovnávání žáků mezi sebou, neboť předpoklady a osobnost každého jsou těžko srovnatelné. Vzdělávání žáků naší školy se řídí Vyhláškou č.73/2005 Sb., kterou od 1. 9. 2007 upravuje Vyhláška č. 62/2007 Sb. Ve škole jsou žáci s kombinovaným postižením (mentálním, smyslovým, tělesným, s vývojovými poruchami učení a chování, s autismem.). Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů odborných pracovníků (psychologů, lékařů) a závěrů SPC. Hodnocení je vždy zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci budou na konci školního roku v daném ročníku hodnoceni dle zvládnutí rozsahu učiva stanoveného na počátku školního roku ve vnitřním (školním) individuálním vzdělávacím plánu. Někteří žáci jsou na doporučení SPC, psychologa či jiného odborného lékaře, vzděláváni i hodnoceni na základě plnění Individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně. Slovní hodnocení (případně kombinace obou způsobů) bude použito tehdy, bude-li to vyžadovat zdravotní stav žáka, integrace žáka, či na žádost zákonných zástupců žáka. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem zákonných zástupců žáka,. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáků v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka.

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni: pracoval(a) úspěšně; pracoval(a). Ve výtvarné, tělesné, hudební a pracovní výchově bude upřednostňována taková klasifikace, aby byl zhodnocen přístup, snaha a vztah k předmětu, a ne dispozice ovlivněné talentem a přirozenou schopností. Obecná pravidla pro hodnocení jsou součástí ŠVP ZV - LMP, podrobněji je hodnocení rozpracováno v Klasifikačním řádu" školy, který je volně k nahlédnutí.

ZPŮSOB ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ

Je třeba rovnoměrně rozložit klasifikaci do celého klasifikačního období. Využít všech druhů zkoušení podle charakteru předmětu. Termíny velkých písemných zkoušek konzultovat s ostatními vyučujícími. Výslednou známku stanovit s přihlédnutím k závažnosti jednotlivých zkoušek. V případě většího množství zameškaných hodin určí vyučující žákovi individuální termíny pro přezkoušení z daných témat. Vyučující poskytne žákovi příslušné informace k zadaným tématům. Vyučující vede písemné záznamy o klasifikaci žáků.

OPRAVNÉ ZKOUŠKY

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 1. pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy náhradní termín nejpozději do konce září. V tomto období žák navštěvuje nejbližší vyšší ročník. Žáci, kteří na daném stupni zatím neopakovali ročník a v 2. pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou výchov, konají opravné zkoušky nejpozději do konce srpna. Ze závažných důvodů může být posunut termín konání opravných zkoušek do 15. září. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do 9. ročníku. Opravné zkoušky jsou komisionální. Má-li zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení na konci 1. nebo 2. pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Nejpozději však do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení.

PRAVIDLA O UDĚLOVÁNÍ POCHVAL, NAPOMENUTÍ A DŮTEK

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících udělit žákovi pochvalu po projednání s ředitelem školy. (Za projev školní iniciativy, za déletrvající úspěšnou práci apod.). Ředitel školy uděluje pochvalu po projednání v pedagogické radě. (Za mimořádný projev lidskosti, za dlouhodobou úspěšnou práci, statečný čin apod.). Méně závažné přestupky (zapomínání, vyrušování při hodinách apod.) hodnotí třídní učitel po poradě s ostatními vyučujícími a rozhoduje o udělení napomenutí třídního učitele nebo třídní důtky. O udělení tohoto výchovného opatření neprodleně informuje ředitele školy. Přestupky závažnějšího charakteru a soustavně se opakující méně závažné přestupky jsou projednány v pedagogické radě. Pedagogická rada zváží závažnost přestupku a navrhne, zda se přestupek bude hodnotit ředitelskou důtkou, či sníženou známkou z chování. Ředitel školy rozhodne o udělení ředitelské důtky nebo snížené známky z chování. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení výchovného opatření prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Třídní učitel zaznamená udělení výchovného opatření spolu s odůvodněním do dokumentace školy.

Kritéria pro hodnocení

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, sondy, diktáty, cvičení…
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- výroba pomůcek….
- projektové a skupinové práce
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- ozdravné pobyty

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech na 1. stupni je vyjádřen číslicemi, na 2. stupni slovy:
1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný.

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

b) úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti

- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) úroveň vyjadřování
- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávné i na návodné otázky

d) úroveň aplikace vědomostí
- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

e) píle a zájem o učení
- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Použití slovního hodnocení není pouhé mechanické převádění číselného klasifikačního stupně do složitější slovní podoby. Smyslem hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu dítěte.

Chování:

Hodnocení chování žáka se odvíjí od dodržování Školního řádu. Hodnotí se chování ve škole, při školních akcích, reprezentaci školy a provádí je třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími, případně pedagogická rada. Využívá se tří stupňů hodnocení:
1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé.

I. STUPEŇ – SLOVNÍ HODNOCENÍ ŽÁKŮ S SVPU

ČESKÝ JAZYK

Čtení:
1. tempo čtení svižné, interpunkce a srozumitelnost správná, čte plynule a bez chyb, čtenému rozumí, nepoužívá korekční pomůcky
2. tempo čtení přiměřené, občas se při obtížných slovech opravuje, čtení plynulé s porozuměním, může používat korekční pomůcky
3. tempo pomalejší občas skandované, dvojité čtení, často se opravuje, snížené porozumění
4. písmena hláskuje a slabikuje, obtížná slova zvládá s pomocí učitele, obtížně artikuluje, vynechává písmena, čtenému v podstatě nerozumí, korekční pomůcky málo využívá
5. neznalost písmen, slova nepřečte bez pomoci učitele, čtenému nerozumí, neumí použít korekční pomůcky

Psaní:
1. tvary písmen správné, písmo úhledné, znalost písmen správně upevněna, napsané plynule přečte
2. tvary písmen správné, písmo mírně úhledné, občas chybuje, napsané přečte
3. tvary písmen kolísavé (písm.nestejně velká), písmo neúhledné, častá záměna písmen, napsané přečte s obtížemi (časté přepisování písmen, vynechávání písmen…)
4. tvary písmen většinou nesprávné, písmo je neurovnané, kostrbaté, neúhledné, písmo nepřečte (mnoho specifických chyb)
5. písmo nezvládá, vynechává písmena, slova komolí, nečitelné písmo

Vyjadřování, slohové a literární znalosti:
1. výstižné vyjadřování, bezchybně tvoří věty, má bohatou slovní zásobu, pohotová odpověď, slyšené a psané reprodukuje správně

2. vyjadřování s pomocí otázky, ale celkem výstižně, tvoří věty s přiměřenou slovní zásobou, na otázky odpovídá většinou větou, slyšené a psané slovo reprodukuje celkem správně
3. vyjadřuje se ne dost přesně, je nutno klást více pomocných otázek, chudší slovní zásoba, tvoří krátké věty, reprodukce slyšeného a psaného nepřesná
4. dělá chyby při sestavování vět, většinou odpovídá jen stručně na otázky, malá slovní zásoba, reprodukce čteného a slyšeného nesprávná, malá mechanická paměť, snížená pozornost při úkolech
5. vyjadřování omezené, věty chybně reprodukuje i s pomocí učitele

Gramatika a aplikace vědomostí:
1. uvědoměle užívá získané vědomosti (bezpečně ovládá probrané pravopisné jevy), pracuje samostatně, přesně a jistě, nechybuje
2. získané dovednosti má, dovede je používat, dopouští se jen menších chyb
3. s pomocí učitele uplatňuje získané vědomosti, často se dopouští chyb, málo samostatný
4. má malé vědomosti, dělá zásadní a časté chyby, nesamostatný
5. nemá vědomosti, úkoly plní těžko i s pomocí učitele

Zájem o učení a příprava do školy:
1. aktivní přístup ve výuce, má zájem o učivo, zadané úkoly plní soustředěně a se zájmem, příprava domácích úkolů a pomůcek je vzorná
2. menší aktivita ve vyučování, ale učí se svědomitě, domácí příprava je dobrá, občas zapomíná domácí úkoly nebo pomůcky
3. výkyvy ve výuce, snížená pozornost a soustředění, ale plní zadané úkoly, příprava domácích úkolů nepravidelná, častější zapomínání pomůcek
4. malý zájem o učivo, malá až žádná snaha při vyučování, nesoustředěný, často vyrušuje, na vyučování se připravuje jen výjimečně, velmi časté zapomínání
5. žádná aktivita až negace při vyučování, o učivo nejeví vůbec zájem, domácí příprava žádná (malá)

MATEMATIKA

Číselné představy – orientace na číselné ose, porovnání čísel, čtení číselného zápisu, zaokrouhlování:
1. pohotový, bystrý, bezpečně se orientuje v číselných řadách 10, 100, 1000, 10 000 a 1 000 000. Bezchybně zaokrouhluje na 10, 100 a 1000. Nepotřebuje matematické korekční pomůcky
2. ojediněle chybuje v orientaci na číselné ose, většinou správně pochopí číselný zápis a přiřadí správné hodnoty. S menším zaváháním zaokrouhluje na 10, 100, 1000. Podle potřeby používá korekční pomůcky
3. orientace na číselné ose není dost přesná, menší chybovost při čtení číselného zápisu, s pomocí učitele překonává potíže při zaokrouhlování na 10, 100, 1000. Používá matematické korekční pomůcky
4. malá samostatnost při orientaci na číselné ose, chybuje při porovnávání čísel, číselný zápis přečte s pomocí učitele, zaokrouhlování jen v některé řadě 10 nebo 100. Korekční matematické pomůcky ne všechny používá
5. nedokáže se orientovat v číselné řadě, chybně čte číselný zápis, správně nepřiřadí hodnoty čísel – desítek, stovek, tisíců. Zaokrouhlování se nedaří ani s pomocí učitele, nedokáže použít matematické korekční pomůcky

Pamětné matematické operace – sčítání, odčítání, násobení, dělení, písemné matem. operace vedle sebe a pod sebe, slovní úkoly:
1. pohotový a bystrý při pamětném počítání všech matematických operací. Bezchybný písemný zápis a správný postup i výsledek. Podstatu slovních úkolů pochopí a přiřadí správnou matematickou operaci. Do školy se vzorně připravuje, pomůcky nezapomíná
2. při pamětném počítání se dopouští jen menších chyb. Při písemném počítání jen občas ojediněle chybuje. Slovní úkoly provádí s pomocí učitele. Může používat matematické korekční pomůcky. Do školy se připravuje svědomitě, pomůcky a úkoly zapomíná jen zřídka
3. při pamětném počítání je menší samostatnost v myšlení, často chybuje. Při písemném počítání je také větší chybovost, proto je nutná včasná kontrola. K učení a práci nepotřebuje větších podnětů. Slovní úkoly řeší s pomocí učitele. Umí používat matem. korekční pomůcky. Příprava do školy je svědomitá (slabší)
4. při pamětném počítání dělá podstatné chyby. Nezvládá některé matematické operace – sčítání, odčítání, násobení, dělení – nejsou upevněny základy. Při písemném počítání s pomocí učitele se podaří správný výsledek. Slovní úkoly počítá jen s pomocí. Domácí příprava (slabá, dobrá, pečlivá, často zapomíná, domácí úkoly nedělá atp.). Korekční matematické pomůcky využívá málo
5. nezvládá pamětní ani písemné matem. operace. Pracovní tempo velmi pomalé. Úkoly neplní ani s pomocí učitele. Pomoc a podněty k učení jsou velmi slabé. Matematické korekční pomůcky nedokáže použít

Slovní hodnocení použitelné na vysvědčení musí být stručnější, ale přesto výstižné, navrhujeme používat:

- "Martinův vztah k předmětu je – není …, jeho pozornost je …
- pozornost : přiměřená, uspokojivá, narušená, malá
- píle: pilný, snaživý, plní úkoly, … nezájem
- čtení: bez větších čtenářských chyb, pomalé, vynechávání slov, tichý sklad, záměny v pořadí písmen, slabik, slov – tzv. inverze, rozumí/nerozumí čtenému textu …
- písemný projev: čitelný, neurovnaný, zkomolený, málo čitelný …
- mluvnice: učivo zvládl, pochopil základy, činí mu potíže, dosud nezvládl, má nedostatky v … (konkrétně)
- skladba: totéž
- pravopis: zvládl, pochopil základy, ovládá, dopouští se dysortografických chyb, má větší/menší neznalosti (v čem), chybuje v …, dosud nemá zvládnuto …
- sloh: slohové úkoly zvládá, vypracovává s obtížemi, vyjadřuje se s velkými potížemi …

Závěrem doporučujeme použít běžnou stupnici. Celkově jsou jeho výsledky výborné, chvalitebné, dobré, dostatečné a nedostačující

- totéž se specifickými obměnami použít v cizím jazyce, případně v matematice
- doporučujeme vyjadřování větami jednoduchými, maximálně na 3 – 5 řádků
- v 8. a 9. ročníku známkovat s úlevou v hodnocení o 1, ve výjimečných případech o 2 stupně.

Vzory pro hodnocení:

1. Martin je nepozorný, úkoly plní liknavě. Písmo má málo čitelné. Dosud nezvládl základy pravopisu. Dělá dysortografické chyby. Slohové úkoly nezvládá. Skladbu nechápe, dokáže určit jen podmět a přísudek. Čtení je pomalé a s chybami. Celkově jsou jeho výsledky dostatečné.
2. Martin se snaží. Přesto se mu dosud nedaří v pravopise. Má potíže s koncovkami v příčestí minulém. Čte plynule. Slohové úkoly zvládá. V mluvnici mu dělají problémy zájmena. Celkově jsou jeho výsledky dobré.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA, ANGLICKÝ JAZYK:

(1) učivu rozumí, dokáže znalosti správně aplikovat v praxi
(2) učivo chápe, při plnění úkolů však chybuje
(3) učivo chápe částečně, při plnění úkolů vyžaduje pomoc a vedení
(4) učivo zvládá jen s trvalou pomocí
(5) učivo dosud nezvládá

MATEMATIKA:

(1) učivu rozumí, dokáže znalosti správně aplikovat v praxi
(2) učivo chápe, při plnění úkolů však chybuje
(3) učivo chápe částečně, při plnění úkolů vyžaduje pomoc a vedení
(4) učivo zvládá jen s trvalou pomocí
(5) učivo dosud nezvládá

PRVOUKA, VLASTIVĚDA, PŘÍRODOVĚDA, ZEMĚPIS, PŘÍRODOPIS, FYZIKA, CHEMIE, DĚJEPIS, OBČANSKÁ VÝCHOVA:

(1) učivo chápe a dobře se v něm orientuje
(2) učivu rozumí, na otázky správně odpovídá
(3) učivo částečně zvládá
(4) učivo zvládá jen s trvalou pomocí
(5) učivo dosud nezvládá

VÝTVARNÁ VÝCHOVA, PRACOVNÍ ČINNOSTI:

(1) je tvořivá(ý) a zručná(ý)
(2) je tvořivá(ý), pracuje s malou pomocí
(3) při práci vyžaduje vedení
(4) při práci vyžaduje pomoc a vedení
(5) práce se (ji) mu zatím nedaří

HUDEBNÍ VÝCHOVA:

(1) má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá
(2) rád zpívá, má dobrý rytmus
(3) rád zpívá a poslouchá hudbu
(4) se zájmem poslouchá hudbu
(5) dosud nemá vztah k hudbě

TĚLESNÁ VÝCHOVA:

(1) je obratná(ý) a snaživá(ý)
(2) je méně obratná(ý), ale snaží se
(3) snaží se cvičit podle svých možností
(4) je méně obratná(ý), cvičí s pomocí
(5) při cvičení potřebuje velkou pomoc

PRÁCE S POČÍTAČEM:

(1) pracuje samostatně
(2) pracuje s pomocí a snaží se
(3) pracuje s pomocí
(4) pracuje jen s trvalou pomocí
(5) práce se ji (mu) zatím nedaří

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ:

(1) učivo chápe a dobře se v něm orientuje
(2) učivu rozumí, na otázky správně odpovídá
(3) učivo částečně zvládá
(4) učivo zvládá jen s trvalou pomocí
(5) učivo dosud nezvládá

OBSAH

PREAMBULE ... 1
IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ... 2
HISTORIE ŠKOLY ... 3
CHARAKTERISTIKA A ZAMĚŘENÍ ŠKOLY ... 3
Realizace projektů z evropských fondů ... 4
Charakteristika pedagogického sboru ... 5
Spolupráce s rodiči ... 5
Spolupráce s ostatními základními školami a MŠ ... 5
Poskytování poradenských služeb ve škole ... 6
CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU - ŠVP ZŠ ... 7
Zaměření školy a pojetí školního vzdělávacího programu ... 7
Zaměření školy ... 8
Cíle školy ... 9
Výchovné a vzdělávací strategie (VVS) ... 10
Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení ... 13
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA ... 15
Přehled tematických okruhů průřezových témat ... 15
UČEBNÍ PLÁN ... 18
Učební plán pro 1. - 5. ročník ... 18
Učební plán pro 6. - 9. ročník ... 19
UČEBNÍ OSNOVY ... 20
Český jazyk a literatura ... 20
Matematika ... 32
Anglický jazyk ... 42
Španělský jazyk ... 47
Práce s počítačem ... 48
Prvouka ... 57
Přírodověda ... 64
Vlastivěda ... 69
Dějepis ... 76
Občanská výchova ... 82
Přírodopis ... 90
Zeměpis ... 97
Fyzika ... 104
Chemie ... 109
Hudební výchova ... 114
Výtvarná výchova ... 119
Pracovní činnosti ... 126
Výchova ke zdraví ... 136
Tělesná výchova ... 141
Hodnocení žáků ... 150
OBSAH ... 156